

L. ADAMOVIČS

LATVIJAS UNIVERSITĀTES
TEOLOĢIJAS FAKULTĀTE
1919—1939

RĪGĀ 1939
LATVIJAS UNIVERSITĀTE

XI. Teoloģijas fakultate

Profesors *L. Adamovičs*.

1. Fakultates nodibināšana un izveidošana.

1. Fakultates priekšvēsture. Latviskuma prasība latviešu teologu un mācītāju sagatavošanā vispirms atskanēja tā saukto nacionālo profesuru projektā. Ap 1905. g. baznīcai draudzīgās latviešu un igauņu aprindās radās doma, ka praktiskajā teoloģijā Tērbatas Universitātes teoloģijas fakultatē būtu blakus jau esošai profesurai ar vācu mācības valodu un vācu mācības spēku vēlamas arī nacionālas latviešu un igauņu profesuras — latviešu un igauņu draudžu mācītāju sagatavošanai. Šī doma tika iedzīvināta arī dažādos projektos, par to ir runājuši pat Tērbatas Universitātes teoloģijas fakultātes mācības spēki, un viens no kandidātiem projektējamai latviešu profesurai bij Smiltenes mācītājs *Kārlis Kundziņš* sen., vēlākais LU teoloģijas fakultātes goda doktors. Bet nodomi un projekti apsika reakcijas laikmetā, lai paceltos par jaunu un jau daudz realākā veidā Pasaules kara laikā.

Krievu valdības radītie ierobežojumi vācu valodas lietošanā 1915. g. rudenī ķēra arī Tērbatas Universitātes teoloģijas fakultāti, kur līdz tam laikam mācības valoda bij vācu. Kāds krievu profesors ierosināja Universitātes Padomē krievu valodas ieviešanu teoloģijas fakultatē, un Universitātes Padomei 1915. g. 22. augustā nācās izteikties par šo ierosinājumu. Par pāriešanu uz krievu mācības valodu, paredzot reizē arī vēl lekcijas praktiskajā teoloģijā un eventuali dogmatikā citās valodās (latviešu, igauņu un poļu), izteicās arī Padomes locekļi latvieši prof. *J. Osis* un *E. Felsbergs*, bet visi vācu mācības spēki, kā teoloģijas fakultatē, tā arī ārpus tās, aizstāvēja vācu valodu vai prasīja jautājuma izlemšanas atlikšanu. Neviens no priekšlikumiem nedabūja balsu vairākumu, bet valdība rakstīja priekšā teoloģijas fakultātei krievu mācības valodu, izņemot praktisko teoloģiju, kur tika radītas nacionālas profesuras. Pret šādām profesurām teoloģijas fakultātei nebija principālu iebildumu, un vēl 1915. g. rudenī fakultāte ievēlēja par docentu praktiskai teo-

loģijai latviešu valodā primo loco cand. theol. *Kārli Kundziņu* jun., toreizējo Valmieras iecirkņa vikaru un ticības mācības skolotāju Valmierā, un secundo loco mācītāju cand. theol. *Jāni Rezevski*. Kopā ar otru igauņu kandidatu (*J. Kepu*) Universitātes Padome ievēlēja Kundziņu un lika viņus priekšā krievu valdībai apstiprināšanai. Bet pa to laiku teoloģijas fakultatē ievestā krievu mācības valoda bij radījusi fakultātes krīzi — visu to vācu tautības mācības spēku atteikšanos, kam būtu bijis jāpāriet savās lekcijās uz krievu valodu. Palika tikai divi pilntiesīgi fakultātes locekļi: prof. *J. Kvačala*, pēc tautības slovaks, kas bij gatavs lasīt savu baznīcas vēsturi krieviski, un praktiskās teoloģijas profesors *T. Hāns*, kam bij atstātas vācu lekcijas kā vācu nacionalās profesuras pārstāvim. *J. Kvačala*, kas informējās par latviešu viedokli baznīcas lietās galvenā kārtā pie mācītāja *J. Sanderu* Pēterpilī, tapa par fakultātes dekanu. Lielie robi fakultātes mācības spēku rindās lika arī domāt par vairāku jaunu spēku pievilksanu. Galu galā Tautas Apgaismošanas Ministrija izkārtāja lietu tā, ka Universitātes priekšā stādīto *K. Kundziņu* apstiprināja 1916. g. rudenī par docentu Jaunajā Derībā, bet par profesoru praktiskajā teoloģijā latviešiem iecēla *Jāni Sanderu*, kas vairāk nekā 10 gadus agrāk bij jau kandidējis uz praktiskās teoloģijas profesuru. Abi latviešu mācības spēki uzsāka lekcijas Tērbatas Universitātē 1917. g. pavasara semestrī, pie kam *Sanders* lasīja tās latviski. Taču Krievijas marta revolūcija atbīdīja *Sanderu* kā valdības ieceltu profesoru no amata Universitātē, un *Kundziņam* rudens semestrī un 1918. g. pavasara semestrī nācās reizē lasīt lekcijas krieviski Jaunajā Derībā un latviski katehētikā un kibernetikā. Tai laikā ar dekana *J. Kvačalas* priekšlikumu cand. theol. *L. Adamovičs* tika izvirzīts atstāšanai pie Universitātes gatavoties zinātniskai karjerai Vecās Derības arodā, un 1917. g. 27. novembrī arī Tērbatas Universitātes Padome izlēma šo atstāšanu pozitīvi.

Teoloģijas fakultātes vajadzību pie Latviešu Augstskolas atzina jau Augstskolas sekcija latviešu skolotāju kongresā Tērbatā 1917. g. jūnijā. Sekcija, kuras loceklis bij toreizējais Tērbatas Universitātes teoloģijas fakultātes docents *K. Kundziņš*, bij pat nolēmusi, ka teoloģijas fakultāte būtu atverama pirmā un uzskatīja to par visdrīzāk saorganizējamu, bet kongresa kopsēde pēc socialdemokratu priekšlikuma grozīja sekcijas lēmumu: teoloģijas fakultāti pārcēla fakultātu saraksta pēdējā galā un jautājumu par tās

atvēršanu agrāk par citām dzēsa no sekcijas rezolūcijas. Taču palika atzinums, ka „latviešu draudžu reliģisko vajadzību apmierināšanai vajadzīgi teologi“, un viņi sagatavojami latviešu augstskolā.

Līdzīgu likteni piedzīvoja teoloģijas fakultātes jautājums, kad varēja sākt realizēt Latvijas Augstskolas projektu dzīvē. Arī te notika zināms pretspiediens pret dzimstošo fakultāti, un vēlāk par 9 citām tā iestājās universitātes fakultāšu virknē.

Augstskolas Organizācijas Komisijas sēdēs teoloģijas fakultātes lieta dabūja konkrētāku veidu 1919. g. septembrī. Latviešu evaņģēlisko mācītāju apspriedē, sanākusi saziņā ar Iekšlietu Ministriju Rīgā 6. un 7. augustā (ap 15 personas) bij izteikusi vienprātīgi noteiktu prasību pēc teoloģijas fakultātes Latvijas Augstskolā — evaņģēlisko luterisko tradīciju vārdā, kas turas pie principa, ka par evaņģēliskas draudzes mācītāju var būt tikai akadēmiski izglītots teologs ar plašu vispusīgu redzes aploku. Apspriedes pilnvarotie mācītāji: K. Kundziņš sen. Smiltēnē, K. Beldavs Valmierā un V. Maldonis Cēsīs iesniedza 25. VIII toreizējās Latvijas Pagaidu Valdības ministru prezidentam K. Ulmanim motivētu lūgumu — nākt pretim evaņģēlisko draudžu prasībām un dot nākošiem Latvijas reliģiski tikumiskās kultūras darbiniekiem (mācītājiem un reliģijas skolotājiem) iespēju izglītoties savā arodā Latvijas Augstskolā, lai nespīestu tos meklēt teoloģisko izglītību ārzemju universitātēs. Ar izglītības ministra starpniecību raksts nonāca Augstskolas Organizācijas Komisijā un atrada te vairākus sirsnīgus aizstāvjus (sk. iesnieguma tekstu 87. lpp.).

Jau pirmajā sēdē (12. IX), kur pārrunāja teoloģijas fakultātes dibināšanu, tika izteiktas arī domas, ka teoloģiskās izglītības iekārta būtu jāpārveido un noteikti konfesionalis raksturs fakultātei nebūtu vēlams. Komisijas principālo lēmumu par fakultātes vajadzību pavada atzinums, ka vajadzīgs „rūpēties par teoloģiskās izglītības vispusīgu veicināšanu, nostādot to uz laika prasībām piemērotiem zinātniskiem pamatiem“. Tā kā fakultātes organizēšanu nevarēja uzņemt mācītāju apspriedes priekšā liktais docents K. Kundziņš jun., kas bij iecelts par valodnieciski-filozofiskās fakultātes (tā toreiz sauca filoloģijas un filozofijas fakultāti) pagaidu dekanu, tad par fakultātes iniciatoru Izglītības Ministrija izredzēja V. Maldoni, kas tad kopā ar resora pārstāvi, Iekšlietu Ministrijas garīgā departamenta direktoru Fr. Milēnbachu un latviešu

mācītāju-teologu pārstāvi mācītāju Edgaru Bergu sastādīja Organizācijas Komisijas subkomisiju teoloģijas fakultātes nodibināšanai.

Otrā dienā pēc Latvijas Augstskolas darba sākšanās 29. IX 1919. subkomisija jau uzmet teoloģijas fakultātes mācības plānu un budžeta projektu 1920. g. pirmajiem 3 mēnešiem. Saskaņā ar Organizācijas Komisijas atzinumu un ievērojot toreizējo nenoteiktību valdības aprindās, attiecoties pret baznīcu, nolemj nostādīt projektējamo fakultāti par pāri atsevišķām konfesijām stāvošu kristīgu reliģijas zinātnes pētītāju un dēstītāju, bez konfesionalas dogmatikas un praktiskās teoloģijas priekšmetiem.

Subkomisijas sēdes notikušas 1919. g. 30. sept., 27. dec., 1920. g. 6. janv., 14. janv. un 30. janvarī. Attiecīgie protokoli un ziņa tā laika presē liecina par toreiz izstrādāto mācības plānu.

Latvijas Augstskolas teoloģiskās fakultātes subkomisija ziņo, ka viņa fakultātes programmu iedalījusi 3 daļās:

A. Obligatoriķie specialie priekšmeti:

1. semitu valodas un reliģijas,
2. reliģiju vēsture,
3. vecā kristīgā literatūra,
4. filozofiskā un reliģiskā ētika,
5. reliģijas psiholoģija, reliģijas filozofija un filozofijas vēsture,
6. kristīgās baznīcas vēsture,
7. kristīgās reliģijas sistēmas.

B. Obligatoriķie vispārīzglītojošie priekšmeti:

1. latviešu literatūra,
2. angļu vai vācu valoda,
3. sengrieķu un latīņu valoda,
4. filozofija,
5. pedagoģija.

C. Ieteicamie priekšmeti:

1. vispārīgā literatūras vēsture,
2. dabaszinātņu jaunākie pētījumi,
3. māksla (reliģiskā māksla),
4. valsts satversmes likumi (baznīcas likumi).

Priekšmeti izņemami četrgadīgos priekšlasījumu posmos. Pirmais posms atverams ar 1920. g. janvarī; tam vajadzīgi 1 profesors, 2 docenti un 1 lektors.

Fakultātes budžets par pirmo ceturksni no 1920. g. 1. janvāra līdz 1. aprīlim būtu kopsummā 14.250 rubļu.

Subkomisija iesniedza savu projektu Organizācijas Komisijas 1919. g. 30. septembra sēdei. Bet jautājuma galīgu izsprišanu pa daļai aiz formāliem iemesliem, pa daļai norādot uz lietas svarīgu un socialdemokratu ierunām pret teoloģijas fakultātes atvēr-

šanu, Organizācijas Komisija nolēma ar 10 pret 9 balsīm atlikt uz nākošo sēdi. Bermonta laiki un to iespaids augstskolas dzīvē atvirzija vēl tālāk teoloģijas fakultates dibināšanu, un tikai oktobra beigās, sakarā ar Augstskolas budžeta uzstādīšanu nākošajam gadam, fakultate atkal sāk nodarbināt Organizācijas Komisiju. 29. X vienbalsīgi nolemj „veicināt fakultates nodibināšanu“ un vēlāk apstiprina tās budžetu pirmajam ceturksnim augšā minētajam personālam 27.100 rubļu lielumā.

Bet tagad tikai vēl sākās izšķiršanas cīņa. „Socialdemokratā“ bij parādījušies raksti, kas apgalvoja, ka teoloģijas fakultates dibināšana esot evaņģelisko draudžu lieta: lai viņas pašas, paši ticīgie, gādārot par savu mācītāju izglītību. Bij arī aprindas, kas neatzina, ka vispārīgi varētu būt teoloģijas fakultate ar bezpartejisku un zinātnisku raksturu. Citi atkal gribēja nostādīt reliģiskās dzīves un reliģijas vēstures pētīšanu par pārāk šauru zinātnes nozari, lai veltītu tai atsevišķu fakultati, — pietiktu, ja iekārtotu pie filoloģijas un filozofijas fakultates īpašu teoloģijas nodaļu. Šādām domām bij aizstāvji arī Pagaidu Valdības aprindās, arī toreizējais izglītības ministrs K. Kasparsons nepiekrita Organizācijas Komisijas projektam un turējās pie domām, ka teoloģijas fakultate pievienojama filoloģijas un filozofijas fakultatei. Subkomisijai un Organizācijas Komisijai bij vēl vairākkārt jāuzsver savs lēmums dibināt atsevišķu teoloģijas fakultati, kā to prasa kristīgās reliģijas zinātnes priekšmetu apmērs un nozīme un kā tas arī ārzemēs parasts. Jāatzīmē Izglītības Ministrijas pilnvarotā augstskolas lietās un Organizācijas Komisijas priekšsēža biedra, vēlāk Organizācijas Padomes priekšsēža P. Dāles noteiktā enerģiskā iestāšanās ministra priekšā par teoloģijas fakultati.

Tikai uz decembra beigām izglītības ministrs liek teoloģijas fakultates lietu priekšā Ministru Kabinētam. Viņš pats turas pie uzskata, ka fakultates uzturēšana uzliekama draudzēm, daži Kabineta locekļi atkal aizstāv domas, ka vismaz viena izdevumu daļa jānes draudzēm. Tā beidzot 24. decembrī Kabinēts pieņem pēc izglītības ministra ierosinājuma lēmumu: „Izdevumus teoloģijas fakultātes atvēršanai pie augstskolas pagaidām uzlikt Valsts Kasei, kamēr Satversmes Sapulce izšķirs principā jautājumu par valsts un baznīcas savstarpējām attiecībām.“

Ar to teoloģijas fakultate bij nostādīta izņēmuma stāvoklī, bij tikai it kā pagaidām pielaista. Radās zināms neapmierinājums Or-

organizācijas Padomes (agrākās Komisijas) locekļu starpā. Panāca, ka ministrs pagaidām neizsludināja savu lēmumu. Subkomisija savā sēdē 6. I 1920. g. izstrādāja jaunu motivētu priekšlikumu par atsevišķu teoloģijas fakultāti un lūdza Organizācijas Padomi, lai tā nekavētos saņemt valdības izsniedzamos līdzekļus teoloģijas fakultātes uzturēšanai un atvērtu to pēc Ziemassvētku brīvlaika. 7. I sēdē Organizācijas Padome bez iebildumiem pieņem subkomisijas priekšlikumus, pēc kam debatēs vairāki locekļi noteikti atraida domas par fakultātes pagaidu stāvokli.

„Valdības Vēstneša” 9. numurā (13. I 1920.) galu galā izsludināts izglītības ministra rīkojums Nr. 39: „Pie Latvijas Augstskolas atverama teoloģiskā fakultāte, neuzņemot viņas mācības plānā konfesionali dogmatiskus un praktiskās teoloģijas priekšmetus. Uzņemšanas papildu noteikumi nosakami fakultātei.” 14. I sēdē Organizācijas Padomi iepazīstina ar subkomisijas izredzētiem mācības spēkiem, un tūlīt arī ievēlē par docentu baznīcas un reliģijas vēsturē cand. theol. *Ludvigu Adamoviču*, par stundu docentu Israēla tautas vēsturē cand. theol. *Maksimilianu Stefāniju* (Stephany), par stundu docentiem Jēzus un apustuļu laikmeta vēsturē mag. theol. *Erichu fon Šrenku* (Schrenck) un cand. theol. *Kārli Kundziņu* (tā kā Kundziņš jau skaitījās par docentu valodnieciski-filozofiskajā fakultatē, tad par viņu vairs nebija jābalso) un par mācības spēku (vēlāk, pēc īpaša zinātniska raksta iesniegšanas, ar 26. aprīli par docentu) reliģijas filozofijā un ētikā mācītāju *Voldemāru Maldoni*. Uz profesora vietu būtu tiesība māģistram E. Šrenkam, bet viņš paliek uz priekšu kārtējā darbā pilsētas vācu vidusskolā un uzņemas tikai stundu docenta pienākumus.

28. I izglītības ministrs apstiprina četrus jaunizvēlētos mācības spēkus un līdzšinējo subkomisijas priekšsēdi V. Maldoni par fakultātes pagaidu dekanu. Tās pašas dienas vakarā šis ziņo Organizācijas Padomei, ka uz lekcijām teoloģijas fakultatē pieteikušās 14 personas, tā ka padome var lemt: „teoloģijas fakultāte uzsāk mācības februāra sākumā”.

Nobeidzot teoloģijas fakultātes priekšvēsturi, jāatzīmē subkomisijas 14. janvāra sēdes lēmums, „ka teoloģijas fakultātes priekšmetus var lasīt dažādu konfesiju piederīgie, ka sarunas par sva- badām docenturām vedamas ar citticībniekiem”. Šāds uzskats at- rada toreiz piekrišanu arī pareizticīgo latviešu aprindās, un viņu pārstāvji vairākkārt izteicās sarunās ar fakultātes locekļiem, ka

būtu ar mieru uzstādīt kāda akadēmiski izglītota pareizticīgā latviešu teologa kandidaturu. Viņiem esot arī kāds lēmums sūtīt savus jaunekļus uz teoloģijas studijām Latvijas Augstskolā.

2. Fakultates izveidošanās pirmajos desmit gados. Fakultate uzsāka savu darbību 1920. g. 4. februārī Augstskolas 16. klausītavā ar pagaidu dekana V. *Maldona* ievada lekciju: „Reliģijas sociālā vajadzība, attaisnojums no psiholoģijas viedokļa un attīstības gaita”. Ceturtais februāris arī uzskatams par fakultates darbības atklāšanas dienu, un šai datumā fakultates mācības spēki kopā ar studentiem svin fakultates gada svētkus.

Februāra lekcijas ieskaitīja studentiem par īpašu 1919./20. mācības gada I semestri, un ar martu teoloģijas fakultate kopā ar citām jau iesāka mācības gada otro semestri un lekcijas beidza 12. jūnijā. Vēlāk tās darbība pastāvīgi ritējusi visas universitātes kopējā darba ritumā.

Fakultātes Padome noturēja savu pirmo sēdi 1920. g. 28. februārī, piedaloties visiem pieciem mācības spēkiem, pagaidu dekana V. *Maldona* vadībā. Vienojās noturēt sēdes piektdienās plkst. 17-os: tad, uz nedēļas beigām ir brīvāks dekans *Maldonis*, kam jāizpilda arī Vidzemes konsistorijas viceprezidenta (ģenerālsuperintendenta) pienākumi, un *Kundziņš*, kas pagaidām vada valodnieciski-filozofisko fakultāti un ir prorektora biedrs; nedēļas otrā pusē arī ierodas *Rīgā L. Adamovičs*, kas paliek vēl visu semestri Valmieras pilsētas realskolas priekšgalā.

Svarīgi bij sakari, kas nodibinājās ar Latvijas evaņģēlisko luterisko baznīcu, ko toreiz vadīja Vidzemes konsistorija un Kurzemes konsistorija katra savā apgabalā. Ar Vidzemes konsistoriju jau no sākta gala bij ciešas un tuvas attiecības; personiskos sakarus uzturēja V. *Maldonis* un bijušais subkomisijas loceklis konsistorijas asesors *Edg. Bergs*. Jau pašā pirmajā fakultātes sēdē nācās izlemt ielūgumu uz Vidzemes mācītāju sinodi 3.—5. martā. Uzdeva *Kundziņam* apsveikt sinodi latviski un *Šrenkam* vāciski. Kurzemes konsistorija ielūdza vēlāk uz vispārīgo sinodi 8.—12. aprīlī un Vidzemes konsistorija uz vispārīgo sinodi 8.—11. maijā. Vidzemes vispārīgo sinodi apsveica *L. Adamovičs*, tās vācu sekciju *M. Stefanijs*. Bet kamēr ar Vidzemes sinodi fakultātes locekļi varēja darboties labā saskaņā, Kurzemes sinodē nule nodibinātajai fakultātei izteica asu kritiku un pārmetumus par pārāk brīvprātīgu zinātnisku vir-

zienu. Uz savu mācītāju sinodi 1920. g. septembrī kurzemnieki fakultati vairs nemaz neielūdza.

Labas attiecības bij sākumā ar Latvijas pareizticīgās baznīcas latvisko spārnu, ko vadīja J. Bormaņa tēvs. Visi fakultātes toreizējie latviešu docenti ir piedalījušies latviešu pareizticīgo sarīkotos svētbrīžos Rīgas katedrālē un runājuši tur svētrunas.

Jau 1920. g. pavasarī fakultātei nācās lemt par savu un sava darba tālāko izveidošanos. No priekšlikumiem par pašreiz un tuvākajā nākotnē lasamajiem priekšmetiem vajadzēja pāriet uz pastāvīgu mācības plānu un pilnīgām programmām, vajadzēja izstrādāt noteikumus par studiju gaitu un pārbaudīšanas kārtību, par absolventiem piešķiramiem akadēmiskiem grādiem un tiesībām, iegādāties grāmatas topošai fakultātes bibliotēkai, domāt par jaunu mācības spēku pieaicināšanu.

19. marta sēdē Fakultātes Padome nolēma piešķirt visiem, kas sekmīgi beiguši fakultātes kursu, otrās šķiras teoloģijas kandidata gradu, bet visiem, kas beiguši kursu ar ļoti labām sekmēm, pirmās šķiras kandidata gradu un tiesības uz akadēmisko karjeru; visiem teoloģijas kandidātiem atzina par vēlamu dot visās Latvijas skolās reliģijas mācības skolotāju tiesības un tiesības uz mācītāja amatu. Šie lēmumi nav šādā veidā realizējušies, jo tika grozīti un ierobežoti ar citiem vispārīgiem noteikumiem. Fakultāte savas domas atkārtoja vēlāk 1924. g. 15. martā.

26. marta sēdē noteica fakultātes mācības plānā uzņemamos priekšmetus un sadalīja tos grupās (sk. tālāk 17. lpp.). Normalai studiju gaitai noteica 4 gadus, maksimālo studiju ilgumu — 8 gadus.

Fakultātes sekretara amatā oficiāli apstiprināja ar 1920. g. 1. martu *L. Adamoviču*, ar 1. aprīli par fakultātes bibliotēkas pārzini darbojās *M. Stefanijs*.

4. jūnijā fakultāti apmeklēja Zviedrijas virsbīskapa *N. Söderblūma* (Soederblom) sūtnis mācītājs *Vēbe* (Weebe) un atnesa solījumu gādāt fakultātei docentus no Upsālas Universitātes un dot šejienes studentiem un absolventiem iespēju turpināt studijas Upsālā. Pirmais solījums ir devis pamatu vēlākām sarunām par kandidātiem, bet palicis bez praktiskiem panākumiem, otru solījumu izmantoja vēlāk *Edgars Rumba*.

Pirmā mācības gada beigās fakultātē bij reģistrēti 18 studenti,

11 hospitanti un 2 brīvklaušītāji, bet formali ieskaitīt varēja vēlāk 19 studentus un 10 hospitantus.

Saviem pirmā mācības gada studentiem teoloģijas fakultate varēja dot šādas lekcijas: Vecajā Derībā — Stefanija Israēļa tautas vēsturi un tās avotus (vāciski); Jaunajā Derībā — Kundziņa Ievadu sinoptiskajos evaņģēlijos un Šrenka Pāvila teoloģiju (vāciski), baznīcas vēsturē — Adamoviča specialo kursu Senajā baznīcas vēsturē un sistematiskajā teoloģijā — Maldoņa Teoloģisko un filozofisko ētiku. Bez tam Maldonis apmācīja grieķu valodā, un valodnieciski-filozofiskajā fakultatē studentiem bij jāklausa P. Dāles Psiholoģija un P. Zālītes Filozofijas vēsture.

1920. g. 17. jūnijā reģistrēti pirmie pārbaudījumi, kuru rindu ievada Pēteris Ķiors ar ļoti sekmīgu eksamenu Israēļa tautas vēstures avotos. Diemžēl, viņa pāragrā nāve 6. XI 1924. g. iznīcināja cerības, ko fakultate lika uz viņa zinātnieka karjeru. Rudenī fakultatei bija arī pirmais absolvents Elfrids Ekerts, kas bij studējis teoloģiju Tērbatā un tika arī pārbaudīts pēc Tērbatas teoloģijas fakultates programmas, atlaižot praktisko teoloģiju (23. X 1920. nolemta apliecības izdošana); akadēmisku gradu viņam nepiešķīra.

Pirmo mācības gadu beidzot, fakultate uzaicināja par mācības spēku Ropažu, Allažu un Vangažu mācītāju *Ludvigu Bērziņu*. Viņš stājās darbā kā ārštata lektors ebrēju valodā ar 1920. g. 1. jūliju. Ar to pašu datumu arī K. Kundziņš no valodnieciski-filozofiskās fakultates pārnāca teoloģijas fakultates štata darbā, algu gan saņemdams visu budžeta gadu savā agrākajā fakultatē. Tā Fakultate varēja iesākt savu otru mācības gadu ar 6 mācības spēkiem: 3 štata docentiem (Adamoviču, Kundziņu, Maldoni), 2 stundu docentiem (Stefaniju un Šrenku) un 1 lektoru (Bērziņu). Vispārīgās reliģiju vēstures pārbaudījumus uzdeva L. Adamovičam (18. XII 1920.).

Turpināja 1920./21. m. gadā pa daļai iepriekšējā mācības gadā iesāktos kursus, bet nāca klāt arī jauni priekšmeti. Kundziņš lasīja lekcijas Mateja evaņģēlija eksegezē un Pirmkristīgās literatūras vēsturē. Šrenks lasīja Jēzus dzīvi un vadīja Galatiešu vēstules kursisko lasīšanu; viņa iepriekšējā semestrī lasītās lekcijas par Pāvila attīstību nolēma 1920. g. 11. dec. skaitīt kopā ar Galatiešu vēstules kursisko lasīšanu par Galatiešu vēstules eksegezi. Adamovičs, blakus viduslaiku baznīcas vēstures lekcijām, turēja arī praktiku šai nozarē. L. Bērziņš lasīja pirmoreiz ebrēju gramatiku. Otrā mācības gada otrā semestrī Adamovičs iesāka lasīt simboliku jeb

salīdzināmo konfesiju mācību, Kundziņš Apustuļu laikmeta problēmas, Šrenks lasīja Korintiešu vēstules, Maldonis — Ētikas un reliģijas filozofijas un dogmatu sistemu vēsturi, vadīdams arī praktiku par J. Poruka reliģiskajiem un ētiskajiem uzskatiem. Stefanijs iesāka Jezajas eksegezi ar vecākiem studentiem, kas jau prata ebrējiski.

1921. g. pavasarī Oskars Strīters pirmais ieguva teoloģijas kandidata gradu.

Nodibinājušos kodolu nevarēja vairs satricināt nākošajā pavasarī Stefanija un Šrenka atteikšanās no darba fakultatē, sekojot vācu separācijai baznīcas dzīvē, kas izauga no domu starpībām Latvijas ev. baznīcas sinodē 1921. g. pavasarī par vācu stāvokli baznīcā. Tai pašā sēdē, kur nolasīja abu vācu docentu atteikšanās rakstu (9. IV 1921.), fakultate pēc rektora E. Felsberga ierosinājuma nolēma stādīt priekšā K. Kundziņu avansēšanai par profesoru, un viņš tad arī tapa par pirmo fakultātes profesoru (skaitot ar 1. IV). 31. aprīlī nolēma V. Maldoni un L. Adamoviču pārvest augstākā docentu kategorijā (4. algu kategorijā). Lekcijas nolēma turpināt vēl līdz 28. maijam, pāri vispār noteiktajam laikam (12. V). Pagaidām pārbaudījumus Vecās Derības priekšmetos sadalīja starp L. Adamoviču un L. Bērziņu.

Aizgājušā vecderībnieka (Stefanija) vietā fakultātei izdevās pa vasaras brīvlaiku sarunāt pazīstamo austrumu pētnieku *Imanuelu Bencingeru*, ko tad ievēlēja 26. aug. par otru fakultātes profesoru; lekcijas viņš varēja gan iesākt tikai 11. okt. Tā abas Bībeles daļas — Jaunā Derība papriekš un tad arī Vecā — dabūja fakultātē pirmās profesuras. Mācības spēku skaitu trešajā mācības gadā papildināja vēl arī privatdocents pie sistematiskās reliģijas zinātnes katedras *Jānis Sanders* (ievēlēts 26. VIII, iestāju lekcija par „ticības nojēgumu” 30. IX). Viņš ar 1922. g. pavasara semestri iesāka lasīt lekcijas praktiskās teoloģijas priekšmetos, par ko saņēma zināmu atlīdzību no Baznīcas Virsvaldes.

Trešo profesoru fakultāte dabūja tikai ceturtajā mācības gadā, kad nolēma 1922. g. 17. nov. stādīt priekšā avansēšanai V. Maldoni, kas par tam bij ieguvis Marburgā Dr. philos. gradu. Šādā sastāvā: 3 štata profesori (Bencingers, Kundziņš, Maldonis), 1 štata docents (Adamovičs) un daži ārštata mācības spēki (L. Bērziņš ārštata docents ar 1. I 1924., miris 1. III 1925.; priv.-doc. J. Sanders; lektors *Jānis Rezevskis*, ievēlēts 9. V 1924., apstiprināts ar 1. VII)

fakultate palika kādus 5 gadus (sk. nodaļu par mācības spēkiem). Šai laikā fakultatē notika arī pirmā promocija: 1925. g. 30. aprīlī K. Kundziņš ieguva teoloģijas doktora gradu Jaunās Derības arodā.

Ar 1923. g. 1. oktobri nodibināja subasistenta amatu, g. k. bibliotēkas kārtošanai un dežuram. Par pirmo subasistentu ievēlēja cand. theol. Aleksandru Mituli ar atalgojumu Ls 50,— mēnesī.

Par fakultātes štatiem lēma 1921. g. 24. septembrī, paredzot pavisam 4 katedras ar 4 profesoriem, 3 docentiem un 1 lektoru. Vienā katedrā gribēja apvienot vispārīgo reliģiju vēsturi un Israēļa reliģijas vēsturi, kā tās arī bij apvienotas prof. I. Bencinģera personā; pie šīs katedras paredzēts lektors ebrēju valodā. Pārējām trim katedrām — pirmkristīgās reliģijas vēstures, baznīcas vēstures un sistematiskās reliģijas zinātnes — noteikts katrai pa vienam profesoram un vienam docentam.

Pārrunās par ideālām telpām fakultātes vajadzībām 1921. g. 25. sept. izteica dažādus vēlējumus, bet pagaidām bij jāapmierinās ar fakultātes rīcībā nodoto 16. klausītavu galvenajā ēkā, Raiņa bulvārī 19, otrā stāvā. 1922. g., pateicoties lielā mērā rektora E. Felsberģa gādībai, fakultāte dabūja savā rīcībā otru, 13. klausītavu tai pašā stāvā, kur tad iekārtoja telpas semināriem un fakultātes bibliotēkai. Tikai pēc pieciem mācības gadiem fakultāte dabūja bibliotēkai un semināriem plašākas telpas — veselu sesto dzīvokli Baznīcas ielā 5. Priekšlikumu pārcelt visu fakultātes darbību uz Baznīcas ielas namu Fakultātes Padome neatzina par pieņemamu, jo tur nebij pietiekami lielas telpas klausītavai, kur varētu saiet mācības spēku kuplāko lekciju apmeklētāji (80—100 personas).

Fakultātes studentu skaits otrajā mācības gadā (1920./21.) bij 47 un pieauga joprojām. Fakultāte arī labprāt atvēra savas durvis klausītājiem un 1923. g., piemēram, noteica brīvo vietu skaitu 50. Piektajā mācības gadā bij jau 108 studenti. Gādājot par studiju sekmēm, fakultāte nolēma jau 1921. g. 22. janvārī dot studentiem parakstu par lekciju apmeklēšanu tikai semestra beigās un 1922. g. 7. februārī galīgi apstiprināja šādu kārtību. 1923. g. 8. maijā pieņēma pirmos noteikumus par minimalajām prasībām studiju sekmēm. — Dekanu Padomes uzdevumā 1922. g. rudens semestrī izstrādāja noteikumus par teoloģijas doktora grāda iegūšanu, kas pieņemti Fakultātes Padomē 1922. g. 15. decembrī un papildināti vēl 1923. g. 16. martā un pēc Universitātes pārvaldes organu norādi-

jumiem galīgi izlemti 1923. g. 27. aprīlī un 11. maijā. Pašu fakultātes mācības spēkiem paredzēja 5 gadu laikā dažus atvieglinājumus.

Akademiskos gala pārbaudījumus fakultate varēja noturēt atkal 1923. g. kopsesijā pavasarī un rudenī, izlaizdama 6 teoloģijas kandidātus no bijušo Tērbatas Universitātes studentu grupas, to starpā arī pirmo sievieti Zentu Braueri. 1924. g. pavasarī viņiem sekoja 3 pirmie pašu fakultātes audzēkņi, un piektā mācības gada beigās fakultātei bij jau 12 absolventu. Uz ceturtajiem Universitātes gada svētkiem 1923. g. 28. septembrī fakultate varēja piešķirt pirmās godalgas par studentu sacensības darbiem.

Tā teoloģijas fakultate savā darbā pierādīja savu vajadzību un savas darba spējas. Tāpēc arī tās stāvoklis nostiprinājās un dabūja formālu sankciju. Debatēs par Latvijas Universitātes satversmi Saeimas izglītības komisijā 1923. gada pavasarī sākās atkal pārrunas par teoloģijas fakultātes pastāvēšanas tiesību un konfesionalo raksturu. Priekšlikums pievienot fakultāti filoloģijas un filozofijas fakultātei, pārveidojot to par reliģijas zinātņu nodaļu, tika ar lielu balsu vairākumu atraidīts. Saeimas pieņemtā „LU Satversmes likumā” teoloģijas fakultate minēta fakultātu saraksta beigās vienpadsmitajā vietā bez jebkāda ierobežojuma. Ar to bij galīgi izbeidzies Ministru Kabineta 1919. gada 24. decembra lēmuma radītais fakultātes pagaidu stāvoklis un zaudējis savu nozīmi izglītības ministra 1920. g. rīkojums Nr. 39 par konfesionalas dogmatikas un praktiskās teoloģijas priekšmetu izslēgšanu no fakultātes mācības plāna. Fakultātei bij dotas brīvas rokas veidot savu mācības plānu saskaņā ar teoloģijas saturu un apmēru un dzīves prasībām pēc darbiniekiem ar augstāku vispusīgu teoloģijas izglītību. Pie tam fakultātei nav tomēr ne ar kādu tuvāku apzīmējumu uzspiests vienpusīgs šaurs konfesionalais raksturs. Fakultātes mācības personāls savā zinātniskajā darbā ir neatkarīgs no jebkādas atsevišķas konfesijas pārvaldes orgāniem, sekodams vienīgi zinātniskās atziņas principiem.

Taču pati dzīve nospraudusi fakultātes darbībai zināmas konkrētas robežas. Mācības personāla piederība pie evaņģeliskās luteriskās konfesijas vadīja tās darbību evaņģeliskās orientācijas pēdās. Katoļu baznīca gāja pati savus ceļus augstākas teoloģiskās izglītības iestādes nodibināšanā ciešā atkarībā no baznīcas. Kopš 1921. g. arī Latvijas pareizticīgā baznīca atturējās no sakariem ar teoloģijas fakultāti, kaut gan atsevišķi viņas locekļi vēl joprojām

bij sastopami fakultates studentu starpā*. No mazākām evaņģeliskām ticības šķirām savā laikā (1925. g.) par fakultates izmantošanu savu draudžu darbinieku sagatavošanai interesējās baptisti, bet tad nodalījās, nodibinādami ar ārzemju ticības biedru pabalstu savu īpašu garīdznieku semināru, kamēr episkopalā metodistu baznīca sūtīja savus Latvijas draudzēm nolemtos darbiniekus kādu laiku LU teoloģijas fakultatē. Fakultate, nākdama no savas puses pretim studentu vajadzībām, jau ar 1921. g. rudenī ievēda studentiem lekcijas un seminarus praktiskajā evaņģeliskajā teoloģijā, ko uzņēmās pagaidām privatdocents J. Sanders, un iepazīstināja tos ar konfesionalo evaņģeliski luterisko dogmatiku V. Maldoņa lekcijās. Tādā kārtā fakultate strādāja tieši evaņģeliskās luteriskās baznīcas labā un interesēs un tās nepieciešamību pierādīja pastāvīgi pieaugošais teoloģijas studentu skaits un fakultates absolventu novietošanās baznīcas darbā. Latvijas evaņģeliskā luteriskā baznīca iekļāva fakultates un tās atsevišķo mācības spēku darbu savā darbības un rīcības kopībā. Fakultates mācības spēki dabūja balsstiesības baznīcas vispārīgajā sinodē, un viens fakultates pārstāvis (V. Maldonis) bijis arī pastāvīgi Baznīcas Virsvaldes loceklis.

Kad, Universitātei atskatoties uz 5 darbības gadiem, vispār ierosināja goda doktora gradu piešķiršanu, Fakultates Padome 1924. g. 19. septembrī ievēlēja par pirmajiem Latvijas Universitātes teoloģijas goda doktoriem vecāko latviešu teologu, Smiltenes mācītāju Valkas iecirkņa prāvestu *Kārli Kundziņu* sen. „par darbiem latviešu baznīcas vēstures un gara dzīves pētīšanā un nopelniem tautas reliģiski ētiskā audzināšanā” un profesoru *Imanuelu Bencingeru* „par nopelniem Palestīnas un Sirijas archeoloģijā un darbiem Vecās Derības literārkritikā”. 1925. g. 20. februārī notika diploma pasniegšana abiem goda doktoriem, pie kam K. Kundziņš nolasīja akadēmisku runu par Smiltenes mācītāju S. G. Dīcā un

* Fakultates studenti dabūja klausīties lekcijas pie pareizticīgā docenta 1920./21. māc. gada pavasara semestrī, apmeklējami ārštata docenta N. Arsenjeva lekcijas vispārīgajā reliģiju vēsturē filoloģijas un filozofijas fakultatē. Arsenjevs bij bijis privatdocents Maskavas Universitātē un 1920. g. pavasarī bij pieņēmis par mācības spēku teoloģijas fakultatē, bet dažādu iemeslu dēļ tika pagaidām piesaistīts filoloģijas un filozofijas fakultatē. 1921. g. fakultatē pieteicās par mācības spēku Boriss Šalfejevs ar archibiskapa Jāņa svētību, bet projekts izjuka.

Jēkaba Langes darbību un nopelniem Latvijas baznīcas vēsturē un L. Bencingers (latviski!) par „hebrēju rases problemu“.

Fakultates tālākā izveidošanās notikusi atkarībā no budžetā atvēlētajiem līdzekļiem. Pāris reizes Saeimas budžeta komisijā socialdemokrātu frakcija iesniedza priekšlikumu svītrot teoloģijas fakultatei paredzētos līdzekļus, bet tas nedabūja balsu vairākumu.

Fakultates darbība gāja plašumā un dziļumā. Jau agrāk saistītie mācības spēki avansēja augstākās akadēmiskā staža pakāpēs, nāca klāt jauni (sk. tuvākas ziņas nodaļā par mācības spēkiem). Savā desmitajā darbības gadā fakultate pieaicināja pilnvērtīgā akadēmiskā darbā pirmoreiz savu absolventu *Eduardu Zicānu*, ievēlējot viņu 1929. g. 27. aprīlī par ebrēju valodas lektoru. Subasistenta amatā fakultates absolventi sekoja cits citam, un tikai izņēmuma veidā ievēlēti par subasistentiem arī vecāko kursu studenti.

Universitātes desmitajos gada svētkos 1929. g. 28. septembrī fakultatei bij 3 štata profesori (Bencingers, Kundziņš, Maldonis), 2 docenti (Adamovičs, Menšings, pēdējais ievēlēts 1927. g. 10. maijā), 2 privatdocenti (J. Sanders un J. Rezevskis, pēdējais ar 1926. g. 19. oktobri), 1 lektors (E. Zicāns) un 1 subasistents (F. Treijs, ar 1928. g. 1. jūliju). No 1926./27. līdz 1928./29. māc. gadam profesors Jāzeps Vītols lasīja vēl lekcijas baznīcas muzikā (ievēlēts 1926. g. 28. maijā).

Fakultates mācības spēki bij jau vairākkārt nolasījuši savus lekciju ciklus un noturējuši seminarus. Mācības plāni un programmas bij zināmā mērā stabilizējušās.

Bij bijušas vēl 2 mācības spēku promocijas: *J. Sandera* 1926. g. 17. februārī un *L. Adamoviča* 1929. g. 10. septembrī. Arī no ārpuses bij radies kāds doktorands — Leipčigas mācītājs *Pauls Oskars Henčs* (Hentsch), kas ieguva doktora gradu vispārīgajā reliģiju vēsturē 1926. g. 11. martā. Universitātes desmit gadu darbības atceres svētkos fakultate piešķīra goda doktora gradu bijušajam Tērbatas Universitātes profesoram *Janam Kvačalam* un Tērbatas Universitātes rektoram *J. Kepam* (Köpp), tad Ventspils draudzes mācītājam *Teodoram Grīnbergam* „par nopelniem latviešu reliģiskās ētiskās izglītības un garīgās rakstniecības veicināšanā“, Valmieras Valmiermuižas draudzes mācītājam *Kārlim Beldavam* „par nopelniem garīgā un teoloģiskā rakstniecībā latviešu valodā“ un Āraišu draudzes mācītājam *Paulam Bērentam* (Baerent) „par nopelniem Latvijas un Baltijas baznīcas vēstures pētišanā“. 17. oktobrī K. Beldavs

un T. Grīnbergs saņēma goda doktora diplomu; pirmais nolasīja akadēmisku priekšlasījumu „Ievads dvēseles kopšanā” un otrs „Alga un atalgojums evaņģēlijos”. 29. oktobrī goda doktora diplomu pasniedza P. Bērentam; viņa akadēmiskās runas temats: „Cēsu draudzes dzīve un mācītāji zviedru laiku sākumā”.

Fakultates absolventu skaits pēc 10 mācības gadiem bij 34.

3. Mācības plāni un studiju gaitas noteikumi. Fakultates štatu projekts, pieņemts arī Saeimas komisijās, paredzēja piecas katedras; 1) vispārīgajā reliģiju vēsturē ar vienu profesuru, 2) Israēļa reliģijas vēsturē un Vecās Derības eksegezē ar vienu profesuru un vienu lekturu, 3) pirmkristīgās reliģijas vēsturē un Jaunās Derības eksegezē ar vienu profesuru un vienu docenturu, 4) baznīcas vēsturē ar vienu profesuru un 5) sistematiskajā reliģijas zinātnē ar divām profesurām un vienu docenturu. Piektās katedras mācības spēkus fakultate cerēja izlietot arī praktiskās teoloģijas priekšmetiem. 1929. g. 28. janvarī Fakultates Padome jau lēma sistematikas otru profesuru nodalīt praktiskajai teoloģijai.

Atsevišķi obligāti mācības priekšmeti tika sadalīti pa katedrām resp. teoloģijas arodiem šādā kārtā (Fakultates Padomes lēmums 1920. g. 11. decembrī ar vēlākiem papildinājumiem).

I. Vispārīgā reliģiju vēsture: vispārīgā un salīdzināmā reliģiju vēsture.

II. Israēļa reliģijas vēsture: 1) Ebrēju valoda un Genesis lasīšana pirmtekstā, 2) Israēļa literatūras vēsture, 3) Israēļa tautas vēsture, 4) Israēļa reliģijas vēsture, 5) Vecās Derības eksegeze: a) Protojezaja, b) Deuterocjezaja, c) mazie pravieši, d) psalmi jeb citi fakultates ieteikti Vecās Derības raksti.

III. Pirmkristīgās reliģijas vēsture: 1) Jaunās Derības grieķu valoda un kursoriska Jaunās Derības lasīšana, 2) Pirmkristīgās literatūras vēsture, 3) Jēzus dzīve, 4) Apustuļu laikmets, 5) Jaunās Derības eksegeze: a) Mateja ev., b) Jāņa ev., c) Pāvila vēstule romiešiem, d) vēstules korintiešiem, gūstniecības vēstules vai katoliskās vēstules, 6) pirmkristīgā reliģija.

IV. Baznīcas vēsture: Specialie kursi: 1) senie laiki, 2) viduslaiki, 3) reformācija un pretreformācija, 4) jaunie laiki un 5) kristīgās ticības vēsture Latvijā; tad 6) dogmatu vēsture un 7) salīdzināmā konfesiju mācība.

V. Sistematiskā reliģijas zinātne: 1) filozofijas vēstures vispārīgais kurss, 2) ievads filozofijā, 3) psiholoģija, 4) ētikas vēsture, 5) reliģijas filozofijas vēsture, 6) dogmatu sistemu (dogmatikas) vēsture, 7) reliģijas psiholoģija, 8) reliģijas filozofija (visp.), 9) reliģijas filozofija I (vispārīgā daļa) un II (kristīgā dogmatika).

Pirmos trīs priekšmetus sistematikā teoloģijas studenti klausījās un absolvēja filoloģijas un filozofijas fakultatē.

Katrā teoloģijas nozarē bij obligats arī viens seminars ar studentu referātiem, tā tad pieci visā studiju gaitā. Seminaru vispārīgajā reliģiju vēsturē gan dažus gadus uzskatīja tikai par izvēles priekšmetu, bet beidzot tomēr pielīdzināja pārējiem. Otrā un piektajā nozarē noturēja arī proseminarus, lai iepazīstinātu studentus ar zinātniskajiem avotiem.

Mācības plānā bij uzņemti arī fakultatīvi priekšmeti, ko faktiski arī lasīja te vienā, te otrā semestrī vai arī ieteica klausīties citās fakultatēs, kā, piem., baznīcas tiesības (tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultatē).

Fakultatīvo priekšmetu sarakstā bij minēti šādi: 1) ievads teoloģijas studijās, 2) Bībeles un baznīcas archeoloģija, 3) reliģiskās mākslas vēsture, 4) baznīcas tiesības, 5) reliģijas mācības un ētikas didaktika un metodika, 6) kulta vēsture un teorija, 7) ārējā misija, 8) iekšējā misija, 9) homilētika, 10) baznīcas iekārta, 11) baznīcas muzikas vēsture u. t. t. Klausīties studenti nav dabūjuši otru un trešo priekšmetu.

Vēlāk noteica arī stundu skaitu atsevišķos priekšmetos. Obligatorio semestra stundu pa visu studiju laiku studentam iznāca faktiski līdz 200, t. i. vidusmērā ap 25 nedēļas stundu katru semestri.

Teoloģijas fakultate ievada priekšmetu sistemu. Studiju sekmīgākai veikšanai tomēr ieteica klausīties un nobeigt teoloģiskos priekšmetus zināmā, ar viņu dabisko savstarpējo sakaru noteiktā kārtībā.

Studiju priekšmeti sadalīti iepriekšējos, kas jānoklausas un jānobeidz priekš gala eksamena, un galvenajos, kuros jāiztur pārbaudījums, studijas beidzot, gala eksamenā.

Galveno priekšmetu skaits bij sākumā diezgan liels:

I. Israēļa reliģijas vēsturē — Israēļa reliģijas vēsture, Protojezajas eksegeze, Deuterojezajas eksegeze; izvēlētu psalmu eksegeze un izvēlētu mazo praviešu eksegeze.

II. Pirmkristīgās reliģijas vēsturē — pirmkristīgā reliģija, Mateja evaņģēlija eksegeze, Jāņa evaņģēlija eksegeze, Romiešu vēstules eksegeze un I Korintiešu (resp. gūstniecības vēstuļu vai katolisko vēstuļu) eksegeze.

III. Baznīcas un dogmatu vēsturē — dogmatu vēsture un salīdzināmā konfesiju mācība.

IV. Sistematiskajā reliģijas zinātnē — ētika un reliģijas filozofija II (kristīgā dogmatika).

Fakultates mācības gaita tika iekārtota tā, lai mācības spēki spētu izlasīt visus savus priekšmetus un noturēt obligatoriskos seminārus 5—6 semestru laikā.

Pie šādiem mācības plāniem fakultate turējās kādus desmit gadus.

Studentu pierakstīšanās uz priekšmetiem notika katra semestra sākumā. Jau 1921. g. 22. janvarī fakultate atzina, ka nav nozīmes mācības spēkam dot savu parakstu studenta lekciju grāmatīnā tūlīt pēc dekana parakstīšanās. Tāpēc beidzot, 1922. g. 7. februārī, uzdeva studentiem ievākt mācības spēku parakstus semestra beigās pēc priekšmeta noklausīšanās, un līdz ar to sāka arī kontrolēt lekciju apmeklēšanu. Daži mācības spēki lika vairāk reizes semestrī parakstīties lekcijās klātesošiem studentiem īpašā prezencijas lapā, citi atkal izsauca pēc saraksta visus, kas bij uz viņu lekcijām pierakstījušies. Mācības spēkam bij tiesības nedot semestra beigās savu parakstu par priekšmeta noklausīšanos un ar to atņemt studentam pagaidām tiesības pārbaudīties šai priekšmetā. Tiem, kas nevarēja kārtīgi apmeklēt lekcijas vai atkal nebij to darijuši, deva aizrādījumus uz papildu literatūru šai priekšmetā un kontrolēja, vai viņi šos aizrādījumus arī izpildījuši. Kas to darija, dabūja vēlāk mācības spēka parakstu. Ne visi mācības spēki bij šo noteikumu izpildīšanā vienādi stingri.

Pierakstīšanos uz priekšmetiem un iegūtās atzīmes par priekšmetu noklausīšanos kontrolēja katra semestra beigās. Kas nebija uz vienu priekšmetu pierakstījies vai nebija ieguvis mācības spēku parakstus par priekšmetu noklausīšanos, varēja zaudēt visu semestri, t. i. palikt tai semestrī bez jebkādiem panākumiem formālajā studiju gaitā.

Iepriekšējo priekšmetu pārbaudījumus saskaņā ar vispārīgajiem noteikumiem noturēja kārtīgi katra semestra sākumā un beigās, t. i. 1.—15. sept., 16.—21. dec., 7.—15. janv. un 16.—31. maijam. Bet fakultatē nodibinājās arī paraša eksaminēt studentus cauru mācības gadu, noliekot viņiem ik nedēļas vai retāk īpašas eksaminācijas dienas vai sarunājot eksaminācijas laiku ar katru atsevišķi — kā to nu katrs mācības spēks atzina par labu. Pārbaudījumus noturēja sākumā mutes vārdiem, bet profesora I. Bencinģera aizrādījums uz rakstu darbiem Amerikas augstskolās pamudināja fakultati ievest klauzuras, vispirms gala pārbaudījumos. Vēlāk atsevišķi mācības spēki lika studentiem rakstīt uzdevumus arī citos priekšmetos, īpaši eksegezēs, kuru lekcijās lietoja uzdošanas un atprasīšanas metodi.

Katrā teoloģijas nozarē bij obligats arī viens seminars ar studentu referātiem, tā tad pieci visā studiju gaitā. Seminaru vispārīgajā reliģiju vēsturē gan dažus gadus uzskatīja tikai par izvēles priekšmetu, bet beidzot tomēr pielīdzināja pārējiem. Otrā un piektajā nozarē noturēja arī proseminarus, lai iepazīstinātu studentus ar zinātniskajiem avotiem.

Mācības plānā bij uzņemti arī fakultatīvi priekšmeti, ko faktiski arī lasīja te vienā, te otrā semestrī vai arī ieteica klausīties citās fakultatēs, kā, piem., baznīcas tiesības (tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultatē).

Fakultatīvo priekšmetu sarakstā bij minēti šādi: 1) ievads teoloģijas studijās, 2) Bībeles un baznīcas archeoloģija, 3) reliģiskās mākslas vēsture, 4) baznīcas tiesības, 5) reliģijas mācības un ētikas didaktika un metodika, 6) kulta vēsture un teorija, 7) ārējā misija, 8) iekšējā misija, 9) homilētika, 10) baznīcas iekārta, 11) baznīcas muzikas vēsture u. t. t. Klausīties studenti nav dabūjuši otru un trešo priekšmetu.

Vēlāk noteica arī stundu skaitu atsevišķos priekšmetos. Obligatorio semestra stundu pa visu studiju laiku studentam iznāca faktiski līdz 200, t. i. vidusmērā ap 25 nedēļas stundu katru semestri.

Teoloģijas fakultate ievada priekšmetu sistemu. Studiju sekmīgākai veikšanai tomēr ieteica klausīties un nobeigt teoloģiskos priekšmetus zināmā, ar viņu dabisko savstarpējo sakaru noteiktā kārtībā.

Studiju priekšmeti sadalīti iepriekšējos, kas jānoklausas un jānobeidz priekš gala eksamena, un galvenajos, kuros jāiztur pārbaudījums, studijas beidzot, gala eksamenā.

Galveno priekšmetu skaits bij sākumā diezgan liels:

I. Israēļa reliģijas vēsturē — Israēļa reliģijas vēsture, Protojezajas eksegeze, Deuterojezajas eksegeze; izvēlētu psalmu eksegeze un izvēlētu mazo praviešu eksegeze.

II. Pirmkristīgās reliģijas vēsturē — pirmkristīgā reliģija, Mateja evaņģelija eksegeze, Jāņa evaņģelija eksegeze, Romiešu vēstules eksegeze un I Korintiešu (resp. gūstniecības vēstuļu vai katolisko vēstuļu) eksegeze.

III. Baznīcas un dogmatu vēsturē — dogmatu vēsture un salīdzināmā konfesiju mācība.

IV. Sistematiskajā reliģijas zinātnē — ētika un reliģijas filozofija II (kristīgā dogmatika).

Fakultates mācības gaita tika iekārtota tā, lai mācības spēki spētu izlasīt visus savus priekšmetus un noturēt obligatoriskos seminārus 5—6 semestru laikā.

Pie šādiem mācības plāniem fakultate turējās kādus desmit gadus.

Studentu pierakstīšanās uz priekšmetiem notika katra semestra sākumā. Jau 1921. g. 22. janvarī fakultate atzina, ka nav nozīmes mācības spēkam dot savu parakstu studenta lekciju grāmatiņā tūlīt pēc dekana parakstīšanās. Tāpēc beidzot, 1922. g. 7. februārī, uzdeva studentiem ievākt mācības spēku parakstus semestra beigās pēc priekšmeta noklausīšanās, un līdz ar to sāka arī kontrolēt lekciju apmeklēšanu. Daži mācības spēki lika vairāk reizes semestrī parakstīties lekcijās klātesošiem studentiem īpašā prezencijas lapā, citi atkal izsauca pēc saraksta visus, kas bij uz viņu lekcijām pierakstījušies. Mācības spēkam bij tiesības nedot semestra beigās savu parakstu par priekšmeta noklausīšanos un ar to atņemt studentam pagaidām tiesības pārbaudīties šai priekšmetā. Tiem, kas nevarēja kārtīgi apmeklēt lekcijas vai atkal nebij to darijuši, deva aizrādījumus uz papildu literatūru šai priekšmetā un kontrolēja, vai viņi šos aizrādījumus arī izpildījuši. Kas to darija, dabūja vēlāk mācības spēka parakstu. Ne visi mācības spēki bij šo noteikumu izpildīšanā vienādi stingri.

Pierakstīšanos uz priekšmetiem un iegūtās atzīmes par priekšmetu noklausīšanos kontrolēja katra semestra beigās. Kas nebija uz vienu priekšmetu pierakstījies vai nebija ieguvis mācības spēku parakstus par priekšmetu noklausīšanos, varēja zaudēt visu semestri, t. i. palikt tai semestrī bez jebkādiem panākumiem formālajā studiju gaitā.

Iepriekšējo priekšmetu pārbaudījumus saskaņā ar vispārīgajiem noteikumiem noturēja kārtīgi katra semestra sākumā un beigās, t. i. 1.—15. sept., 16.—21. dec., 7.—15. janv. un 16.—31. maijam. Bet fakultatē nodibinājās arī paraša eksaminēt studentus cauru mācības gadu, noliekot viņiem ik nedēļas vai retāk īpašas eksaminācijas dienas vai sarunājot eksaminācijas laiku ar katru atsevišķi — kā to nu katrs mācības spēks atzina par labu. Pārbaudījumus noturēja sākumā mutes vārdiem, bet profesora I. Bencinģera aizrādījums uz rakstu darbiem Amerikas augstskolās pamudināja fakultāti ievest klauzuras, vispirms gala pārbaudījumos. Vēlāk atsevišķi mācības spēki lika studentiem rakstīt uzdevumus arī citos priekšmetos, īpaši eksegezēs, kuru lekcijās lietoja uzdošanas un atprasīšanas metodi.

Par studiju minimalajām sekmēm bij nomodā īpašas m i n i m a prasības, pirmoreiz pieņemtas Fakultates Padomes sēdē 1923. g. 8. maijā un vēlāk vēl papildinātas.

Pirmajā mācības gadā bij visiem tiem, kam nebij gatavības apliecībā klasiskās ģimnazijas atzīmes par grieķu valodas elementārā kursa absolvēšanu, jāiztur pārbaudījums šai priekšmetā Universitatē. Pārbaudīšanu uzticēja Jaunās Derības mācības spēkam pēc īpašas saīsinātas programmas (Jaunās Derības teksta lasīšana un gramatika). Kas gatavojās grieķu valodā pašmācības ceļā, varēja izmantot īpašās stundās fakultates subasistentu palīdzību.

Otrā mācības gada beigās kontrolēja, vai students bij absolvējis ebrēju valodu un vienu no filozofiskajiem priekšmetiem: filozofijas vēsturi (vispārīgo kursu) vai ievadu filozofijā. Studentu, kam nebij atzīmes šais divos priekšmetos, uzskatīja par nesekmīgu.

Savā ceturtajā mācības gadā par fakultates studentu varēja palikt tikai tas, kas bij izturējis pārbaudījumus četros teoloģijas priekšmetos, to starpā vienā Jaunās Derības un vienā Vecās Derības priekšmetā.

Tālākajiem mācības gadiem fakultate vairs neuzstādīja īpašas minima prasības, lai dotu studentiem iespēju iedziļināties studijās neatkarīgi no tiešas aplešamu sekmju uzrādīšanas. Stingrāku sekmju kontroli kā pirmajos, tā arī vēlākajos mācības gados fakultate ievedusi tikai sākot ar 1939./40. mācības gadu (sk. pastāvošos noteikumus 1. pielikumā, 88. ss. lpp.).

Seminara ieskaitījumus minima prasību kontrolē neskaitīja līdzī, un klauzurās absolvētās eksegezes skaitīja tikai par puspriekšmetu.

Studiju gaitā studentam bij jāuzraksta vēl arī kāds zinātnisks darbs paša izvēlēta mācības spēka vadībā, t. s. studiju darbs. No šā darba prasīja, lai tas parādītu studenta spējas uztvert attiecīgo zinātnisko problemu un orientēties par to pastāvošajā literatūrā.

Akademiskajiem gala pārbaudījumiem fakultate sākumā izziņoja sesiju tikai katra semestra beigās — maijā un decembrī, bet studentu lūgumi pamudināja fakultāti iekārtot sesijas vajadzības gadījumā arī semestra sākumā — septembrī un janvarī. Gala pārbaudījumiem jau ar 1923./24. mācības gadu ievēda klauzuras visos priekšmetos, izņemot eksegezes. Saskaitot iepriekšējos pārbaudījumus, gala eksāmenos, kā arī par studiju darbu

iegūtās atzīmes, noteica, vai students uzskatams par sekmīgi vai ļoti sekmīgi beigušu.

Ja trīs ceturtdaļās priekšmetu* bij izliktas atzīmes „ļoti sekmīgi”, tad Fakultātes Padome piešķīra tiesības rakstīt vēl īpašu zinātnisku darbu („kandidāta darbu”), un pēc tā sekmīgas aizstāvēšanas Fakultātes Padomes sēdē autoram tika piešķirts kandidāta grāds ar atzīmi „ļoti sekmīgi”. Ja absolvents ļoti sekmīgi bij izturējis pārbaudījumus ne mazāk kā divās trešdaļās priekšmetu, tad Fakultātes Padome varēja lemt par viņa tiesībām iesniegt kandidāta rakstu. Visos pārējos gadījumos, kad pārbaudījumi bij izturēti, tūlīt piešķīra kandidāta grādu ar atzīmi „sekmīgi”. Kandidāta rakstam doto viena gada laiku parasti nācās pagarināt, jo darbā aizgājušie audzēkņi netika tik drīz ar kandidāta raksta uzdevumu galā. Tam jau vajadzēja būt patstāvīgam problēmas apstrādājumam un atrisinājumam. Tāpēc ieviesās paradums saņemt pagaidām kandidāta diplomu ar atzīmi „sekmīgi” un vēlāk izlietot tiesības paaugstināt savu zinātnisko stažu. Akademiskajam darbam fakultāte uzskatīja par nepieciešamu priekšnoteikumu kandidāta diplomu ar atzīmi „ļoti sekmīgi” un nav pielaidusi nevienu habilitāciju, kur tā trūka.

Gala pārbaudījumus noturēja fakultātes pilnā sēdē. Klausūras temātus izvēlējās īpaša komisija pēc mācības spēka priekšlikuma. Rakstu darbus skatīja cauri vairāki mācības spēki, un to cenzēšana notika arī fakultātes pilnā sēdē. Gala eksāmenos cauri kritušo skaits bijis samērā mazs, un visi viņi izlietojuši tiesības nākt uz pārbaudījumiem nākošajā sesijā, lūdzot ieskaitīt jau izturētos pārbaudījumus.

Pārbaudot un pārkārtojot fakultātes mācības plānu, izdarīti vēl šādi grozījumi: Vispārīgajā reliģiju vēsturē atdalīti no vispārīgās salīdzināmās reliģiju vēstures (reliģiju fenomenoloģijas un tipoloģijas) vairāki speciāli kursi, no kuriem studentiem obligatorisks tikai viens. Sistematiskajā reliģijas zinātnē atteicās no vispārīgās filozofijas vēstures kursa (filoloģijas un filozofijas fakultātē) un ievēda pie sevis īpašu reliģijas filozofijas vēstures un ētikas kursu. Dogmatikas jeb dogmatu sistēmu vēsturi, lai izvairītos no paralelisma ar dogmatu vēsturi, saīsināja, izdalot par sevi tikai laiku, sākot ar reformāciju.

* Saskaitot un salīdzinot atzīmes „sekmīgi” un „ļoti sekmīgi”, sadalīja atzīmes „labi” uz pusēm un pieskaitīja vienu pusi vienā un otru pusi otrā pusē.

15v Pakāpeniski samazināts arī gala pārbaudījumu priekšmetu skaits. Atzina par labāku pārcelt daļu galveno priekšmetu iepriekšējos pārbaudījumos, kā: dogmatu vēsturi, salīdzināmo konfesiju mācību un ētiku. Lēmumam aktivizēt studentu piedalīšanos Vecās un Jaunās Derības eksegezēs, kā jau augšā minēts, ar uzdošanas un atprasīšanas resp. mācības spēka vadītas studentu pašdarbības metodi, un eksegezu ieskaitīšanai semestra beigās pēc klauzuras darbiem sekoja arī visu eksegētisko priekšmetu ieskaitīšana iepriekšējos. Akademisko gala pārbaudījumu komisija atestēja tad visas eksegezes tikai ar atzīmi „ieskaitīts”. Pašā pēdējā laikā šī kārtība grozīta.

4. Otrs gaddesmits fakultates vēsturē bij ārēja pieauguma un iekšējās pilnveidošanās laikmets.

516b Trešajā piecgadē studentu skaits pieauga pāri 200, sasniedzot visaugstāko pakāpi 1934./35. mācības gadā: 247 personas. Apmēram tik liels skaits studentu bij apmeklējis savā laikā Tērbatas Universitātes teoloģijas fakultāti tās ziedu laikos (no 1885. g. līdz 1895. g.), 1890. g. maksims 284 studenti, bet tā jau pulcināja teologus netikvien no visas Baltijas, bet pat no Krievijas un Polijas vācu kolonistu aprindām. Tāpēc dabiska vajadzība bij studentu skaita samazināšanās par dažiem desmitiem.

60a Iepriekšējā nodalījuma sākumā atstāstītais fakultātes štatu projekts jau 1929./30. mācības gadā stāvēja tuvu savam piepildījumam. Vispārīgajā reliģiju vēsturē profesora vietā bij gan tikai docents (G. Menšings), bet viņš veica pilnīgi patstāvīgi katedras vadību un profesora ievēlēšanai šai katedrā bij tikai formali un personāli šķēršļi. Israēļa reliģijas vēstures un Vecās Derības eksegezes katedrai bij jau savs profesors (I. Bencingers) un lektors (ar 1930. g. 30. janvāri jau privatdocents E. Zicāns). Pirmkristīgās reliģijas vēstures un Jaunās Derības katedrai bij savs profesors (K. Kundziņš) un privatdocents (J. Rezevskis), kas izpildīja docenta pienākumus un pēc doktora grāda iegūšanas tika 1933. g. 7. aprīlī ievēlēts par vecāko docentu (skaitot ar 1. aprīli). Baznīcas vēstures katedra bij dabūjusi ar 1929. g. 19. sept. savu profesoru (L. Adamoviču). Sistematiskajā reliģijas zinātnē bij paredzēto divu profesuru un vienas docentūras vietā gan tikai viens profesors (V. Maldonis), bet viņam nāca talkā ar dažiem priekšlasījumiem docents G. Menšings, un pēc fakultātes absolventa *Alberta Freija* promocijas viņu ievēlēja 1933.

g. 8. maijā par privatdocentu pie sistematiskās teoloģijas katedras, kas uzņēmās arī dažus obligātus kursus. Privatdocents J. Sanders vairāk lasīja tikai neobligātus kursus, obligātus tikai pa starpām, sākot ar 1924. g. pavasara semestri.

Fakultates mācības spēku rindas auga dabiskā gaitā. Pašu beigušie audzēkņi virzījās pakāpeniski uz priekšu akadēmiskajā karjerā un tapa par savu bijušo skolotāju talciniekiem. Cand. theol. *Edgars Rumba*, kas bij ieguvis Upsalas Universitatē teoloģijas licenciata gradu, dabūja venia legendi 1933. g. 7. aprīlī. *E. Zicāns* ieguva doktora gradu 1934. g. un tika ievēlēts par ārštata docentu pie Vecās Derības katedras. Ar to bij jau pārkāpts kādreizējais projekts, kas gribēja apmierināties pie šīs katedras ar lekturu blakus profesuram. Bet tad bij pienākusi sava kārta vēl lielākiem plāniem.

Jaunus ierosinājumus fakultates pilnveidošanai deva atziņa, ka Latvijas Universitatē būtu dibinama Romas katoļu teoloģijas fakultate Latvijas katoļu draudžu vajadzībām, jo ar to noskaidrojās, ka Valdība izrāda gatavību atbalstīt arī noteikti konfesionalu augstāku akadēmisku izglītību. Teoloģijas fakultate jutās pamudināta sagatavot praktiskās teoloģijas katedras nodibināšanu, pie tam evaņģeliskās luteriskās baznīcas tradīciju garā, kam neatbilda līdz tam privatdocenta J. Sandera lasītās lekcijas praktiskajā teoloģijā. Sarunas ar toreizējo Latvijas evaņģ. lut. baznīcas bīskapa vietas izpildītāju Dr. theol. *Teodoru Grīnbergu* atīstījās labvēlīgi, un 1931. gada 26. februārī fakultate ievēlēja viņu par privatdocentu praktiskajā teoloģijā un uzticēja viņam vēl tai pašā semestrī arī jau dažas lekcijas šai arodā. Universitātes Padomes lēmums par Romas katoļu teoloģijas fakultātes nodibināšanu pamudināja fakultāti izšķirties par sava līdzšinējā nosaukuma grozīšanu, un 1931. gada 28. maijā Fakultātes Padome nolēma gadijuma, ja tiktu pieņemts likums par Romas katoļu teoloģijas fakultātes nodibināšanu, noteikt fakultātes nosaukumu turpmāk „evaņģeliskās teoloģijas fakultate”. Šādu grozījumu pieņēma arī Ministru Kabinets Saeimas starpsesiju laikā 1931. gada 29. septembrī, bet tā kā Saeima noraidīja katoļu fakultātes dibināšanu un Universitātes satversmes grozījumu 1931. g. 14. novembrī, tad fakultate paturēja joprojām savu pirmo nosaukumu. Tas tomēr netraucēja evaņģeliskās praktiskās teoloģijas fakultātes katedras tālāku izveidošanu. Privatdocents T. Grīnbergs, kas pēc tam 1932. g. 31. martā

bij ievēlēts par archibīskapu, tika ievēlēts tā paša gada 1. oktobrī par ārštata profesoru praktiskajā teoloģijā, un viņam talkā nāca 1933. gada aprīlī privatdocenti: jau minētais lic. theol. *Edgars Rumba* un 1933. gada jūlijā mag. theol. (Tērbatas Universitātes) *Vilhelms Rozenieks*. Tagad bij iespējams pienācīgi veikt visus praktiskās teoloģijas priekšmetus, kā teoretiskos, tā praktiskos. Praktiskās teoloģijas katedrai jāpieskaita arī baznīcas muzikas lekcijas, ko lasīja prof. J. Vītols vēl 1931./32. un 1935./36. mācības gadā.

Ar to teoloģijas fakultate bij piepildījusi visu akadēmiskās teoloģijas disciplīnu loku, kā tas mēdz būt protestantu augstskolās. Bet ar to bij jūtami pieaudzis obligāto mācības priekšmetu skaits. 1931. g. 7. maijā Fakultātes Padome bij padarījusi par obligātiem 12 praktiskās teoloģijas priekšmetus: reliģijas mācības un ētikas metodiku (ko jau agrāk prof. K. Kundziņš lasīja filoloģijas un filozofijas fakultātes pedagoģijas nodaļas studentiem), katehētiku, kibernētiku, liturģiku un baznīcas muziku, homilētiku, poimeniku, iekšmisiju, ārmisiju, tautas misiju, semināru homilētiskā, semināru katehētiskā un iekšmisijas praktiku. Vēlāk nāca klāt vēl jaunatnes darbs, pastorāla disciplīna, himnoloģija un psihoterapija. Ar to fakultātes eksāmenu priekšmetu skaits (neskaitot ekseģezes un seminārus) bij pieaudzis līdz 40 un pāri par to. Pavairojās arī studentiem obligāto stundu skaits par 22, tad 26 un pat 30 nedēļas stundām praktiskajā teoloģijā, un Fakultātes Padome bij spiesta noteikt normālo studiju garumu $4\frac{1}{2}$ gadus jeb 9 semestrus un maksimālo studiju ilgumu 9 gadus.

Jaunus uzdevumus uzlika fakultātei Valdības vēlēšanās atvērt pie fakultātes pareizticīgās teoloģijas nodaļu, kas tad arī tika nodibināta 1937. g. un par ko tuvākas ziņas atrodamas 5. nodaļā, 79. ss. lpp. Pēc tam atkrita fakultātes nosaukuma grozīšana tai pašā virzienā, kā tas bij noticis 1931. g.

Vispārīgā mācības plānu pārkārtošana Universitatē atsaucās arī teoloģijas Fakultātes Padomes pārrunās un lēmumos 1937./38. un 1938./39. mācības gadā. Beidzot 1938. gada 2. decembrī Fakultātes Padome pieņēma savus priekšlikumus, kas centās apvienot radniecīgus priekšmetus praktiskajā teoloģijā un koncentrēt priekšmetu programmas Vecajā Derībā un pa daļai arī citos arodos, lai ar to samazinātu lekciju stundu skaitu. Pēc Rektora pārrunām ar fakultātes dekanu un vēlākām Fakultātes Padomes pārrunām Dekānu Padome beidzot 1939. gada 20. februārī un Universitātes Pa-

dome 22. februārī apstiprināja jaunus mācības plānus, studiju gaitas un pārbaudīšanas noteikumus, kā arī ideālu studiju gaitas shēmu un minima prasības. Īpašas minima prasības noteiktas vēl tiem studentiem, kas saņem Latvijas Kreditbankas aizdevumu normas studiju gaitas nodrošināšanai.

Pašas pēdējās pārrunas par studiju gaitu Fakultates Padomē devušas vēl dažas sīkākas pārgrozības pārbaudījumu kārtībā. Eksegētiskos priekšmetus turpmāk atestēs ar parastajām triju pakāpju atzīmēm: sekmīgi, labi, ļoti sekmīgi. Eksamenu protokolā vienā atzīmē turpmāk apvienos pārbaudījumu reliģijas mācības un ētikas metodikā no vienas un katehētikā un jaunatnes darbā no otras puses, un šī atzīme, tāpat kā atzīme homilētikā, būs jāiegūst jau iepriekšējos pārbaudījumos. Akademiskajam gala pārbaudījumam paliek tikai trīs priekšmeti: pirmkristīgā reliģija, evaņģēliskā dogmatika un kulta mācība. Toties kāpināta pirmā zinātniskā darba (studiju darba) nozīme un ieviesta prasība aizstāvēt to sekmīgi Fakultates Padomes priekšā. Citas mazākas pārgrozības redzamas 1. pielikumā iespiestajos ar 1939. g. rudeni spēkā esošajos fakultates noteikumos par studiju gaitu un pārbaudījumu kārtību (sk. 88. ss. lpp.).

Šie pārkārtojumi mācības plānos, kā arī profesora I. Bencinģera nāve 1935. g. 12. martā un docenta G. Menšinga aiziešana uz Vāciju ar 1935. g. 1. jūliju ir pamudinājuši Fakultates Padomi pārkārtot fakultates ideālo štatu projektu (sk. tālāk) un ievēlēt jaunus mācības spēkus, kā arī ievirzīt augstākās akadēmiskā amata pakāpēs līdzšinējos.

Fakultates Padomes sēdē 1937. g. 26. novembrī tika sastādīts šāds fakultates štatu projekts 6 katedrām:

1. Vispārīgā reliģiju vēsture	1	prof.,	—	doc.,	—	lekt.,	—	asist.
2. Israēļa reliģijas vēsture un Vecās Derības eksegeze	1	"	1	"	—	"	—	"
3. Pirmkristīgās reliģijas vēsture un Jaunās Derības eksegeze	2	"	—	"	—	"	—	1 "
4. Baznīcas vēsture	1	"	1	"	—	"	—	1 "
5. Sistemātiskā teoloģija	2	"	—	"	—	"	—	"
6. Praktiskā teoloģija	2	"	—	"	1	"	—	"

Kopā 9 prof., 2 doc., 1 lekt., 2 asist.

1936. g. 25. septembrī J. Rezevskis ievēlēts par otru štata profesoru pie pirmkristīgās reliģijas vēstures un Jaunās Derības ekse-

gezes katedras. 1935. g. 6. septembrī privatdocentu *Albertu Freiju* ievēlēja par štata docentu un 1938. g. 30. septembrī par vecāko docentu pie sistematiskās reliģijas zinātnes katedras (skaitot ar 1. novembri). 1935. g. 6. septembrī *Ed. Zicānu* ievēlēja par štata vecāko docentu pie Israēļa reliģijas vēstures un Vecās Derības eksegezes katedras (I. Bencingera vietā), uzticot viņam arī vispārīgās reliģiju vēstures katedras pārzināšanu (G. Menšinga vietā). 1938. g. 13. maijā viņu ievēlēja par štata profesoru pie vispārīgās reliģiju vēstures katedras, atstājot viņam otras katedras pārzināšanu, pie kuras ievēlēja par štata docentu *Fēliku Treiju*, kas bij habilitējies pie šīs katedras 1934. g. 14. septembrī.

1936. g. 25. sept. privatdocentu *E. Rumbu* ievēlēja par štata docentu pie praktiskās teoloģijas katedras un pēc doktora grada iegūšanas 1939. g. 26. maijā par vecāko docentu (skaitot ar 1. jūliju).

Privatdocents *J. Sanders* ar 1937./38. māc. g. fakultatē vairs lekcijas nelasa un ar 1938. g. 1. jūliju pie fakultātes neskaitas. Daži citi vecāki mācības spēki pēc pilnas pensijas izkalpošanas pārvēlēti par jaunu līdz 70. mūža gadam (*V. Maldonis* 1934. g. 7. decembrī, *J. Rezevskis* 1935. g. 6. decembrī, *V. Maldonis* otrreiz 1939. g. 15. septembrī).

Jaunāko mācības spēku rindas sākumam fakultate jau vairākus gadus turēja budžetā asistenta vietu, bet darbā dalīja viņa algu divu subasistentu starpā. 1937. g. 12. novembrī Fakultātes Padome beidzot ievēlēja par jaunāko asistentu pie baznīcas vēstures katedras cand. theol. *Edgaru Ķiploku*, kas jau kopš 1932. g. 25. novembra, ar īsu pārtraukumu atkal ar 1935. g. 10. augustu darbojās fakultatē par subasistentu. Budžets atļāva stādīt viņu priekšā apstiprināšanai tikai ar 1938. g. 1. aprīli. Fakultātes subasistenta amatā pēc dažu citu īsākiem kalpojumiem darbojas cand. theol. *Leons Čuibe*, ievēlēts 1935. g. 6. septembrī. Darbā viņam palīdz 1937. g. 12. novembrī ievēlētā cand. theol. *Ģertrūde Alksne*.

Teoloģijas doktora gradu otrā gaddesmitā ieguvuši 6 mācības spēki: *L. Adamovičs* 1929. g., *G. Menšings* un *A. Freijs* 1932. g., *J. Rezevskis* 1933. g., *E. Zicāns* 1934. g. un *E. Rumba* 1939. g. No ārpusē promovējis rite *A. Mačulāns* 1933. g. *Goda doktora* gradu fakultate piešķirusi trim kaimiņu un draudzīgu nāciju teologiem: 1933. g. 20. sept. Tērbatas Universitātes baznīcas vēstures profesoram *Olavam Sildam* „par nopelniem Baltijas baznīcas vēstures pētīšanā” un *Kaunas Universitātes praktiskās teoloģijas* profe-

soram *Vilemam Gaigalaitim* „par nopelniem augstākās teoloģiskās izglītības veicināšanā viņa dzimtenē” un 1938. g. 11. februārī Husa evaņģeliskās fakultātes (Prāgā) Jaunās Derības profesoram un pazīstamam oikumeniskās kustības darbiniekam *Františekam Žilkam*, „ievērojot viņa nopelnus starptautiskajā baznīcas tuvināšanās darbā un Jaunās Derības zinātnē”. Visi trīs goda doktori ir ieradušies uz savu goda promocijas aktu un nolasījuši akadēmiskus priekšlasījumus vācu valodā: V. Gaigalaitis 1933. g. 4. novembrī lasīja par „Evaņģeliskās baznīcas stāvokli Lietuvā”, O. Silds 1934. g. 15. maijā par „Lutera iekšējām cīņām un baiļu stāvokļiem klosterī” (*Luthers Anfechtungen und Angstzustände im Kloster*) un F. Žilka 1938. g. 10. un 12. martā: 1) Kristietības kolektīvā sabiedriskā uztvēruma pamati Jaunajā Derībā un 2) Čehoslovaku tautas un valsts garīgās un kulturalās strāvas.

1938. g. 9. septembrī Fakultātes Padome nolēma piešķirt teoloģijas goda doktora gradu profesoram *V. Maldonim* par viņa „nopelniem latviešu sistematiskās reliģijas zinātnes izkopšanā un teoloģijas fakultātes izveidošanā”. Viņa goda promocijas akts notika 1939. g. 4. februārī, fakultātes darbības sākuma 19. atceres dienā; viņa akadēmiskās runas temats bij „Ticības jēdziens” (nodaļa no viņa evaņģeliskās dogmatikas).

Pie teoloģijas fakultātes 1926. g. nodibināts *Jura Neikena fonds*, kas, diemžēl, sasniedzis tikai summu Ls 32,—. Nelaiķa *Teodora Breikša* (bijušā Liepājas pilsētas galvas) mantojuma masas kuratoriņa nodibinājusi 1938. g. stipendiju kādam no fakultātes studentiem lekciju naudas samaksai.

Ar 1931. g. rudeni fakultātes galvenajām lekcijām ierādīja 16. klausītavas vietā 8. klausītavu Universitātes galvenās ēkas apakšstāvā dekanāta tiešajā tuvumā. Pie šīm telpām tad fakultāte uzticīgi turējusies līdz pašam pēdējam laikam, izlietojot pareizticīgās nodaļas mācības spēku lekcijām no 1937. līdz 1939. g. arī 7. klausītavu. Ar 1939. g. rudeni fakultāte iegūst vēl jaunas telpas Baznīcas ielas Nr. 5 sētas namā, 12. dzīvokli, kur pārcelsies dažas vispārīgas lekcijas, semināri un visa pareizticīgā nodaļa. Fakultātes dekanāts pāries uz Baznīcas ielu 5, dzīv. 6.

Savas darbības sākumu fakultāte katru gadu piemin īpašās atceres svinībās. Kādā no Rīgas baznīcām, pēdējā laikā arī Latvijas Universitātes jaunajā aulā notur svētku dievkalpojumu, pie-

daloties dekanam, archibīskapam un kādam no mācības spēkiem; pēc tam fakultates telpās Baznīcas ielā 5 notiek svinīgs akts ar dekana runu un pārskatu par fakultates darbību, viena pagājušā gadā ar godalgu apbalvota fakultātes studenta referātu par viņa sacensības darbu, apsveikumiem un muzikas un dziesmu priekšnesumiem. Šā sarīkojuma tehnisko pusi kārtā Teoloģijas fakultātes studentu biedrība.

Kā redzams, savas darbības divdesmitajā gadā teoloģijas fakultāte nobeigusi savu izveidošanos tai ietverē, ko tai devusi Valdības griba, Latvijas Universitātes organizācija un administrācija un fakultātes mācības spēku labākā ziņa un atziņa, ievērojot Latvijas evaņģēliskās luteriskās baznīcas vajadzības un prasības.

5. Fakultātes amatpersonas. 1920. g. janvārī teoloģijas fakultātes subkomisija un Organizācijas Padome ievēlēja un Izglītības Ministrija apstiprināja *Voldemāru Maldoni* par teoloģijas fakultātes pagaidu dekanu, un viņš, pārvēlēts fakultātē 1921. g. 7. maijā, palika šai amatā līdz Latvijas Universitātes satversmes likuma izdošanai 1922. g. vasarā; tad jau uz satversmes pamata ievēlēja viņu par fakultātes dekanu. Par savu sekretaru Fakultātes Padome ievēlēja docentu Ludvigu Adamoviču, ko apstiprināja oficiāli ar 1920. g. 1. martu. L. Adamovičs tika vēlāk vairākkārt pārvēlēts un sabija par fakultātes sekretaru bez pārtraukuma līdz 1927. g. 1. jūlijam. Bibliotekara pienākumus uzticēja stundu docentam Maksimilianam Stefanijam, sākot ar 1920. g. 1. aprīli; faktiskā bibliotēkas kārtošanas darbā viņam palīdzēja hospitants K. Rudzītis. Bibliotēkas pārzināšanu ar 1921. g. 1. aprīli apvienoja vispār ar sekretara pienākumiem, un tā tie palika apvienoti ar sekretara amatu L. Adamoviča rokās līdz 1927. g. Ievērojot tad jaunu sekretaru, atdalīja bibliotēkas pārzināšanu no sekretara amata.

Dekana vēlēšanās Fakultātes Padome visu laiku pieturējusies pie paraduma pārvēlēt vienreiz ievēlēto arī uz otru gadu. Amatpersonu maiņa notikusi vienmēr kārtīgi 1. jūlijā. 1933. g. pavasarī par dekanu ievēlētais profesors L. Adamovičs tika Universitātes Padomē ievēlēts par prorektoru studentu lietās, un viņa vietā nācās vēlēt citu dekanu.

Dekānu un sekretāru miju rāda tabula:

Mācības gads	Dekans	Sekretars
1920.—1923.	doc., tad prof. V. Maldonis	doc. L. Adamovičs
1923.—1925.	prof. K. Kundziņš	doc. L. Adamovičs
1925.—1927.	prof. V. Maldonis	doc. L. Adamovičs
1927.—1929.	doc. L. Adamovičs	prof. K. Kundziņš
1929.—1931.	prof. K. Kundziņš	prof. L. Adamovičs
1931.—1933.	prof. V. Maldonis	prof. K. Kundziņš
1933.—1935.	prof. K. Kundziņš	prof. V. Maldonis
1935.—1937.	prof. V. Maldonis	prof. K. Kundziņš
1937.—1939.	prof. L. Adamovičs	prof. K. Kundziņš līdz 1938.
ar 1939.	prof. K. Kundziņš	prof. E. Zicāns ar 1938. prof. E. Zicāns

Fakultātes bibliotēkas pārzinis bij doc. M. Stefanijs no 1920. g. 1. aprīļa līdz 1921. g. 1. aprīlim, tad fakultātes sekretars doc. L. Adamovičs līdz 1927. g. 1. jūlijam; viņam sekoja prof. I. Bencingers līdz savai slimībai. 1935. g. 1. martā par bibliotēkas pārziņa vietas izpildītāju ievēlēja doc. J. Rezevski, un kopš tā paša gada 1. jūlija viņš ir kārtējais bibliotēkas pārzinis, arī pēc pāriešanas profesora kategorijā.

Bibliotēkas kārtošana varēja izmantot sākumā tikai gadījuma palīgus. Ar 1923. g. 1. oktobri fakultāte izlietoja bibliotēkas kārtošana un dežurās subasistentus, sākumā vienu, vēlāk divus. Arī fakultātes darbvedis ar 1932. g. un ar 1938. g. asistents tiek izlietoti bibliotēkas darbā.

Fakultātei, samērā ar tās locekļu skaitu, līdz šim bijis tikai viens delegāts Universitātes Padomē (blakus dekanam). Šos pienākumus Fakultātes Padome uzticējusi profesoram K. Kundziņam 1922./23. māc. g., prof. V. Maldonim no 1923.—1925. g., prof. K. Kundziņam no 1925.—1927. g., prof. V. Maldonim no 1927.—1931. g., prof. K. Kundziņam no 1931.—1933. g., prof. V. Maldonim no 1933.—1935. g., prof. K. Kundziņam ar 1935. g. (1938. g. rudens semestrī viņa vietu izpildīja prof. E. Zicāns).

Fakultātes pārstāvis Latvijas Universitātes Rakstu kopkolēģijā bijis ar 1929. g. prof. L. Adamovičs; bibliotēkas komisijā prof. I. Bencingers, ar 1935. g. prof. J. Rezevskis.

Fakultātes komisijā studentu atbrīvošanai no mācības maksas resp. attiecīgo pabalstu piespriešanai blakus katrreizējam dekanam un sekretāram darbojušies savā reizē doc., tad prof. L. Adamovičs,

prof. K. Kundziņš, prof. V. Maldonis, prof. J. Rezevskis un vec. doc. A. Freijs.

Fakultates Padomes balsstiesīgi locekļi ir visi štata profesori un docenti un viens ārštata mācības spēku un asistentu pārstāvis (J. Sanders ar 1923. g., J. Rezevskis ar 1928. g., E. Zicāns ar 1934. g. un T. Grīnbergs ar 1935. g.).

Reti kāds no balsstiesīgajiem ir iztrūcis sēdēs; arī citi fakultates mācības spēki diezgan kārtīgi piedalās sēdēs. Pagājušos 20 mācības gados noturētas pavisam 480 padomes sēdes, t. i. vidusmērā 24 sēdes gadā resp. biežāk nekā pa 2 nedēļām reizi. 16 Padomes sēdes bijušas publiskas Universitātes aulā — promociju un goda promociju gadījumos.

Fakultates Padomes sēžu skaits pa atsevišķajiem mācības gadiem sadalās šādi:

1920. g.	13	F. P. sēdes	
1920./21. māc. g.	27	" " "	
1921./22. " " "	24	" " "	
1922./23. " " "	27	" " "	
1923./24. " " "	30	" " "	
1924./25. " " "	27	" " "	no tām 2 publiskas
1925./26. " " "	27	" " "	" " 2 "
1926./27. " " "	26	" " "	
1927./28. " " "	20	" " "	
1928./29. " " "	28	" " "	
1929./30. " " "	24	" " "	" " 3 "
1930./31. " " "	22	" " "	
1931./32. " " "	27	" " "	" " 1 "
1932./33. " " "	31	" " "	" " 3 "
1933./34. " " "	23	" " "	" " 2 "
1934./35. " " "	18	" " "	
1935./36. " " "	22	" " "	
1936./37. " " "	20	" " "	
1937./38. " " "	18	" " "	" " 1 "
1938./39. " " "	26	" " "	" " 2 "

Kopā . . . 480 F. P. sēdes, no tām 16 publiskas.

Fakultates sēdes notika dekanatā, kas reizē bij arī mācības spēku istaba un kādu laiku pat kanceleja (Raiņa bulvarī 19).

Par jaunāko asistentu pie baznīcas vēstures katedras kopš 1938. g. 1. aprīļa darbojas cand. theol. *Edgars Ķiploks*.

Fakultates subasistenti ir bijuši: cand. theol. Aleksandrs Mitulis (ievēlēts 1923. g. 26. sept.), cand. theol. Alberts Freijs, ievēlēts

1927. g. 10. maijā, stud. theol. Fēliks Treijs, ievēlēts 1928. g. 23. aprīlī, cand. theol. Oskars Sakārnis, ievēlēts 1930. g. 4. sept., cand. theol. Pauls Rozenbergs, ievēlēts 1931. g. 24. augustā, cand. theol. Fēliks Treijs, ievēlēts otrreiz pēc ārzemju studijām 1934. g. 23. martā un trešo reizi 1935. g. 23. martā, stud. theol. Edgars Ķiploks, ievēlēts 1932. g. 25. novembrī, cand. theol. Edgars Rumba, ievēlēts 1933. g. 24. februārī un, beidzot, cand. theol. Leons Čuibe, ievēlēts 1935. g. 6. septembrī; viņam palīdz darbā 1937. g. 12. novembrī ievēlētā cand. theol. Ģertrūde Alksne. Dalot budžetā atļauto asistentu algu uz pusēm, fakultatei bij iespējams ilgāku laiku nodarbināt reizē divus subasistentus, gan ar nepilnu atalgojumu. Visilgāk subasistenta pienākumus pildījuši (gan ar pārtraukumiem) *F. Treijs* un *E. Ķiploks*.

Fakultātes kancelejas darbi līdz 1932. g. bij jāveic fakultātes sekretaram pašam. Ar šo gadu fakultāte dabūja iespēju pieņemt īpašu darbvēdi. Par tādu ievēlēja teoloģijas studentu *Volde-māru Lorbergu*, skaitot ar 1. augustu, un kad viņš, beidzis studijas, atstāja darbu 1934. g., par viņa pēcnācēju teoloģijas studentu *Vol-demāru Aivaru*, skaitot ar 16. oktobri.

2. Mācības spēki un viņu darbs.

1. Mācības spēku izvēle teoloģijas fakultātei nebija viegla. Tērbatas Universitātes teoloģijas fakultātes vācu mācības spēki 20. g. s. sākumā bija ļoti atturīgi atbalstīt latviešu teologu zinātnisko interesi un cenšanos iegūt zinātniskus gradus. Lielākai daļai latviešu teoloģijas kandidātu nebija arī pašiem materiālu līdzekļu, lai varētu veltīties zinātnei, nebija arī izredzes uz akadēmisku karjeru. Samērā mazs skaits latviešu ieguva teoloģijas kandidāta gradu, lielākā daļa beidza tikai graduētā studenta pakāpē. Ļoti maz bija galu galā to latviešu teologu, kas turpināja zinātnisku darbu pēc studiju beigšanas.

Augšā minētais nacionālo profesuru projekts (sk. augšā 3. lpp.) atvēra arī latviešu teologiem durvis uz akadēmisku darbu, kaut arī tikai praktiskajā teoloģijā. Tērbatas Universitātes teoloģijas fakultātes krīze 1915. g. rudenī, radīdama vakantas mācības spēku vietas, paplašināja šādas izredzes. No toreiz fakultātes darbā pieaicinātajiem latviešu teologiem K. Kundziņš gatavojās un pie-teicās teoloģijas maģistra eksamenam, bet J. Sanderam bija publi-

cēta brošūra „Par svēto vakariņu” (1907.). Pie universitātes atstātajam L. Adamovičam bij dotas tikai formālas tiesības; lielinieku režīms un universitātes evakuācija vācu kara pārvaldes varas laikā neļāva ne saņemt stipendiju, nedz iesākt darbu. Fakultātes dekāna J. Kvačālas aptaujāšanās pie dažiem vecākiem latviešu teologiem nedeļa viņam nekādus paliekamus panākumus, jaunāko zinātniski ieinteresēto latviešu (Fr. Šmitčena un J. Vīgraba) piesaistīšana arī nevarēja pagaidām realizēties. Vācu varas laikā 1918. g. atjaunotās Tērbatas Universitātes teoloģijas fakultāte latviešu mācības spēkus nepieaicināja.

Teoloģijas fakultātes subkomisijai 1919. g. rudenī nebija iespējams formāli saistīt doc. K. Kundziņu, kas bija ievilkts valodnieciski filozofiskās fakultātes organizēšanā un Universitātes pagaidu vadībā, bet savu zinātnisko darbu un akadēmiskos piedzīvojumus Tērbatā viņš neliedza. Viņš bija savā laikā turpinājis studijas arī Berlīnē un Leipcīgā. Subkomisijas priekšsēdis V. Maldonis bija 1918. g. studējis Marburgā un iepazinies ar turienes fakultātes iekārtu un darbu. Pieaicinātajiem vācu tautības teologiem mag. theol. E. f. Šrenkam un M. Stefānijam bija savi publicēti zinātniski darbi, un L. Adamovičs bija rakstījis arī par baznīcas vēsturi. Bet kad sāka apskatīties pēc citiem akadēmiskiem kandidātiem, tad varēja nopietni apstāties vienīgi pie mācītājiem L. Bērziņa un J. Rezevskā. Nolēma uzaicināt pirmo, kam bija plašas zināšanas nevien teoloģijā, bet arī valodniecībā, bet kas, beidzis universitāti ar pirmo šķiru, nebija tomēr uzrakstījis kandidāta darbu un ieguvis teoloģijas kandidāta gradu. Tāpēc viņam nācās sākt akadēmisko karjeru ar ārštata lektora amata pakāpi; viņa ārštata docenta karjeru ar 1924. g. 1. janv. pārtrauca negaidītā nāve 1925. g. 1. martā. Sarunas ar J. Vīgrabu, kas tobrīd darbojās Krievijā, atklāja, ka viņš no teologa tapis par vēsturnieku. Dažus citus, kas paši pieteicās, fakultāte nevarēja pieņemt gan zinātnisku, gan personisku iebildumu dēļ.

Fakultāte ir devusi paspārni J. Sanderam (1921.), bet nav uzņēmusi viņu štata darbiniekos, kaut arī bija gatava pēc viņa promocijas izvirzīt viņu ārštata profesora pakāpē (19. 10. 1926.). Vēlāk fakultātei nācās no viņa norobežoties un 1939. g. 24. febr. nodot asu negatīvu spriedumu par viņa jaunāko grāmatu.

Fakultātei tālāk izveidojoties pienāca reize arī cand. theol. Jānim Rezevskim, kas ar labām sekmēm laikā no 1924. līdz 1936. g.

uzkāpis no ārštata lektora līdz štata profesoram. T. Grīnberga un V. Rozenieka pieaicināšana stāv sakarā ar praktiskās teoloģijas katedras nodibināšanu (sk. augšā 23. s. lpp.). Visi pārējie fakultātes latviešu tautības mācības spēki ir viņas pašas bijušie audzēkņi.

Viens no vecākās latviešu teologu saimes cand. theol. K. Freidenfelds gribēja habilitēties pie fakultātes 1921. g. pavasarī, bet Fakultātes Padome 1921. g. 30. jūn. noraidīja viņa habilitācijas rakstu „Apustuļa Pāvila ceturtais misijas ceļojums un nāve“. Ieguvis teoloģijas doktora gradu Varšavas Universitātes teoloģijas fakultātē, viņš 1932. g. iesniedza habilitācijas rakstu „Latviešu pāriešana pareizticībā no 1840.—1846. g.“, ko Fakultātes Padome, noklausījusies īpašas komisijas atsauksmi, atzina par pietiekamu un pēc parauga lekcijas par „M. Lutera attīstības problēmu līdz 1517. g. jaunākajā teoloģiskajā literatūrā“ 1932. g. 27. maijā nolēma pielaist viņu par privatdocentu pie baznīcas vēstures katedras. Bet šis fakultātes priekšlikums nedabūja Universitātes Padomē balsu vairākumu.

Gandrīz visi fakultātes latviešu mācības spēki ir priekš iestāšanās akadēmiskajā darbā un pa daļai arī vēl blakus tam strādājuši vidusskolās un pamatskolās par ticības mācības un arī citu priekšmetu (piem., filozofijas ievada) skolotājiem. Akadēmiskās karjeras sākumā viņu skolotāju darbs ir bijis diezgan plašs: 12 līdz 16 un pat vairāk nedēļas stundu. Šāda blakusnodarbošanās nodrošināja dzīves iztiku privatdocentiem un jaunākiem docentiem. Tomēr, jo dziļāk kāds iesakņojās Universitātes darbā, jo vairāk viņš sašaurināja blakusnodarbošanos, un šai ziņā Izglītības Ministrijas virsstundu ierobežojumi sastapās ar pašu mācības spēku un fakultātes centieniem kāpināt kalpošanu zinātnei.

Īpaša loma fakultātes mācības spēku vidū ir bijusi profesora J. Vītola pieaicināšanai. 1926. g. fakultāte ievēlēja viņu par ārštata profesoru baznīcas muzikai; un viņš ar visu savu nevaļu iesāka darboties ar studentiem, ievadīdams tos baznīcas muzikas vēsturē un teorijā. Viņa darbība turpinājās no 1926./27.—1928./29. un tad atkal 1931./32. un 1935./36. māc. gadā. Fakultātes mācības plānā baznīcas muzika beidzot palika par neobligātu priekšmetu, un ar to tika ierobežota iespēja pieaicināt arī tālāk prof. Vītola fakultātes darbā.

Divas reizes fakultāte apsprieda ā r z e m n i e k u pieaicināšanu mācības spēku rindās: pašā sākumā, it īpaši pēc Latvijas vācu

kolēgu aiziešanas 1921. g., un tad atkal 1927. g., meklējot kandidātu vispārīgās reliģiju vēstures katedrai. Abos gadījumos runa bij arī par skandinavišu kandidātiem, bet nedeļa pozitīvus panākumus, un tā nācās apstāties pie evaņģeliskiem vācu teologiem, kuru izvēlē par fakultātes padomdevējiem bij Marburgas profesori M. Rāde un R. Oto (Otto). Pirmo reizi Rāde vērsa fakultātes vērību uz pazīstamo vecderībnieku un austrumu pētnieku *Imanuelu Bencingeru*, kas, pēc ilgiem Palestīnā un Amerikā nodzīvotiem gadiem atgriezdamies dzimtenē, nebija atradis tur vietu tiešā akadēmiskā darbā. Viņu ievēlēja par profesoru 1921. g. 26. augustā, dodot viņam 5 gadus laika pāriešanai uz latviešu valodu. Viņš pirmoreiz piedalījās fakultātes sēdē tā paša gada 8. oktobrī. Lekcijas viņš iesāka 11. oktobrī, bet oficiālo iestāju lekciju cēla priekšā 11. decembrī: „Israel und die altorientalische Geisteskultur“. Līdz ar viņu fakultātē ienāca Rietumeiropas un Amerikas akadēmiskās tradīcijas. Fakultātei ļoti noderēja viņa piedzīvojumi, padomi un sakari. Viņš arī atdeva fakultātei visu sava mūža pēdējo darba cēlienu, pasvītrodams to ar drīzu latviešu valodas piesavināšanos. Dažas savas lekcijas viņš jau ar 1926. g. rudeni lasīja latviski un seminaros pieņēma latviešu studentu referātus latviešu valodā. Fakultāte izteica viņam savu atzinību, piešķirot viņam teoloģijas goda doktora gradu 1924. g. un veltījot viņam septiņdesmitajā dzimšanas dienā 1935. g. īpašu rakstu krājumu *Studia theologica I*. Otru reizi Oto ieteica fakultātei savu samērā jauno mācekli *Gustavu Mensingu* (Mensching), kas nule sāka izvirzīties akadēmiskā darbā vispārīgajā reliģiju vēsturē. Viņu ievēlēja vispirms par vecāko docentu 1927. g. 10. maijā uz 3 gadiem, skaitot ar 1. jūliju, un pārvēlēja par jaunu uz tādu pašu laiku 1930. g. 13. februārī. Viņa iestāju lekcijas temats (3. 10. 1927.) bij „Das Christentum im Kreise der Weltreligionen“. Arī viņš mācījās latviski, līdz varēja pieņemt latviskas atbildes un referātus. Darbojoties fakultātē, viņš publicēja vairākus darbus topošajā vispārīgajā reliģijas zinātnē, un šai virzienā gāja arī darbs, ko viņš iesniedza fakultātei par doktora disertāciju un aizstāvēja 1932. g. 23. februārī, iegūdam LU teoloģijas doktora gradu. Fakultātes priekšlikums (1932. g. 30. septembrī) ievēlēt viņu par profesoru uz nenoteiktu laiku nedabūja vairākumu Universitātes Padomē, un tāds pats liktenis bij arī vēlākajiem līdzīgajiem priekšlikumiem, kad Fakultātes Padome 1933. g. 24. februārī nolēma likt viņu priekšā uz profesuru līdz 1934. g. 1. jū-

lijam un 1933. g. 2. novembrī līdz 1935. g. 1. jūlijam. Visus 8 darbības gadus viņš palika vecākā docenta amata pakāpē. Viņa skaidrais priekšcēlums, kaut arī vācu valodā, deva daudz arī tiem latviešu studentiem, kam šī valoda darija grūtības.

1921. g. un atkal 1925. g. fakultate veda sarunas ar prof. O. Zēzemanu (Seesemann) Tērbatā, un viņš bij gatavs pārnākt uz Rīgu, bet pirmoreiz fakultate deva priekšroku Bencingeram un otru reizi nebij fakultates budžetā vajadzīgo līdzekļu.

2. Augšana zinātnē. Teoloģijas fakultate ir ar visu nopietnību prasījusi un veicinājusi savu esošo un topošo mācības spēku zinātnisko ievirzi un rosību.

Sastādot fakultates kodolu, ievēlēja par docentiem tikai tos, kam bij teoloģijas kandidata grads. V. Maldonis, kam bij tikai graduēta studenta diploms, ieguva docenta amata pakāpi tikai pēc tam, kad bij iesniedzis fakultatei rakstu: „Die pädagogischen Grundlinien der Ethik Schleiermachers“.

Kad 1922. g. pavasara semestrī Universitāte bij jau izstrādājusi savas satversmes projektu, kas prasīja no visiem docentiem un privatdocentiem habilitācijas rakstu, un likumā par valsts darbinieku algošanu bij radīta vecākā docenta amata pakāpe, no fakultātes locekļiem pārskaitīja par vecākajiem docentiem 1922. g. maijā V. Maldoni un L. Adamoviču. *Maldonim* drīz vien ceļu uz profesuru atvēra 1922. g. beigās Marburgā iegūtais Dr. philos. grads un publicētie raksti „Die Sozialpädagogik Schleiermachers“ un „Poruka reliģija“, kuru novērtēšanā bij pieaicināti klāt filoloģijas un filozofijas fakultātes mācības spēki prof. V. Frosts un doc. P. Dāle. K. *Kundziņa* profesurāi jau agrāk 1921. g. bij par bazi viņa Tērbatā iegūtais akadēmiskais stažs, aizsāktie maģistra eksameni un zinātniski raksti; viņš bij arī pirmais fakultātes teoloģijas doktors 1925. g.

Stājoties spēkā Universitātes satversmes prasībām pilnā mērā, 1923. g. 4. maijā doc. L. Adamovičam ieskaitīja par habilitācijas rakstu viņa 1910. g. publicēto rakstu „Reliģiskā kustība Vidzemē 18. g. s. 30-ajos un 40-ajos gados“, bet priv.-doc. J. Sanderam viņa brošūru „Par svēto vakariņu“. L. Bērziņš ieguva tiesības uz docenta amata pakāpi tikai pēc tam, kad bij iesniedzis 1923. g. ru-

denī rakstu „Ebrēju gramatikas pamatlīnijas” un par to bij ienākusi prof. I. Bencingera un L. Adamoviča labvēlīgas atsauksmes (F. P. protokols 5. 1. 1924.). J. Rezevskis, kas arī bij iesācis darboties pie fakultates lektora amatā, tapa par privatdocentu, kad bij iesniedzis habilitācijas rakstu (19. 10. 1926.). Lektora amatā pieaicinātajam (1929. g.) E. Zicānam tika piešķirta privatdocentura tikai vēlāk (1930. g.), kad viņš ieguva venia legendi noteiktajā vispārējā kārtībā. Pārējiem vecākiem un jaunākiem mācības spēkiem venia legendi bij jau akadēmiskās darbības iesākšanas priekšnoteikums.

Tālākā mācības spēku papildināšanās zinātnē notikusi nevien akadēmiskajā pedagogiskajā darbā, bet arī ārzemju komandējumos zinātniskā nolūkā, doktora grada iegūšanā un dažādās zinātniskās publikācijās iekšzemē un ārzemēs. Šai ziņā vecākajai mācības spēku paaudzei cienīgi izvirzas blakus jaunākie, akadēmiskajam darbam jau no sākta gala gatavotie docenti, privatdocenti un asistenti. Par zinātnisko teoloģisko rakstniecību sniegtie pārskati grāmatā „Zinātne tēvzemei divdesmit gados 1918.—1938.” liecina, ka rosīgākie latviešu teoloģiskie rakstnieki ir teoloģijas fakultates mācības spēki un ka viņiem uzticētās teoloģijas nozares sekmīgi attīstas viņu darbos.

LU Rakstu Teoloģijas fakultates serijā līdz 1939. g. 1. sept. iespiesti 4 darbi: L. Adamoviča Senlatviešu pasaules ainava, J. Rezevska Zum Stil der Vorgeschichten des Lukasevangeliums, E. Rumbas Baznīca un garīgais amats oikumeniski luteriskā uztverē un K. Kundziņa Charakter und Ursprung der johanneischen Reden. Sagatavošanā vēl citi darbi. Kopā ar dažu kaimiņu zemju teologiem fakultate izdevusi 1935. g. I. Bencingeram veltīto rakstu krājumu, kur reprezentējas seši toreizējie fakultates mācības spēki L. Adamovičs, K. Kundziņš, V. Maldonis, J. Rezevskis, E. Zicāns un F. Treijs. Dažādi fakultates mācības personāla raksti iespiesti arī 5 rakstu krājumos „Reliģiski filozofiski raksti”, ko apgādājusi Reliģijas zinātņu biedrība, kuras biedri ir visi mācības spēki (sk. tālāk 86. lpp.); dažiem no viņiem tur iespiesti vairāki raksti.

Vairāku mācības spēku zinātniskie darbi godalgoti ar Kulturas Fonda un Krišjāņa Barona prēmijām. Godalgas attiecas uz darbiem, kas iespiesti iepriekšējā gadā.

Mācības spēku godalgotie darbi.

Gads	Autors	Darbs	Godalgas veids
1927.	L. Adamovičs	Jumis. Das atlettische Ackerbaumysterium (rokraksts)	KrB
1928.	L. Adamovičs	1. Dzimtenes baznīcas vēsture 2. Kārlis Mūlenbachs 3. Skolu lietas Latvijā 1919.—1927.	KrB
	V. Maldonis	Bērnu audzināšana (Latvju tautas daļnās)	KrB
1929.	L. Adamovičs	Studijas latviešu brāļu draudzes vēsturē I—III	KrB
1930.	L. Adamovičs	G. F. Stenderā Mazā Bībele, studija latviešu kulturas un reliģijas pādidogģijas vēsturē	KrB
1931.	L. Adamovičs (kopā ar citiem)	par 2 rakstiem kopojumā Latvieši I	KF KrB
1933.	L. Adamovičs (kopā ar citiem)	par rakstu kopojumā Latvieši II. Latv. brāļu draudze dzimtbūšanas laikā	KF
1934.	L. Adamovičs	Vidzemes baznīca un latviešu zemnieks 1710.—1740.	KF KrB
1935.	E. Zicāns	Arabieši Vecajā Derībā	KF
	L. Adamovičs	Latvju baznīcas vēsture (LKV) Par rakstiem LKV X un XI (kopā ar citiem)	KrB KF
	A. Freijs	Ievadraksts „No zobena saule lēc”	KF
1936.	L. Adamovičs	Die erste Verfolgungszeit der lettischen Brüdergemeinde 1743.—45.	KrB
	A. Freijs (kopā ar citiem)	Talsu novads	KrB
1937.	K. Kundziņš	1. Dzīves jēgas izpratne Jaunajā Derībā 2. Mūžīgās gaismas un dzīvības mistērija 3. Kristietības būtība	KF
1938.	L. Adamovičs	Senlatviešu reliģija (vēlajā dzelzs laikmetā)	KF
1939.	L. Adamovičs	Senlatviešu pasaules ainava	KrB

3. Jaunu mācības spēku sagatavošanā fakultate ir gājusi divus ceļus: 1) izraugoties kandidatus subasistenta amatam, vēroja viņu zinātniskās spējas un interesi un centās viņus ievilkt zinātniskā darbā, un 2) atstāja pie Universitātes ar stipendiju personas, kas deva cerības, ka no viņām varētu iznākt noderīgi mācības spēki. Stipendijas nelielie apmēri (Ls 50,— mēnesī) nevarēja nevienu nodrošināt mierīgam zinātniskās papildināšanās darbam, un tāpēc sākmā stipendija palika neizmantoja; vēlāk tā paaugstināta uz 125 un 175 latiem. Subasistenta amatam izraudzītās personas atkal vairākkārt deva priekšroku praktiskajam amatam un samērā drīz atstāja šo vizzemāko pakāpi akadēmiskās karjeras kāpnēs. No fakultātes subasistentiem, kā to rāda tabula 44. s. lpp., ievirzījušies akadēmiskajā darbā Alberts Freijs (iedams gan arī caur skolotāja un mācītāja amatu), Fēliks Treijs (arī pa starpām un vēlāk pa daļai blakus pelnīdamies vikarmācītāja darbā) un Edgars Rumba, bet trīs (A. Mitulis, O. Sakārnis, P. Rozenbergs) stājušies un palikuši mācītāja darbā. Taču arī trim iepriekš minētajiem nāca atbalsts ar atstāšanu pie Universitātes un stipendijām.

Pavisam teoloģijas fakultate lēmusi atstāt gatavoties zinātniskai karjerai 11 personas, kam piešķirts kandidata grāds ar atzīmi „ļoti sekmīgi”. No tām Universitātes darbu jau strādā četras.

Eduards Zicāns, atstāts pie Israēļa reliģijas vēstures un Vecās Derības eksegezes katedras ar fakultātes 1927. g. 19. janvāra lēmumu un ar piešķirto stipendiju papildinājās studijās tā paša gada vasarā Berlīnē un, jau ievēlēts par ebrēju valodas lektoru, 1929. g. vasarā Leipcigā.

Alberts Freijs gatavoja kandidata rakstu, būdams subasistents (1. VII 1927.—1. VII 1928.) un ticības mācības skolotājs Rīgā. 1928. g. 24. janvārī fakultate izlēma viņa atstāšanu pie sistematiskās reliģijas zinātnes katedras, un ar paša līdzekļiem un piešķirto A. f. Humbolta stipendiju viņš tad studēja 1928. g. vasaras semestrī Getingā un 1929. g. vasaras semestrī Berlīnē un sekojošā ziemas semestrī Leipcigā, ieņemdams jau arī mācītāja vietu.

Edgaru Rumbu atstāja pie vispārīgās reliģiju vēstures katedras ar 1929. g. 1. janvārī. Viņam izdevās sagādāt kādu laiku Universitātes ārzemju stipendiju, tad Kulturas Fonda pabalstu un Baznīcas Virsvaldes, kā arī zviedru draugu atbalstu, lai viņš varētu papildināties valodās un reliģiju vēsturē Upsalā (ar pārtraukumiem) līdz teoloģijas licenciāta grāda iegūšanai 1933. g. Subasistenta amats bij viņam jau tiešs akadēmiskās karjeras sākums.

Fēliks Treijs turpretim tika ievēlēts par subasistentu, vēl students būdams (1928.—1932.). 1932. g. 25. novembrī fakultate atstāja viņu pie Israēļa reliģijas vēstures un Vecās Derības eksegezes katedras, skaitot ar 1. decembri, un ar piešķirto Kr. Morberga fonda stipendiju viņš tad Parīzē 1¼ gadu papildinājās izvēlētajā arodā (1933.—1934.), pēc kam atgriezās atkal subasistenta amatā,

kam drīzumā sekoja arī viņa habilitācija.

Edgars Ķiploks arī bij subasistents ar 1932. g. vēl studiju laikā, un, atstāts pie baznīcas vēstures katedras ar 1937. g. 15. oktobra sēdes lēmumu, saņēma kārtējo stipendiju no šā gada 1. novembra līdz 1938. g. 1. aprīlim, kad stājās spēkā viņa ievēlēšana par jaunāko asistentu.

Haralds Biezais atstāts pēc paša lūguma pie sistematiskās reliģijas zinātnes katedras 1934. g. 12. oktobrī un ar paša līdzekļiem papildinājās savā arādā 1934./35. m. g. Cīrihē un 1936./37. m. g. Strāsburgā. Viņš iesniedza 1938. g. disertāciju „Dzīvības un mīlestības sinteze kristīgajā humanitatē” teoloģijas doktora grāda iegūšanai un iesācis jau doktora pārbaudījumus.

Kārlis Bilzēns atstāts pie sistematiskās reliģijas zinātnes katedras ar 1935. g. 1. oktobrī, un atstāšana turpinājās 3 gadus. Šai laikā viņš gan ar paša, mācītāja un skolotāja darbā, sapelnītiem un privāti sagādātiem līdzekļiem, gan arī ar kārtējo stipendiju ir nodrošinājis sev divu semestru studijas Bāzelē un iespēju iepazīties ar sistematiskās teoloģijas iekārtu arī Cīrihē, Erlangā, Tībingā, Marburgā un Leipcigā. Beidzot Kr. Morberga novēlējuma fonds ir devis viņam pabalstu disertācijas izstrādāšanai.

Jānis Rozentāls ir atstāts pie pirmkristīgās reliģijas vēstures un Jaunās Derības eksegezes katedras (FP lēmumi 6. III 1936. un 21. VIII 1938.). A. f. Humbolta stipendija deva viņam iespēju papildināties 1936./37. ziemas semestrī Leipcigā un sekojošā vasaras semestrī Marburgā. 1938. g. viņam piešķīra pabalstu no Kr. Morberga novēlējuma fonda, lai viņš varētu atbrīvoties no skolotāja darba un uzrakstīt disertāciju. Viņš strādā blakus mācītāja darbu.

Edgars Jundzis atstāts pie tās pašas katedras 1936. g. 19. septembrī, skaitot ar 1. okt., un atstāšana turpinājās līdz 1938. g. 1. jūlijam. Ar Kulturas Fonda piešķirto pabalstu viņš 1937. un 1938. g. papildinājās Cīrihē un Bāzelē, saņemdamš pēdējos mēnešos arī kārtējo stipendiju.

Arnolds Birnieks atstāts pie praktiskās teoloģijas katedras 1939. g. 13. janvarī ar kārtējo stipendiju un strādā blakus mācītāja un skolotāja darbu.

Arnolds Zviņģis atstāts pie Israēļa reliģijas vēstures un Vecās Derības eksegezes katedras (FP lēmums 26. V 1939.), skaitot ar 1939. g. 1. jūliju, un pašreiz atrodas vēl skolotāja darbā.

4. Habilitācijas. Neskaitot personas, kas tapa par fakultātes mācības spēkiem priekš LU satversmes likuma, pie teoloģijas fakultātes habilitējušās piecpadsmit gadu laikā (1924.—1939.) pavisam 7 personas.

1. *Jānis Rezevskis* (iepriekš jau lektors), cand. theol., iesniedza habilitācijas rakstu „Helenisma misteriju reliģiju un apustuļa Pāvila pestīšanas jēdziens” un 1926. g. 19. oktobrī tika ievēlēts fakultatē par privatdocentu pie pirmkristīgās reliģijas vēstures un Jaunās Derības eksegezes katedras; vēlāk Dr. theol.

2. *Eduards Zicāns*, cand. theol. (iepriekš jau lektors), iesniedza habilitācijas rakstu „Cilvēku ziedošana kanaaniešu un israēliešu kultos” un nolasīja praelekciju „Abraāma dzīves vietas pēc dažādiem avotiem”. Ievēlēts par privatdocentu pie Israēļa reliģijas vēstures un Vecās Derības eksegezes katedras 1930. g.

30. janv., lasīja iestāju lekciju 10. aprīlī: „Radišanas teorija israēliešu kosmogonijā (Gen. 1, 1—2, 4a)”. Vēlāk Dr. theol.

3. *Teodors Grinbergs*, Dr. theol. h. c., iesniedzis habilitācijas rakstu „Konfirmācija”, parauglekcija atzīta par nevajadzīgu; ievēlēts fakultatē par privatdocentu pie projektētās praktiskās teoloģijas katedras 1931. g. 26. februārī.

4. *Edgars Rumba*, cand. theol., Upsalas Univ. lic. theol., iesniedza habilitācijas rakstu „Latviešu dieviete Laima”, nolasīja parauglekciju „Evaņģēliskās ārmisijas reliģiskie pamati”, ievēlēts fakultatē par privatdocentu pie vispārīgās reliģiju vēstures katedras 1933. g. 7. aprīlī; iestāju lekcija „Liturģisko formu permanentais raksturs”; vēlāk Dr. theol.

5. *Alberts Freijs*, Dr. theol., iesniedza habilitācijas rakstu „Augsburgas konfesija kā mūsu dienu ticības apliecības raksts”, nolasīja parauglekciju „Sirdsapziņa un tās ontoloģiskie pamati”, ievēlēts fakultatē par privatdocentu pie sistematiskās teoloģijas katedras 1933. g. 8. maijā; iestāju lekcija „Vācu kristiešu virziens sistematiskās teoloģijas gaismā”.

6. *Vilhelms Rozenieks*, Tērbatas Universitātes mag. theol., iesniedza habilitācijas rakstu „Ģenerālsuperintendents Zontags kā sprediķotājs”, nolasīja parauglekciju „Chrizostoms kā homilēts”, ievēlēts fakultatē par privatdocentu pie praktiskās teoloģijas katedras 1933. g. 26. maijā; iestāju lekcija „Jaunlaiku sprediķu ideāli (veidi)”.

7. *Fēliks Treijs*, cand. theol., iesniedza habilitācijas rakstu „Esras grāmatas kritika”, lasīja parauglekciju „Ko izrakumi Ras Šamrā devuši Israēļa tautas un reliģijas vēsturei?”, ievēlēts fakultatē par privatdocentu pie Israēļa reliģijas vēstures un Vecās Derības eksegezes katedras 1934. g. 14. septembrī; iestāju lekcija „Jūdu dievības Elefantinē”.

Fakultātes pareizticīgajā nodaļā venia legendi kārtējā ceļā ieguvuši divi: *Miķelis Feodorovskis* 1938. g. un *Antonijs Pommers* 1939. g.

5. Promocijas. Mācības spēku promocijas pašu fakultatē radija grūtības. Doktorandi sākumā bij taču vienīgi savas specialās disciplīnas pārstāvji fakultatē un Universitatē, un tuvās attiecības koleģu starpā varēja arī traucēt bezpartejiskumu. Tomēr teoloģijas fakultate atzina par vēlamāku doktora grāda iegūšanu pašu mājās nekā ārzemēs. Iesniegto disertāciju novērtēšanā fakultate centusies būt stingra un bezpartejiska, kaut arī zināmā mērā iecietīga pret vecākām personām. Darba novērtēšanai reizēm pieaicināti arī lietpratēji koleģi no filoloģijas un filozofijas fakultātes. Pašas fakultātes locekļiem doktora pārbaudījumu vietā likti referāti par uzdotiem tematiem. Fakultātes izstrādātos un Universitātes Padomes apstiprinātos noteikumus par teoloģijas doktora grāda piešķiršanu sk. 2. pielikumā. Tie ir spēkā kopš 1923. g.

Rite promovējuši pavisam 7 mācības spēki un 1 fakultātes absolvents, vēlākais mācības spēks, bez tam vēl 2 svešas personas, 1 no Latvijas un 1 no ārzemēm, kopā 10 personas. Sekojošā tabula

sniedz chronoloģiskā kārtībā ziņas par visām promocijām teoloģijas fakultatē.

Doktorands	Publiskas aizstāvēšanas datums	Disertācija	Kārtējie oponenti
1. prof. <i>Kārlis Kundziņš</i>	30. IV 25.	Topoloģiskā tradīcijas viela Jāņa evaņģelijā	prof. I. Bencingers prof. E. Felsbergs doc. L. Adamovičs
2. priv.-doc. <i>Jānis Sanders</i>	17. II 26.	Trijvienība un kristīga dievticība	prof. V. Maldonis prof. K. Kundziņš doc. L. Adamovičs
3. mācīt. <i>Pauls Os-kars Henčs</i>	11. III 26.	Ziemeļamerikas pirmtautu profetiņa	prof. I. Bencingers prof. P. Smits prof. V. Maldonis
4. doc. <i>Ludvigs Adamovičs</i>	10. IX 29.	Baznīcas un ticības dzīve Vidzemē 1710.—1740.	prof. K. Kundziņš prof. L. Arbuzovs priv.-doc. J. Bērziņš
5. doc. <i>Gustavs Menšings</i>	23. II 32.	Grēka ideja. Tās attīstība orienta un okcidenta augstākajās reliģijās	prof. I. Bencingers prof. K. Kundziņš prof. L. Adamovičs
6. cand. theol. <i>Alberts Freijs</i>	17. XII 32.	Dostojevskas reliģijas problēmas	prof. V. Maldonis prof. P. Dāle prof. L. Adamovičs
7. doc. <i>Jānis Rezevskis</i>	10. III 33.	Pirmkristietības un Jēzus attiecības pret īpašumu	prof. K. Kundziņš prof. I. Bencingers prof. L. Adamovičs
8. mācīt. <i>Ādams Mačulāns</i>	31. III 33.	Jēzus līdzības un sirdsapcietināšanas (porozis) problēma mūsu kanoniskos evaņģelijos	prof. K. Kundziņš doc. J. Rezevskis prof. T. Grīnbergs
9. priv.-doc. <i>Eduards Zicāns</i>	17. V 34.	Arabieši Vecajā Derībā un viņu attiecības pret israēliešiem.	prof. I. Bencingers doc. J. Rezevskis prof. V. Maldonis
10. doc. <i>Edgars Rumba</i>	10. V 39.	Baznīca un garīgais amats oikumeniski luteriskā uztverē	prof. T. Grīnbergs prof. V. Maldonis prof. L. Adamovičs

Atsauksmes no ārpus fakultātes pieprasīja par Henča disertāciju.

Profesors L. Adamovičs bijis uzaicināts 1936. g. par kārtēju oponentu arhitektūras fakultātes doktoranda P. Kāmpes disertācijai „Baznīcu celtniecība Vidzemē zviedru valdīšanas pēdējos piecdesmit gados (1660.—1710.)”.

Līdz galam netika novesta Kaunas Universitātes docenta slovakā M. Lučanska promocija 1929. g. ar disertāciju „Kristoloģija 20. gadsimtā”.

6. Mācības spēku statistika. Mācības spēku skaitu un kustību rāda nākošā I tabula.

I tabula.

Mācības gadi	Mācības spēku skaits						
	Prof.	Vec. docenti	Docenti	Priv.-docenti	Lektorī	Asist.	Sub-asist.
1919./20.	—	—	4	—	—	—	—
1920./21.	2	—	4	1	1	—	—
1921./22.	2	—	2	1	1	—	—
1922./23.	3	—	1	1	1	—	—
1923./24.	3	—	2	1	1	—	1
1924./25.	3	—	1	1	1	—	1
1925./26.	3	—	1	2	1	—	1
1926./27.	4	—	2	2	—	—	1
1927./28.	4	1	1	2	—	—	2
1928./29.	3	1	1	2	1	—	1
1929./30.	4	1	—	2	1	—	1
1930./31.	5	1	—	4	—	—	1
1931./32.	5	1	—	4	—	—	1
1932./33.	5	2	—	5	—	—	1
1933./34.	5	2	—	5	—	—	2
1934./35.	4	1	1	5	—	—	1
1935./36.	4	2	1	4	—	—	2
1936./37.	5	1	4	3	—	—	2
1937./38.	6	—	3	2	—	1	2
Pareiztic. nod.	—	—	2	1	—	—	1
1938./39. m. g. I./IV.	6	1	2	1	—	1	2
Pareiztic. nod.	—	—	2	2	—	—	1

Mācības spēku pakāpeniska iestāšanās akadēmiskajā darbā un virzīšanās pa akadēmisko amatu kāpnēm attēlota chronoloģiskā kārtībā II tabulā. Iekavas pie mācības spēka vārda nozīmē, ka pašreiz viņš vairs nestrādā fakultatē.

III tabula min dažādos mācības spēku lasītos akadēmiskos kursus.

II tabula.
Mācības spēku akadēmiskais stažs.

Mācības spēki	Mācības spēku akadēmiskais stažs						
	Profesors	Vec. docents	Docents	Privatdocents	Lektors	Asistents	Subasistents
Profesori: a) štata:			(fil. 1919. 12. VIII) 1920. 1. VII— 1921. 1. IV				
1. <i>Kārlis Kundziņš</i> . . .	ar 1921. 1. IV	—		—	—	—	—
2. <i>(Imanuels Bencingers †)</i>	„ 1921. 1. VII —1935. 12. III	—	—	—	—	—	—
3. <i>Voldemārs Maldonis</i> .	„ 1922. 20. XII	1921. 1. IV — 1922. 20. XII	1920. 26. IV — 1921. 1. IV	—	1920. 15. I — 1920. 26. IV	—	—
4. <i>Ludviġs Adamoviġs</i> .	„ 1929. 19. IX	1921. 4. V — 1929. 19. IX	1920. 15. I. — 1921. 4. V	—	—	—	—
5. <i>Jānis Rezevskis</i> . . .	„ 1936. 1. XI	1933. 1. VII — 1936. 1. XI	—	1927. 1. VII — 1933. 1. VII	1924. 1. VII — 1927. 30. VI	—	—
6. <i>Eduards Zicāns</i> . . .	„ 1938. 1. VII	1935. 25. IX — 1938. 1. VII	1934. 12. IX — 1935. 25. IX	1930. 1. II — 1934. 12. IX	1929. 1. VII — 1930. 1. II	—	—
b) ārštata:							
1. <i>(Jāzeġs Vītols)</i> . . .	„ 1926. 1. VII	—	—	—	—	—	—
2. <i>Teodors Grīnberġs</i> . .	„ 1932. 1. X	—	—	1931. 26. II — 1932. 1. X	—	—	—
Vec. docenti:							
1. <i>(Gustavs Menšings)</i> .	—	1928. 1. IV — 1935. 1. VII	1927. 1. VII — 1928. 1. IV	—	—	—	—
2. <i>Alberts Freijs</i>	—	ar 1938. 1. XI	1935. 1. XI — 1938. 1. XI	1933. 1. VII — 1935. 1. XI	—	—	1927. 1. VII — 1928. 1. VII

Mācības spēki	Mācības spēku akadēmiskais stažs						
	Profesors	Vec. docents	Docents	Privatdocents	Lektors	Asistents	Subasistents
3. <i>Edgars Rumba</i> . . .	—	ar 1939. 1. VII	1936. 1. XI — 1939. 1. VII	1933. 1. VII — 1936. 1. XI	—	—	1933. 14. II — 1934. 31. III
Docenti:							
a) štata:							
1. <i>Fēlks Treljs</i>	—	—	ar 1938. 1. VII	1934. 17. X — 1938. 1. VII	—	—	1928. 1. VII — 1935. 1. IX (ar pārtrauk.)
b) ārštata:							
1. (<i>Maksimilians Stefanijs</i> †)	—	—	1920. 28. I — 1921. 8. IV	—	—	—	—
2. (<i>Erihs I. Šrenks</i> †)	—	—	1920. 28. I — 1921. 8. IV	—	—	—	—
3. (<i>Ludvigs Bērziņš</i> †) . .	—	—	1924. 1. I — 1925. 1. III	—	1920. 1. VII — 1924. 1. I.	—	—
Privatdocenti:							
1. (<i>Jānis Sanders</i>)	—	—	—	1921. 1. IX — 1938. 1. VII	—	—	—
2. <i>Vilhelms Rozenleks</i> . .	—	—	—	ar 1933. 1. VII	—	—	—
Asistenti:							
1. <i>Edgars Ķiploks</i>	—	—	—	—	—	ar 1938. 1. IV	1932. 1. XII — 1938. 1. IV (ar pārtraukumu 1935. g. vidū)
Subasistenti:							
1. (<i>Aleksandrs Mitullis</i>) . .	—	—	—	—	—	—	1923. I. X — 1927. 1. VII

II tabulas 2. turpinājums.

Mācības spēki	Mācības spēku akadēmiskais stažs						
	Profesors	Vec. docents	Docents	Privatdocents	Lektors	Asistents	Subasistents
2. (Oskars Sakārnis)	—	—	—	—	—	—	1930. 15. IX — 1931. 31. III
3. (Pauls Rozenbergs)	—	—	—	—	—	—	1931. 1. IX — 1932. I. IX
4. Leons Čuibe	—	—	—	—	—	—	ar 1935. 17. IX
5. Ģertrūde Alksne	—	—	—	—	—	—	„ 1937. 19. XI
Pareizticīgā nodaļa:							
Docenti:							
1. Pāvils Dāvis	—	—	ar 1937. 1. VII	—	—	—	—
2. Jānis Jansons	—	—	„ 1937. 1. VII	—	—	—	—
Privatdocenti:							
1. Pauls Sakss	—	—	—	ar 1938. 1. II	—	—	—
2. Miķells Fedorovskis	—	—	—	„ 1938. 21. IX	—	—	—
3. Antonijs Pommers	—	—	—	„ 1939. 1. VII	—	—	—
Lektori:							
1. Jānis Zarļiš	—	—	—	—	ar 1939. 1. VII	—	—
Subasistenti:							
1. Dimītrijs Nesadomovs	—	—	—	—	—	—	„ 1937. 11. XI

Mācības spēku akadēmiskais darbs.

Mācības spēki alfabēta kārtībā	Katedra	Lasītā priekšmeti	
		paša katedras	ārpus katedras vai obligātiem priekšmetiem
Profesori:			
1. <i>Ludvigs Adamovičs</i>	Baznīcas vēstures	Baznīcas vēsture I—IV Dogmatu vēsture Latvijas baznīcas vēsture Salīdzināmā konfesiju mācība	Latvijas ev. lut. baznīcas satversme Ievads teoloģijas studijās Raksturīgas parādības visjaunāko laiku baznīcas vēsturē
2. <i>Teodors Grīnbergs</i>	Praktiskās teoloģijas	Katehetika (arī konfirmandu mācība un jaunatnes darbs) Kibernetika Poimenika un psihoterapija	
3. <i>Kārlis Kundziņš</i>	Pirmkristīgās reliģijas vēstures un Jaunās Derības ekseģezes.	Pirmkristīgā reliģija Pirmkristīgās literatūras vēsture Jēzus dzīve Apustuļu laikmets Jaunās Derības ekseģezes	Reliģijas mācības un ētikas metodika (fil. un filoz. fak.)
4. <i>Voldemārs Maldonis</i>	Sistematiskās reliģijas zinātnes	Dogmatika Reliģijas filozofija Reliģijas psiholoģija Ētika Ētikas vēsture Reliģijas filozofijas vēsture	Apoloģētika

III tabulas 1. turpinājums.

Mācības spēkl alfabetā kārtībā	Katedra	Lasītāji priekšmeti	
		paša katedras	ārpus katedras vai obligātiem priekšmetiem
5. (Imanuels Bencingers †)	Vecās Derības Israēļa reliģijas vēstures un Vecās Derības ekseģezes	Israēļa reliģijas vēsture Israēļa tautas vēsture Israēļa literatūras vēsture Vecās Derības ekseģezes	Vispārīgā reliģiju vēsture Austrumu vēsture (fil. un filoz. fak.)
6. Jānis Rezevskis	Pirmkristīgās reliģijas vēs- tures	Jaunās Derības ekseģezes Koinē gramatika Jēzus laikmets	Ebrēju valoda Genezis kursoriska la- sīšana Reliģiskais sinkre- tisms un Jaunā De- rība
7. (Jāzeps Vītols)		Ievads baznīcas muzikā Ievads baznīcas muzikas vēsturē Ievads baznīcas muzikas teorijā	
8. Eduards Zicāns	Vispārīgās reliģiju vēstures	Vispārīgā salīdzināmā reliģiju vēs- ture Speciālie kursi vispārīgā reliģiju vēs- turē: Senlatviešu reliģija Indijas reliģijas Priekšāzijas reliģijas Semitu reliģijas un to sakari ar Is- raēļa reliģiju	Israēļa reliģijas vēs- ture Israēļa tautas vēsture Israēļa literatūras vēsture Vecās Derības ekse- ģezes Ebrēju valoda

Mācības spēki alfabeta kārtībā	Katedra	Lasītāji priekšmeti	
		paša katedras	ārpus katedras vai obligātiem priekšmetiem
<p>Docenti: (Doc. Ludvigs Bērziņš †)</p>		<p>Ebrēju valoda, Ebrēju sintakse Genezis kursoriska lasīšana Sāmuēla grāmatu kursoriska lasīšana Marka evaņģēlija kursoriska lasīšana Koinē gramatika</p>	
<p>Vec. doc. Alberts Freijs</p>	<p>Sistematiskās reliģijas zinātnes</p>	<p>Jaunāko laiku dogmatikas vēsture Jaunāko laiku ētikas vēsture Reliģijas psiholoģija Reliģijas filozofijas un ētikas vēsture</p>	<p>Angļu teoloģija Apoloģētika Tagadnes lielle reliģijas filozofi Ievads teoloģijas studijās Dialektiskā teoloģija</p>
<p>(Vec. doc. Gustavs Menšings)</p>	<p>Vispārīgās reliģiju vēstures</p>	<p>Vispārīgā salīdzināmā reliģiju vēsture Speciālie kursi reliģiju vēsturē Reliģijas vēstures tipoloģija</p>	<p>Lutera teoloģija Reliģijas filozofijas un ētikas vēsture Ievads teoloģijas studijās Protestantisma dogmatu vēsture</p>
<p>Vec. doc. Edgars Rumba</p>	<p>Praktiskās teoloģijas</p>	<p>Kibernētika un pastoralā disciplīna Misijas zinātne Kulta mācība (liturģika un himnoloģija) Homilētika</p>	

III tabulas 3. turpinājums.

Mācības spēki alfabeta kārtībā	Katedra	Lasītie priekšmeti	
		paša katedras	Ārpus katedras vai obligātiem priekšmetiem
(Doc. <i>Maksimilians Ste-lanijs</i>)	Vecās Derības	Israēļa tautas vēsture un tās avoti Jezajas eksegeze	
(Doc. <i>Erichs fon Srenks</i>)	Pirmkristīgās reliģijas vēs-tures	Pāvila vēstules galatiešiem un korin-tiešiem un koinē Jēzus dzīve	
Doc. <i>Fēliks Treijs</i>	Israēļa reliģijas vēstures un Vecās Derības eksegezes	Ebrēju valoda Vecās Derības eksegezes	
Privatdocenti: <i>Vilhelms Rozenieks</i>	Praktiskās teoloģijas	Homilētika Pastorālā ētika (disciplīna)	
(<i>Jānis Sanders</i>)	Sistematiskās reliģijas zināt-nes	Apoloģētika Ētikas vēsture Dogmatikas vēsture	Homilētika Tautas misija Kulta (reliģijas aktu) vēsture un teorija. Kristīgās sektas. Ka- techētika. Liturģika. Ārmisija un iekšmi- sija, Dogmatiskie virzieni mācībā par sv. kristību un sv. vakarēdienu. Sakra- mentu vēsture un

Mācības spēki alfabēta kārtībā	Katedra	Lasītāji priekšmeti	
		paša katedras	ārpus katedras vai obligātiem priekšmetiem
Asist. <i>Edgars Ķiploks</i> Pareizticīgā nodaļa: Docenti: <i>Pāvils Dāvis</i>	Baznīcas vēstures Sistematiskās teoloģijas	Dogmatika Fundamentālā teoloģija Apoloģētika Sektoloģija ar konfesiju mācību Moralteoloģija	nozīme. Lutera kat- ķisma ētiskā un dogmatiskā nozīme. Lotces, J. Oša, Teichmillera reliģi- jas filozofija. 19. g. s. pozitivistiskās un materialistiskās strāvas. Ētiskie un dogmatiskie virzie- ni apgaismības laik- metā. Baznīcas ie- kārtā un vadība. Kristīgais pasaules uzskats laikmetu cī- ņās Ievads pareizt. baznī- cas teoloģijā

III tabulas 5. turpinājums.

Mācības spēki alfabēta kārtībā	Katedra	Lasītā priekšmeti	
		paša katedras	ārpus katedras vai obligātiem priekšmetiem
<i>Jānis Jansons</i>	Praktiskās teoloģijas	Liturgika Homilētika Pastorālā teoloģija Patroloģija Katehētika un rel. mācības metodika Agioloģija	
Privatdocenti:			
<i>Miķelis Fedorovskis</i>	Vecās un Jaunās Derības Sv. Raksti	Vecās un Jaunās Derības eksegeze	
<i>Antonijs Pommers</i>	Baznīcas vēstures un kano- nisko tiesību	Vispārīgā pareizticīgās baznīcas vē- sture	
<i>Prof. Pauls Sakss</i>	Praktiskās teoloģijas	Pareizticīgās baznīcas muzika un dziedāšana	
Lektori:			
I šķ. lekt. <i>Jānis Zariņš</i>	Baznīcas vēstures un kano- nisko tiesību	Pareizticīgās baznīcas kanoniskās tiesības	

Blakus obligatajām un ieteicamajām lekcijām mācības spēki piegriezuši lielu vērību praktiskajiem semināriem ar studentu referātiem. Sekojošais saraksts nav pavisam pilnīgs.

SEMINARU VIRSTEMATI.

I. Vispārīgā reliģiju vēsture:

Vispārīgās reliģiju vēstures teksti un problemas (17 ref.). Babiloniešu un ēģiptiešu reliģijvēsturiski teksti. Hinduisma dievmistikas teksti un Mahayana teksti. Primitīvās reliģijas. Grēka idejas attīstība reliģiju vēsturē. Bhagavadgita. Sankara un Ramanuja filozofijas sistēmas. Senlatviešu reliģija. Galvenie virzieni primitīvo reliģiju pētniecībā. Dievības-mātes dažādās reliģijās. Legendas par Budu. N. Sēderblūma grāmata: „The living God. Basal forms of personal religion”.

II. Israēļa reliģijas vēsture.

Izvēlēti gabali no Israēļa literatūras un reliģijas vēstures. Izvēlētu tekstu eksegeze. Jeremija (divreiz). Praviešu vēsture. Psalmi. Pēceksila pravieši. Jūdu reliģija pēc Vecās Derības kanona noslēgšanas. Salomāna sakamvārdi. Psalmu reliģija un ētika. Israēliešu svētki un svētku tīstokļi. Deuteronomijs. Ecechiels.

III. Pirmkristīgās reliģijas vēsture.

Jēzus līdzības (divreiz). Apustuļu laikmeta problēmas (divreiz). Jāņa evaņģēlija problēmas (trīsreiz). Katolisko vēstuļu problēmas. Kalna sprediķis. Jaunākie uzskati Jēzus dzīves pētniecībā (ar 14 referātiem). Lūkas evaņģēlija īpatnējā viela (13 ref.). Didache. Pāvila teoloģijas problēmas. Izvēlētas sinoptiķu perikopes. Apokolipse. Jēzus un rabini. Gnostiskās strāvas un Jāņa evaņģēlijs. Jēzus dzīves dokumenti ārpus Bībeles. Legendu vēsturiskā vērtība. Agapes jēdziens Jaunajā Derībā. Jēzus un Pāvils. Pastoralās vēstules. R. Oto uzskati par Dieva valstību un Cilvēka Dēlu pēc viņa grāmatas „Reich Gottes und Menschensohn”. Euangelion. Apostolats Jaunajā Derībā. Martirija jēdziens Jaunajā Derībā. Jēzus kalna runas jūdiskās un helenistiskās paraleles. „Dieva vārds” Jaunajā Derībā.

IV. Baznīcas un dogmatu vēsture.

Augustīns. Reformācijas laikmeta dokumenti. Evaņģēliskās luteriskās baznīcas apliecības raksti. Latviešu reliģiskā dzeja. Reliģijas mācības reformu centieni 20. gadsimtenī. Jaunlaiku sektas (ar 11 referātiem). Jaunāko laiku baznīcas vēstures problēmas (10 referāti). Viduslaiku baznīcas vēstures problēmas (9 ref.). 19. gadsimta lielās reliģiskās personības. Vidzemes draudzes pēc 18. gadsimta baznīcas vizitāciju protokoliem un baznīcas grāmatām. Ignatiana. Confessio Augustana luteriskajā dogmatu vēsturē (13 ref.). Augustīna „De catechizandis rudibus”. 18. gadsimta gara dzīves virzieni baznīcas vēsturē (23 ref.). Minucija Felika dialogs „Octavius” (13 ref.). Latvijas ev. lut. baznīcas satversme (9 ref.). Dažas 20. gadsimta problēmas baznīcas vēsturē (5 ref.). Tertuliana „De praescriptione haereticorum” (13 ref.). Anselma „Cur Deus homo” (12 ref.). Senprotestantisma mācības attīstība un simboliskie raksti (26 ref.). Latviešu garīgā rakstniecība (40 ref.). Katoļu baznīcas nodibināšanās Latvijā (26 ref.). Dažas 2.

gadsimta baznīcas vēstures problēmas sakarā ar tekstiem „Monumenta minora saeculi secundi...” (15 ref.). Sakramentu mācības attīstība sakarā ar izvēlētu franciskāņu scholastiķu tekstu lasīšanu (16 ref.).

V. Sistematiskajā reliģijas zinātnē.

James — The Varieties of religious experience. Poruka reliģiskie uzskati. Ētikas problēmas Poruka rakstos. Schleiermacher'a „Reden über die Religion”. Reliģijas problēma latvju dainās. Ētikas problēmas latvju dainās. Dainu reliģiskās un ētiskās problēmas (16 referāti). Galvenie dogmatiskie jēdzieni un termini. A. Riča „Unterricht in der christlichen Religion”. Galvenie ētikas jēdzieni un termini. Jaunākās teoloģijas dogmatiskie jēdzieni. Evaņģēlijs un sociālā dzīve. Galvenie dogmatiskie jēdzieni. M. Lutera teoloģijas un ētikas principi. Tikumi un netikumi dainās. Reliģijas psiholoģijas metodes. Dievs un radīšana. Dieva esamības un būtības problēmas. E. Brunnera „Der Mensch im Widerspruch”. K. Barta teoloģijas galvenie virzieni.

VI. Praktiskā teoloģija.

Homilētikas semināri (sprediķu un citu svētrunu iztirzāšana un sprediķu izstrādāšana, kā arī priekšā celšana). Liturģijas seminārs. Katehetikas seminārs (katehezu izstrādāšana un mēģinājuma stundas). Iekšmisijas praktika (iekšmisijas iestāžu un patversmju apmeklēšana).

7. Sakari ar starptautisko zinātnieku saimi ir izpaudušies trejādā veidā. 1) Fakultātes mācības spēki piedalījās starptautiskajos kongresos un citās sanāksmēs ārzemēs, lielāko tiesu celdami priekšā arī referātus savā arodā, nolasīja arī lekcijas citu zemju augstskolās. 2) Ārzemju, it sevišķi tuvāko kaimiņzemju, teologi nolasīja lekcijas fakultātes studentiem. 3) Tika nodibinātas Baltijas teologu konferences.

Profesoram *I. Bencingeram* bij sākumā liela loma šo sakaru veicināšanā. 1922., 1923. un 1924. g. vasarā viņš, apciemodams Vācijas, Zviedrijas un Somijas, ievadīja fakultātes uzdevumā sarunas ar turienes teoloģijas fakultāšu pārstāvjiem par profesoru viesu priekšlasījumiem, bet kaut ko konkrētu noorganizēt izdevās tikai 1926. g. Arī *V. Maldonis* no sava Vācijas studiju laika un arī vēlāk, satiekoties dažādās baznīcas konferencēs ar ārzemju teologiem un iepazīstoties ar teoloģijas studiju iekārtu, īpaši Skandināvijā un Šveicē, ir bijis starpnieks latviešu un ārzemju teologu starpā. Jau 1921. g. pavasarī nolēma uzaicināt Marburgas baznīcvēsturnieku *H. Hermelinku* nolasīt kādu lekciju ciklu, bet no šā projekta nekas neiznāca.

Organizācijas Padomes ierosinājums par Baltijas universitāšu darbinieku kongresu Rīgā 1922. g. nobrieda 1923. g. par Izglītības

Ministrijas projektu sasaukt akadēmisku Baltijas un Skandināvijas zemju kongresu, bet tālāk par šo projektu jautājums netika. Teologi veda blakussarunas par Baltijas universitatu evaņģelisko teoloģijas fakultatu pārstāvju konferenci. Plašākie apmēri visu Baltijas un Skandināvijas zemju robežās izrādījās arī teologiem par nesasniedzamiem. Kopenhagenas Universitātes teoloģijas fakultātes dekana vēstule, ko nolasīja fakultātes 1923. g. 9. marta sēdē, atklāja jau pašā sarunu sākumā radušos iebildumus. Bet šaurākos rāmjos šādas konferences tapa 1927. g. par īstenību.

Fakultāte labprāt izlietojusi arī dažādus sevišķus gadījumus sakarā ar ārzemju baznīcu darbiniekiem un teologiem. 1922. gadā, piem., Hernhutes brāļu draudzes 200 gadu jubilejas gadījumā fakultāte lēma īpašā iesniegumā brāļu draudzes vadībai izcelt Hernhutes nozīmi Latvijas baznīcas vēsturē. 1924. g. fakultāte nozīmēja divi delegātus uz Igaunijas reformācijas 400. jubilejas svētkiem. 1930. g. fakultātes pārstāvis L. Adamovičs kopā ar nelielu studentu grupu piedalījās Augsburgas ticības apliecības jubilejas svinībās Hallē un Vitenbergā un tiem pievienotajos ziemeļzemju teologuursos. 1938. g. fakultātes pārstāvis gatavojās piedalīties Debrecenas Universitātes 400. gadu jubilejā.

Par mācības spēku piedalīšanos dažādās starptautiskās sanāsmēs un viņu priekšlasījumiem ā r z e m ē s ir uzglabājušās šādas ziņas:

1921. g. K. Kundziņš tika komandēts uz Helsinkiem un nolasīja tur priekšlasījumu par latviešu kulturu.

1923. g. I. Bencingers piedalījās starptautiskajā reliģijvēsturnieku kongresā Parīzē.

1924. g. V. Maldonis nolasīja priekšlasījumu Husa evaņģ. fakultātē Prāgā, sakarā ar savu goda promociju, „Das Totenreich in der lettischen Volkstradition“.

1925. g. V. Maldonis piedalījās oikumeniskajā konferencē (On Life and Work) Stokholmā.

1926. g. pavasarī I. Bencingers nolasīja 4 lekcijas Helsinku Universitātē un 1 lekciju zviedru akadēmijā Turku (Åbo) pilsētā.

1926. g. vasarā I. Bencingers komandēts par Universitātes un fakultātes pārstāvi archeoloģijas kongresā Palestīnā un Sirijā.

1927. g. pavasarī L. Adamovičs bija Universitātes un fakultātes delegāts starptautiskajā kristianisma vēstures kongresā, ko sasauca Parīzē par godu franču reliģijas zinātniekam Alfrēdam Luazijam,

lai atzīmētu viņa 70. dzimšanas dienu, un nolasīja Collège de France telpās referātu „Le rôle particulier de la Communauté des Frères Moraves de Herrnhute dans la vie religieuse, spirituelle et sociale du peuple Letton”.

1929. g. V. Maldonis piedalījās starptautiskajā reliģiju vēstures kongresā Lundā un nolasīja referātu „Der Gottesbegriff in den lettischen Volksliedern”.

1930. g. jūlijā L. Adamovičs nolasīja Halles Universitātes sarīkotajos ziemeļzemju teologuursos priekšlasījumu „Die Evangelisierung der lettischen Bevölkerung Kurlands”.

1930. g. jūnijā I. Bencingers piedalījās starptautiskajā vecderībnieku un orientālistu kongresā Vīnē.

1932. g. augustā I. Bencingers piedalījās vecderībnieku kongresā Karajāučos.

1933. g. jūlijā L. Adamovičs organizēja 15. starptautisko vidusskolu skolotāju kongresu Rīgā un nolasīja tur referātu La formation pédagogique du Professeur de l'Enseignement secondaire.

1935. g. oktobrī L. Adamovičs piedalījās Baltijas intelektuālās kopdarbības konferencē Kaunā.

1936. g. novembrī L. Adamovičs piedalījās tādā pašā konferencē Tērbatā un nolasīja Tērbatas Universitātes aulā referātu Volkstum und Christentum in der lettischen Kirche.

1936. g. vasarā E. Rumba nolasīja Luterā akadēmijasursos Zondershauzenā priekšlasījumu „Das Jesusbild bei Nathan Soederblom”.

1937. g. vasarā E. Rumba nolasīja Upsalā priekšlasījumu „Den evangeliska kyrkan in Lettland”.

1937. g. V. Maldonis un T. Grīnbergs piedalījās oikumeniskajā sanāksmēs Edinburgā un Oksfordā (Anglijā).

1937. g. novembrī L. Adamovičs piedalījās Baltijas un Skandināvijas intelektuālās kopdarbības komiteju konferencē Helsinkos.

1938. g. vasarā K. Kundziņš nolasīja Luterā akadēmijasursos Zondershauzenā priekšlasījumu „Die Idee der Kirche im Johannes-evangelium”.

1938. g. oktobrī L. Adamovičs, Universitātes un fakultātes komandēts uz IV starptautisko kristīgās archeoloģijas kongresu Romā un novembrī organizēja Baltijas un Skandināvijas intelektuālās kopdarbības komiteju konferenci Rīgā.

1939. g. *J. Rezevskis* nolasīja Lūtera akadēmijas kursos priekšlasījumu „Ist die alllutherische Lehre der iustitia imputata bei Paulus begründet?“

Vairāki ārzemju teologi nolasījuši lekcijas teoloģijas fakultatei; visvairāk tie, kam piešķirts goda doktora grāds.

1926. g. 5.—12. maijā Helsinku Universitātes baznīcas vēstures profesors *Marti Rūts* (Ruuth) nolasīja lekciju ciklu par Somijas baznīcas pietistiskām strāvām 18. un 19. gs.

1927. g. maijā kopā ar citiem Kaunas Universitātes mācības spēkiem viesojās Latvijas Universitātē turienes teoloģijas profesors *V. Gaigalaitis* un iepazīstināja fakultātes locekļus ar evaņģeliskās baznīcas stāvokli Lietuvā.

1929. g. oktobrī viesojās Universitātē Karaļauču Universitātes rektors *A. Junkers* (Juncker) un nolasīja aulā lekciju par Jēzu Marka evaņģelijā.

1931. g. aprīlī Bratislavas evaņģeliskās teoloģijas akadēmijas profesors Dr. theol. h. c. *J. Kvačala* nolasīja vāciski 4 lekcijas par Janu Husu un viņa laikmetu.

1933. g. 4. novembrī Kaunas Viāta Dižā Universitātes teoloģijas fakultātes profesors Dr. theol. h. c. *V. Gaigalaitis* nolasīja priekšlasījumu par Lietuvas baznīcas dzīves problēmām (goda promocija).

1934. g. 15. maijā Tērbatas Universitātes baznīcas vēsturnieks prof. Dr. theol. h. c. *O. Silds* (Sild) nolasīja priekšlasījumu „Luthers Anfechtungen und Angstzustände im Kloster“ (goda promocija).

1937. g. 9. februārī Turku (Åbo) zviedru akadēmijas teoloģijas fakultātes profesors *R. Gillenbergs* (Gyllenberg) nolasīja priekšlasījumu „Glaube und Gehorsam“.

1938. g. 10. un 12. martā Husa evaņģeliskās fakultātes profesors un dekans (Prāgā) Dr. theol. h. c. *Františeks Žilka* nolasīja 2 priekšlasījumus „Die neutestamentliche Grundlage der kollektiv sozialen Auffassung des Christentums“ (goda promocija) un „Die geistigen und kulturellen Strömungen im Tschechoslovakischen Volke und Staate“.

1926. gadā *I. Bencingera* viesā lekciju laikā Helsinkos tika principā izņemta Baltijas teologu konferences vajadzība un iespēja, un 1926. g. 19. oktobrī LU teoloģijas fakultāte nolēma griezties pie Helsinku Universitātes ar lūgumu uzaicināt nākošajā pavasarī uz šādu konferenci Somijas, Igaunijas, Latvijas,

Lietuvas, kā arī zviedru Upsalas un Lundas un vācu Karaļauču fakultātes mācības spēkus. Baltijas universitāšu teoloģijas fakultāšu pārstāvju pirmā konference notika Helsinkos 1927. gada pavasarī, piedaloties tikai Somijas, Latvijas un Igaunijas teologiem. No LU teoloģijas fakultātes ieradās I. Bencingers, K. Kundziņš, V. Maldonis un L. Adamovičs. Pirmais referēja par ebrēju valodas nepieciešamību teoloģijas studijās, otrs par mācības gaitu LU teoloģijas fakultatē un pēdējais par eksamenu un pārbaudījumu kārtību LU teoloģijas fakultatē.

Otru konferenci Rīgā saaicināja LU teoloģijas fakultāte 1929. g. 2.—4. jūnijā. Piedalījās visi fakultātes mācības spēki. K. Kundziņš nolasiya referatu „Gnostisches im Johannesevangelium“, I. Bencingers referēja par teologu sagatavošanu zinātnei, V. Maldonis par teologu sagatavošanu baznīcas darbam un L. Adamovičs par ticības mācības skolotāju sagatavošanu teoloģijas fakultatē. Šoreiz piedalījās arī Upsalas fakultātes delegāts un Karaļauču fakultātes loceklis.

Trešā konference notika Tērbatā 1932. g., sakarā ar Universitātes 300 gadu jubileju. No Fakultātes tur piedalījās K. Kundziņš ar referatu „Der Begriff der Welt im Neuen Testament“ un J. Rezevskis ar referatu „Christentum und Welt im Rahmen der Makarismen“ un V. Maldonis ar referatu „Die nationalen und internationalen Faktoren in der Religion.“

Ceturtajā konferencē Karaļaučos 1934. g. kā fakultātes pārstāvis piedalījās G. Menšings. Rīcības komisijas (visu dekanu kopas) lēmums padarīt arī Herdera Instituta teoloģijas fakultāti par līdztiesīgu konferences locekli radīja sarežģījumus.

1937. g. pavasarī Turku zviedru akadēmijas teoloģijas fakultāte saaicināja piekto konferenci, kur piedalījās T. Grīnbergs, L. Adamovičs un F. Treijs. Adamovičs nolasiya referatu „Die nationalen Elemente in der evang. luther. Kirche Lettlands“ un F. Treijs — „Ebed Jahve Lieder und die Leidensgeschichte der Evangelien“. Šai konferencē bij klāt Somijas, Igaunijas, Latvijas, Zviedrijas (Lundas) un Vācijas Karaļauču fakultātes pārstāvji.

Kaunas Vītauta Dižā Universitātes teoloģijas fakultāti neizdevās piesaistīt konferencēm. Helsinku konferencē tās pārstāvis bij klāt gadījuma pēc viesis lomā, bet vēlāk Kaunas fakultāte savu delegātu nesūtīja; beidzot tā arī tika likvidēta.

Sai sakarā minami arī komandējumi zinātnisku studiju nolūkā, kas fakultates mācības spēkiem piešķirti kopā ar pabalstiem, g. k. no Kulturas Fonda līdzekļiem. Sekojošais saraksts varētu būt nepilnīgs.

- 1923. g. K. Kundziņš dabūja komandējumu uz Vāciju (K. F.).
- 1924. g. L. Adamovičs dabūja komandējumu uz Romu (K. F.) un I. Bencingers ārzemju stipendiju biblioteku studijām (K. F.).
- 1925. g. V. Maldonis dabūja komandējumu uz Skandināviju.
- 1928. g. K. Kundziņš komandēts uz ārzemēm (K. F.).
- 1928. g. J. Rezevskis komandēts uz Vāciju (K. F.).
- 1929. g. V. Maldonis komandēts uz ārzemēm (K. F.).
- 1930. g. J. Sanders komandēts uz Vāciju (K. F.).
- 1937. g. E. Rumba komandēts uz Zviedriju (K. F.).
- 1938. g. K. Kundziņš komandēts zinātniskā atvaļinājuma laikā uz Vāciju un Angliju (K. F.).
- 1939. g. J. Rezevskis komandēts uz Vāciju (K. F.) un A. Freijs uz Angliju, Holandi un Skandināviju (K. F.).

Zinātniskā pētniecības fonda pabalstus izlietojuši 2 mācības spēki: J. Rezevskis — specialas literatūras iegādāšanai un L. Adamovičs archivu pētišanai Hernhutē un Stokholmā (1939. g. vasarā).

Atvaļinājumus zinātniskām studijām dabūjuši mācības spēki: J. Rezevskis 1935./36. māc. gadā (pa daļai), V. Maldonis 1936./37. mācības gadā, E. Rumba 1937./38. māc. gadā, K. Kundziņš 1938. g., L. Adamovičs 1938./39. m. gadā (vienu semestri pa daļai) un A. Freijs 1939./40. m. g.

8. Mācības spēku amati ārpus fakultates. K. Kundziņš bij 1919./20. māc. g. valodnieciski-filozofiskās fakultates pagaidu dekans un Universitātes prorektora biedrs, 1921.—23. Organizācijas un Universitātes Padomes sekretārs, ir vēl Studentu tiesas un vēlāk arī Goda tiesas loceklis. V. Maldonis bijis vairākus gadus Statutu komisijas un Goda tiesas loceklis. L. Adamovičs bijis prorektors studentu lietās no 1929. līdz 1931. un no 1933. līdz 1936. g.; kopš 1929. g. viņš ir Latvijas Universitātes Rakstu tehniskais redaktors un kopš 1937. g. beigām Mācības grāmatu apgādniecības komisijas priekšnieks. No 1934. g. 18. maija līdz 1935. g. 10. jūlijam Adamovičs bij izglītības ministrs K. Ulmaņa pirmajā nacionālajā kabinetā. — Viņš bijis arī Stipendiju komisijas loceklis 1921.—1936. un priekšsēdis 1921.—1934. g.

V. Maldonis, K. Kundziņš un E. Rumba ir Akadēmiskās draudzes mācītāji. V. Maldonis kopš 1928. g. ir fakultātes delegāts Latvijas evaņģ. luteriskās baznīcas virsvaldē. Dažādi citi blakusamati un blakusnodarbības minētas atsevišķu mācības spēku biogrāfijās.

3. Studenti un viņu akadēmiskais darbs.

1. Studentu paaudzes. Teoloģijas fakultātei nodibinoties, diezgan plašas latviešu aprindas bij nelabvēlīgas baznīcai un reliģijai. Tērbatas Universitātes teoloģijas fakultātē pēdējos priekš kara un arī paša kara gados latviešu studentu skaits bij niecīgs, un maz varēja gaidīt no turienes vecāko kursu audzēkņus. Tāpēc arī nācās atklāt fakultātes darbību ar nedaudz studentiem. No tām 14 personām, kas bij pieteikušies teoloģijas fakultātei Universitātes sekretariātā 1920. g. sākumā, un kam drīzumā pievienojās vēl piecpadsmitā, lekciju maksu par pirmo formālo 1919./20. mācības gada semestri samaksāja 7 studenti, 7 hospitanti un 2 brīvklāusītāji, un tāds tad arī bij oficiālo klausītāju skaits fakultātes darbības sākumā. Pirmā mācības gada otrā semestrī skaits pieauga, un 1920. g. pavasarī, beidzot lekcijas, fakultātei bij 18 studenti, 11 hospitanti un 2 brīvklāusītāji. Pie dekāna bij pierakstījušies uz dažām lekcijām vēl 6 klausītāji no citu fakultātu studentiem. Nākošajos gados, kā tas jau augšā airādīts un skaitļos redzams tabulā 61. lpp., studentu skaits palēnām, bet pakāpeniski auga līdz maksimumam 1934. g. beigās — 247; tikai viens vienīgais 1929./30. māc. gads ar savu nelielo studentu skaita samazināšanos izkrit no gadu pēc gada augstāk kāpjošās skaitļu rindas.

Pirmā laikā studentu un hospitantu vidū bij laba tiesa, varbūt pat lielākā daļa, vecāku kungu un dāmu, kas neiederas parastajās studentu vecuma robežās. Viņu starpā bij vairāk skolotāju no hospitantu grupas, kam fakultāte centās atvieglināt studentu tiesību iegūšanu un studijas; bet viņi ar maz izņēmumiem neattaisnoja uz viņiem liktās cerības — netapa par teoloģijas kandidātiem. Daļa ar laiku vienkārši pazuda no klausītāvām, citi sekoja Baznīcas Virsvaldes aicinājumam un tapa par mācītājiem bez teoloģiskas izglītības. No vecākiem skolotājiem fakultāti visā tās pastāvēšanas laikā beiguši tikai četri: M. Eiche, E. Zicāns, J. Ozoliņš un A. Avotiņš. Bet citos gadījumos fakultāte, nākdama pretim studentiem, piedzīvojusi atkal sirsnīgu prieku. 1920. g. 12. martā fakultāte no-

lēma uzņemt par brīvklausītāju neredzīgo Augustu Grigoru, kas bij beidzis tikai Strazdu muižas neredzīgo skolu. 2. oktobrī nolēma uzņemt viņu par pilntiesīgu studentu, prasot no viņa papildpārbaudījumus vairākos vidusskolas mācības priekšmetos. Grigors beidza fakultati kā viens no trim pirmajiem pašu audzēkņiem (kopā ar Leopoldu Rozi un Robertu Slokenbergu, kas viņam palīdzēja sagatavoties) 1924. g. pavasarī.

Jau pirmajā mācības gadā fakultates studentu vidū bij arī ka-reivji, kas ar īpašu priekšniecības atļauju varēja apmeklēt lekcijas. 1920. g. rudenī fakultatei bij iespējams, sekojot armijas virspavēlnieka pieprasījumam, izteikties par dažu studentu demobilizācijas vēlamību (9. IX). Fakultates studentu vidū bijuši arī daži kara laika virsnieki: A. Mitulis, J. Teriņš un K. Būmanis.

Turpmākajos gados fakultates studentu vecums arvien vairāk tuvinājies studentu normalajam vecumam, jo visu studentu vairums, ar retiem izņēmumiem, nāk no vidusskolu abiturientiem un eksterniem, kas izturējuši vidusskolu gala pārbaudījumus. Neutrūkst gan arī pārnācēju no citām fakultatēm. Skaits pēdējos gados it kā stabilizējies.

Jau pašā pirmajā mācības gadā studentu vidū bij arī 5 vācieši, no kuriem 3 neprata latviski, bet Šrenks un Stefanijs jau arī lasīja lekcijas vācu valodā. Pēdējos gados fakultatē nav vairs studentu, kas neprastu latviski.

Fakultates pirmajos gados daudziem aspirantiem latīņu valodas neprāšana bij par šķērslī tapt par pilntiesīgiem studentiem. Latīņu valodas elementārā kursa eksamens bij daudziem hospitantiem diezgan ciets rieksts, — fakultate centās nākt viņiem pretim tādā veidā, ka uzdeva šo pārbaudījumu kādam no saviem mācības spēkiem. Vēlāk, kad iekārtojās eksternu pārbaudījumi pie Izglītības Ministrijas, fakultate prasīja no visiem aspirantiem jau iegūtu atzīmi latīņu valodā. Atsevišķi gadījumi, kad atzīmes iegūšana tika atlikta uz vēlāku laiku, lielāko tiesu nav devuši pozitīvu iznākumu.

Aspirantu sekmju kontrolei fakultate blakus latviešu valodas iestāju pārbaudījumam ievada 1928. g. kontroles pārbaudījumu baznīcas vēsturē un 1929. g. pārbaudījumu vienā no jaunajām (vācu, angļu, franču) valodām.

2. Studentu statistika. Studentu skaitu un kustību teoloģijas fakultatē rāda sekojošā tabula.

Teoloģijas fakultātes studentu skaits pa gadiem.

Mācības gadi	A s p i r a n t i			Uzņemtie	Studentu kopskaits			B e i g u š i e		
	vīr.	siev.	kopā		vīr.	siev.	kopā	vīr.	siev.	kopā
1919./1920.	11	4	15	15	—	—	7	—	—	—
1920./1921.	27	7	34	37	—	—	47	1	—	1
1921./1922.	45	7	52	46	—	—	76	—	—	—
1922./1923.	32	3	35	31	—	—	82	—	—	—
1923./1924.	24	5	29	25	—	—	90	8	1	9
1924./1925.	30	9	39	36	87	21	108	2	—	2
1925./1926.	32	6	38	34	105	21	126	—	—	—
1926./1927.	31	6	37	38	123	21	144	5	2	7
1927./1928.	40	18	58	48	138	29	167	5	1	6
1928./1929.	46	6	52	41	143	29	172	7	2	9
1929./1930.	37	14	51	36	136	30	166	12	2	14
1930./1931.	36	12	48	41	148	36	184	6	—	6
1931./1932.	30	13	43	33	161	39	200	10	—	10
1932./1933.	38	13	51	46	171	43	214	15	1	16
1933./1934.	48	14	62	46	185	49	234	13	1	14
1934./1935.	41	17	58	45	193	54	247	22	—	22
1935./1936.	—	—	—	—	172	55	227	15	6	21
1936./1937.	38	5	43	34	161	38	199	20	3	23
1937./1938.	30	3	33	30	172	35	207	22	2	24
pareiztic.	8	—	8	7	11	1	12	—	—	—
1938./1939.	28	5	33	33	172	35	207	10	—	17*
pareizt. nod.	9	2	11	10	17	4	21	—	—	—
Kopā				712	—	—	—			
Kopā, neskaitot pareizticīgos .				625	—	—	—	176	25	201**

* Rudens sesijas pārbaudījumi (līdz 15. sept.) devuši vēl 9 teoloģijas kandidātus klāt.

**Pieskaitot klāt iepriekšējā piezīmē minētos 9 kandidātus, fakultātes teoloģijas kandidātu skaits pieaug uz 210 personām: 185 vīriešiem un 25 sievietēm. Faktiski beigušo skaits ir lielāks, jo no tiem 70 absolventiem, kas ieguvuši tiesības uz kandidāta gradu ar atzīmi „loti sekmīgi“, nav prasīto otro zinātnisko darbu iesnieguši 49, bet 30 no viņiem apmierinājušies ar kandidāta gradu ar atzīmi „sekmīgi“ (sk. tālāk 65. s. lpp. un 3. pielikumu).

Sieviešu skaits studentu vidū turas ap 14—20%, bijis absolūti un relatīvi vislielākais četrus gadus pēc kārtas, no 1932./33. līdz 1935./36. māc. g., proti 20% un vēl vairāk, visaugstākais — 1935./36. māc. g. 55 studentes (24,2%). Pēdējos gados, neskaitot pareizticīgos, sieviešu skaits stabilizējies uz 35 (17%). Beigušo vidū sieviešu ir tikai 12,5%.

Cittautiešu skaits bijis visaugstākais fakultātes otrā piec-

gadē — ap 15 personas (vācieši), pēdējos gados, ja neskaita pareizticīgo nodaļu, cittautiešu skaits ir zem 10 personām (ap 4⁰/o).

Ārzemnieki studentu vidū retums, un tie paši nedaudzie — Igaunijas un Lietuvas latvieši. Lietuvas latviešu skaits pavairojies pēc Kaunas Vītuta Dižā Universitātes evaņģ. teoloģijas fakultātes slēgšanas. Viņiem iestāšanās fakultatē atvieglināta.

Hospitantu fakultatē bij 1919./20. m. g. 10, bet jau nākošajā mācības gadā tikai 3 un izbeidzās 1922. g. pavasarī ar 4 personām. Brīvklausītāju skaits atsevišķos gados visvairāk turējies starp 5 un 10; no 10—13 brīvklausītāju bijis no 1928. līdz 1935. g. Viens otrs, kas formālu iemeslu (piem., latīņu valodas trūkuma) vai neizturētu iestāju pārbaudījumu dēļ neiekļuva fakultatē, pavadīja kādu gadu brīvklausītājos.

No lekciju naudas atbrīvotie teoloģijas fakultātes studenti.

Semestri	Dažādu kategoriju atbrīvoto skaits									Pavisam		vispār
	Karavīri			Trūcības dēļ			LU darbinieku piederīgie			pilnā apmērā	pus-apmērā	
	pilnā apmērā	pus-apmērā	Kopā	pilnā apmērā	pus-apmērā	Kopā	pilnā apmērā	pus-apmērā	Kopā			
1919. g. rud.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
1920. g. pav.	4	—	4	1	—	1	—	—	—	5	—	5
1920. g. rud.	12	1	13	1	—	1	—	—	—	13	1	14
1921. g. pav.	9	1	10	5	—	5	—	—	—	14	1	15
1921. g. rud.	17	1	18	13	12	25	—	—	—	30	13	43
1922. g. pav.	18	1	19	15	11	26	—	—	—	33	12	45
1922. g. rud.	4	1	5	20	15	35	—	—	—	24	16	40
1923. g. pav.	4	1	5	20	6	26	1	—	1	25	7	32
1923. g. rud.	—	—	—	21	2	23	1	—	1	22	2	24
1924. g. pav.	—	—	—	23	7	30	1	—	1	24	7	31
1924. g. rud.	3	—	3	26	5	31	1	—	1	30	5	35
1925. g. pav.	2	—	2	22	12	34	1	—	1	25	12	37
1925. g. rud.	3	—	3	27	12	39	1	—	1	31	12	43
1926. g. pav.	3	—	3	29	11	40	1	—	1	33	11	44
1926. g. rud.	2	—	2	31	10	41	2	—	2	35	10	45
1927. g. pav.	3	—	3	27	20	47	1	—	1	31	20	51
1927. g. rud.	1	—	1	27	17	44	1	—	1	29	17	46
1928. g. pav.	—	—	—	30	18	48	1	—	1	31	18	49
1928. g. rud.	—	1	1	16	26	42	2	—	2	18	27	45
1929. g. pav.	—	1	1	23	23	46	2	—	2	25	24	49
1929. g. rud.	1	—	1	22	17	39	2	—	2	25	17	42
1930. g. pav.	1	—	1	19	19	38	3	—	3	23	19	42

Iepriekšējās tabulas 1. turpinājums.

Semestri	Uz L U savtvermes 85. p. pamata			Uz Universitātes Padomes lēmuma pamata						Uz sevišķu likumu pamata			Uz trūcības pamata		Pavisam		Brīvklauštīji pēc UP lēm. (mic. spēku pieder.). Pers. skaits	
	Māc. spēku bērni	Citu darbinieku bērni	Kopā	Mir. māc. spēku piederīgie	Citu darbin. pieder.	Citu mir. darbin. piederīgie	Citi darbin. paši	Kopā	Kaujas dalībni.	Lācplēša ord. kav. bērni	Kopā	pilnā apmērā	pus-apmērā	pilnā apmērā	pus-apmērā	pilnā apmērā		pus-apmērā
	pilnā apmērā	pilnā apmērā	pilnā apmērā	pilnā apmērā	pilnā apmērā	pilnā apmērā	pilnā apmērā	pilnā apmērā	pus-apmērā	pus-apmērā	pus-apmērā	pus-apmērā	pus-apmērā	pus-apmērā	pus-apmērā	pus-apmērā		pus-apmērā
1930. g. rud.	1	1	2	1	—	—	—	1	—	2	—	—	2	5	35	8	37	1
1931. g. pav.	1	1	2	1	—	—	—	1	—	2	—	—	2	13	23	16	25	1
1931. g. rud.	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	17	17	17	—
1932. g. pav.	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	25	14	25	—
1932. g. rud.	1	1	2	—	—	—	1	1	2	1*	2	1	1	18	27	23	28	—
1933. g. pav.	1	1	2	—	—	—	1	1	2	1	2	1	1	28	27	33	28	—
1933. g. rud.	1	1	2	—	—	1	1	2	1	—	1	—	—	19	33	24	33	1
1934. g. pav.	1	1	2	—	1	1	1	3	—	—	1	—	—	22	37	27	37	—

* Nav ieskaitīti kopskaitā, jo neietelp budžeta noteiktajā normā.

Iepriekšējās tabulas 2. turpinājums.

Semestri	No lekciju maksas atbrīvoti teoloģijas studenti														P a v i s a m	Pabalsti un aizdevumi lekciju naudas samaksai uz trūcības pamata teoloģijas studentiem
	Uz L U satv. 85. p. pamata			Uz L U P lēm. pam.						Uz sevišķu likumu pamata						
	Māc. spēku bērni	Citu darbin. bērni	K o p ā	Mirušo darbin. bērni	Brīv. cīņu dalībnieki	L. ord. kav. u. vīņu bērni	Kara inv. u. vīņu bērni	K o p ā	pilnā apm.	pus-apm.	pilnā apm.	pus-apm.	pilnā apm.	pus-apm.		
pilnā apm.	pilnā apm.	pilnā apm.	pilnā apm.	pus-apm.	pus-apm.	pus-apm.	pus-apm.	pus-apm.	pus-apm.	pus-apm.	pus-apm.	pus-apm.	pus-apm.			
1934. g. rud.	2	1	3	1	5	2	1	—	6	2	10	2	5	44	27	
1935. g. pav.	2	1	3	—	5	2	1	—	6	2	10	2	23	28	37	
1935. g. rud.	2	1	3	1	6	3	1	1	8	3	12	3	11	38	30	
1936. g. pav.	2	1	3	1	6	3	1	1	8	3	12	3	9	45	31,5	
1936. g. rud.	3	1	4	1	4	3	1	1	6	3	11	3	6	34	23	
1937. g. pav.	3	—	3	—	4	3	1	1	6	3	9	3	4	36	22	
1937. g. rud.	6	—	6	1	5	—	2	2	9	—	15	1	10	22	21	
1938. g. pav.	6	—	6	1	3	—	2	1	6	—	13	—	8	26	21	
1938. g. rud.	6	—	6	1	3	—	1	1	5	—	12	—	8	27	21,5	
1939. g. pav.	6	—	6	1	1	—	1	1	3	—	10	—	55	—	—	

* Divi pabalsti pusapmērā ieskaitīti par vienu pilnā apmērā.

Materialie apstākļi diezgan daudziem fakultātes studentiem ir bijuši grūti, un tāpēc atbrīvošana no mācības maksas, pabalsti lekciju naudas samaksai un stipendijas ir bijušas vērtīgs atbalsts daudzu teologu studijām. Ar 1934./35. māc. gadu pabalstu vietā stājās pabalsti (25%) un aizdevumi (75%) lekciju naudas samaksai un ar 1939. g. pavasara semestri Latvijas Kreditbankas piespriedie aizdevumi no Studiju Fonda normalas studiju gaitas nodrošināšanai. T. Breikša stipendiju (sk. 27. lpp.) izmantoja 1939. g. pavasara semestrī viens students. Pabalstus lekciju naudas samaksai un atsevišķos gadījumos arī stipendijas ir izsniegusi Baznīcas Virsvalde.

3. Studentu sekmes. Jau pašos pirmajos gados fakultātes vadībai nācās sastapties ar studentiem, kas bij kūtri savos akadēmiskajos pienākumos. 1920./21. māc. gada pirmā pusgada beigās fakultātes dekans konstatēja, ka kādi 13 studenti, t. i. vairāk nekā $\frac{1}{4}$ nav nemaz pierakstījušies uz lekcijām, 6 no tiem nav pat nemaz rādījušies dekanam. Tas pamudināja fakultāti stingri kontrolēt studentu pierakstīšanos uz lekcijām un arī lekciju apmeklēšanu (FP lēmumi 22. I 1921. un 7. II 1922.), par ko tuvākas ziņas sniegtas jau augšā 19. lpp. Tomēr arī vēlāk vēl pagadījās pa studentam, kas neieradās pie dekana pierakstīties uz lekcijām (piem., 1924. g. rudenī un pat 1937. g.). Fakultātes mācības spēku izdarītā kontrole par lekciju apmeklēšanu noveda pie tam, ka tie studenti, kas nevar vai negrib kārtīgi lekcijās ierasties, spiesti iepazīties ar attiecīgo literatūru mājās, lai varētu iegūt parakstu par lekciju apmeklēšanu un līdz ar to tiesības uz pārbaudīšanos.

Minima prasības teoloģijas fakultāte ir sākusi stingrāk ievērot ar 1928./29. m. g., sevišķi kad 1929. g. 24. aprīlī Universitātes Padome pieņēma vispārīgus noteikumus par studentu sekmju minimu un noteica arī sankcijas tiem, kas nepilda minimalās sekmju prasības. Slimības un peļņas darba apstākļu dēļ fakultātei tomēr nācies vienu otru reizi pagarināt minima izpildīšanas termiņu uz vienu semestri vai arī veselu gadu, izņēmuma kārtā kādreiz arī vēl ilgāk.

Stingrākas kārtības sekas redzamas tabulā, kas rāda fakultāte reģistrēto, katrā mācības gadā izturēto pārbaudījumu skaitu iepriekšējos jeb kursa priekšmetos. Nav ieskaitīti pārbaudījumi tais priekšmetos, ko lasa filoloģijas un filozofijas fakultātes mācības spēki, un latīņu valodā pirmajos fakultātes darbības gados; nav skaitīti arī priekšmeti (semināru un eksegezu) ieskaitījumi bez atzīmēm.

Kursa pārbaudījumi un to sekmes.

Mācības gadl	Pārbaudījumu skaits	Iegūtās atzīmes		
		sekmīgi	labi	ļoti sekmīgi
1919./20.	4	1	—	3
1920./21.	64	30	—	34
1921./22.	136	55	—	81
1922./23.	154	88	—	66
1923./24.	140	67	—	73
1924./25.	118	61	—	57
1925./26.	228	105	—	123
1926./27.	248	121	—	127
1927./28.	286	149	—	137
1928./29.	211	96	7	108
1929./30.	423	123	138	162
1930./31.	347	111	114	122
1931./32.	476	157	168	151
1932./33.	580	157	226	197
1933./34.	793	255	271	267
1934./35.	748	200	304	244
1935./36.	876	278	321	277
1936./37.	692	175	267	250
1937./38.	673	149	239	285
1938./39.	660	179	229	252
Kopā	7.857	2.557	2.284	3.016

Akademiskajiem gala pārbaudījumiem līdz stingrākas sekmju kontroles ievēšanai pieteicās samērā maz studentu. Istenībā tikai ar 1926./27. māc. gadu sākās kārtīga absolventu rinda, pie tam vēl līdz pat 1931./32. mācības gadam bez pienācīgā samēra ar fakultātes studentu skaitu. Tas, liekas, izskaidrojams ar diviem iemesliem. Baznīcas Virsvalde ordinēja par mācītājiem arī studijas nebeigušos teologus, un grūti bij studentam atturēties pretim kārdinājumam tapt par mācītāju bez kārtīgas studiju veikšanas. Un kad reiz bij dabūta vieta, tad ar grūtībām tikai varēja piespieties turpināt un nobeigt studijas. Latvijas ev. lut. baznīcā mācītāja amatā vēl tagad ir kādi 20 bijušie fakultātes studenti, no kuriem daži nav pat nevienu pārbaudījumu izturējuši fakultātē jebkādā teoloģijas priekšmetā. Tiem pretim stāv vairāk kā 170 fakultātes absolventu baznīcas amatos, un to vidū ir arī kādi 12, kas izturējuši gala pārbaudījumus jau pēc ordinācijas. Pēdējos piecos gados fakultātes absolventu skaits sniedzās ikgadus pāri 20 un 1938./39. mācības gadā, ieskaitot 1939. g. rudens sesijā beigušos, sasniedz pat 27. Līdz 1939. g. 15. sept. gala pārbaudījumus izturējuši 229 studenti, no kuriem tiesības uz kandidata gradu ar atzīmi ļoti sekmīgi piešķirtas 72 personām, bet šīs tiesības līdz šim izmantojuši tikai 22.

Galīgi piešķirts teoloģijas kandidata grāds ne visiem fakultātes absolventiem, sk. skaitļus tabulā 61. lpp. Samērā ar visu fakultātē līdz 1934. g. rudenim iestājušos studentu skaitu 528 (bez pareizticīgās nodaļas), absolventu skaits ir 43,37%, t. i. lielāks nekā vidusmērs visas Universitātes mērogā (33,75%).

Fakultātes absolventu zinātnisko darbu sadalījums pa teoloģijas nozarēm.

Mācības gads	Vispārīgā reliģiju vēsture	Israēļa reliģijas vēsture	Pirmkristīgā reliģija	Baznīcas vēsture	Sistematiskā teoloģija	Praktiskā teoloģija
1920./21.	—	1	1	—	—	—
1921./22.	—	—	—	—	—	—
1922./23.	—	—	—	—	—	—
1923./24.	1	1	2	4	1	—
1924./25.	1	—	—	—	1	—
1925./26.	—	—	—	—	—	—
1926./27.	1	1	2	2	3	—
1927./28.	2	—	3	1	1	—
1928./29.	—	1	3	1	5	—
1929./30.	1	—	6	10	2	—
1930./31.	—	—	2	2	1	—
1931./32.	2	—	1	5	1	—
1932./33.	—	1	5	7	7	—
1933./34.	3	—	4	5	1	1
1934./35.	3	1	9	7	1	5
1935./36.	1	1	5	4	3	7
1936./37.	1	—	6	6	4	10
1937./38.	—	5	2	3	4	8
1938./39.	3	1	7	4	4	8
Kopā	19	13	58	61	39	39
Kandidāta rakstu sadalījums:						
	2	4	8	3	4	1

Savas specialās zinātniskās intereses studenti varēja parādīt, izstrādājot sacensības darbus par tematiem, kas tika izsludināti Universitātes gada svētkos godalgošanai nākamajā gadskārtā. Pirmo reizi fakultāte izsludināja tematus 1920. g. rudenī, vienojoties arī jau tūlīt dot turpmāk katru reizi divus tematus no divām dažādām teoloģijas nozarēm. Divus pirmos gadus tematiem neradās neviens apstrādātājs, un tikai 1923. g. rudenī fakultāte varēja spriest par godalgām. Vēlāk neviens temats nav apstrādāts 1923./24. un 1932./33. m. gadā. Daži temati atkārtoti divreiz. Iesniegti pavisam 44 darbi, no tiem godalgoti 28, ar atzinību apbalvoti 8.

Sacensības darbi teoloģijas fakultatē.

T e m a t i s	Gads	A u t o r s	Godalgas veids
1. Katoļu baznīcas dievmātes kults latvju dainās	1920./21.	—	—
2. Kā izskaidrojama vēsturiski un psiholoģiski pāreja no Jēzus evaņģeļa uz evaņģēliju par Kristu (Kristoloģijas sākumi)	1922./23.	—	—
1. Katoļu baznīcas dievmātes kults latvju dainās (otrreiz)	1921./22.	—	—
2. Jēzus līdzību sakari ar sava laikmeta socialo dzīvi	1922./23.	—	—
1. Brāļu draudzes vēstures un dzīves attēlojums latviešu literatūrā	1922./23.	Alberts Freijs Ludmila Ceimere	Atzinība II godalga
2. Pirmkristīgās draudzes sākumi Galilejā	1922./23.	—	—
1. Sleiermachera uzskati par valsts un baznīcas attiecībām	1923./24.	—	—
2. Juris Neikens kā teologs un baznīcas darbinieks	1923./24.	—	—
1. Juris Neikens kā teologs un baznīcas darbinieks (otrreiz)	1924./25.	Oskars Sakārnis	I godalga
2. Kad sarakstīts Deuteronomijs (pārbaudīt jaunākās teorijas)	1924./25.	—	—
1. Bāra bērna tikums un ticība latviešu gara mantās	1925./26.	Jānis Alberts Jansons (fil.) Ludmila Ceimere	I godalga Atzinība
2. Jūdas Iskariota tēls evaņģēlijos, kristiski apskatīts	1925./26.	—	—
1. Reliģijas jēdziens Hegela filozofijā	1926./27.	Alfrēds Indriksons	I godalga

Tabulas 1. turpinājums.

T e m a t i	Gads	A u t o r s	Godalgas veids
2. Evaņģeliskās baznīcas un ticības dzīve Kurzemē 17. un 18. g. s., pēc tā laika garīgās rakstniecības darbiem latviešu valodā	1926./27.	Mārtiņš Eiche	II godalga
1. Alberta Šveicera eschatoloģiskais uzskats par Jēzus dzīvi	1927./28.	Edgars Jundzis	II godalga
2. Pestīšanas jēdziens Bhagavadgītā		—	—
1. Sodīšana un sodi ētikas gaismā	1928./29.	Pēteris Lejiņš (fil.) Milda Ziverte	I godalga Atzinība
2. Goth. Fr. Stenders kā teologs		Fēliks Treijs	I godalga
3. Sodi un viņu nozīme Vecajā Derībā		—	—
4. Pestīšanas jēdziens Bhagavadgītā (otrreiz)		—	—
1. Tulkot I Korintiešu vēstuli literārā valodā, komentējot problematiskās vietas	1929./30.	—	1 darbs bez godalgas
2. Latviešu katķisma vēsture		Edgars Ķiploks Jānis Meisters	I godalga II godalga
3. Sodi un viņu nozīme Vecajā Derībā, it īpaši Israēļa tiesībās		—	1 darbs bez godalgas
1. Inspirācija psiholoģijas gaismā	1930./31.	Edmunds Šmits (fil.) Klāvs Siliņš	I godalga II godalga
2. Kungs — išvara māņikļa vāšaga himnās		—	1 darbs bez godalgas
1. Hernhutiešu kustības izmeklēšanas komisija Valmierā 1743. gadā	1931./32.	Arturs Krauklis	I godalga

Tabulas 2. turpinājums.

T e m a t i	Gads	A u t o r s	Godalgas veids
2. No jauna pārbaudīt problēmu par Sinedrija un Pontija Pilata lomu Jēzus notiesāšanā	1931./32.	Kārlis Oto Bilzēns Arnolds Lūsis	I godalga II godalga
1. Prāvieša Ecechiēla grāmatas vienības problēma sakarā ar jaunākiem Hölšera iebildumiem	1932./33.	—	—
2. Patronata loma latviešu ev. lut. draudžu iekārtā un dzīvī		—	—
1. Patronata loma latviešu ev. lut. draudžu iekārtā un dzīvī (otrreiz)	1933./34.	Alfrēds Cimdiņš Jānis Meisters	II godalga Atzinība 1 darbs bez godalgas
2. Vai Jaunajā Derībā mocekļu ciešanām un nāvei piešķirta soterioloģiska nozīme?		Leons Čuibe Egons Kacenbergis	I godalga II godalga
3. Grēka jēdziens XIX un XX g. s. sistematiskajā teoloģijā		—	—
1. Tuvāku mīlestība nekristīgajās reliģijās	1934./35.	Viktors Grāvītis	II godalga 1 darbs bez godalgas
2. Vecās Derības likumu noteikumi par sabbat- un jobelgadu, to izcelšanās un reliģiskā sociālā nozīme		—	—
3. Svētrunai teksts Lūk. 16, 1—9		Edgars Kiploks Ernests Spekmanis	II godalga II godalga
1. Racionalisma laikmets Kurzemes baznīcā	1935./36.	—	—
2. Nikolaja Hartmaņa ētikas principi kristīgās teoloģijas apgaismojumā		Edmunds Smits	I godalga 1 darbs bez godalgas
1. Apskatīt un novērtēt kritiski filipiešu vēstules dažādos izpratnes veidus	1936./37.	Jānis Smilškalns Arturs Siļķe	I godalga Atzinība

Tabulas 3. turpinājums.

T e m a t i	Gads	A u t o r s	Godalgas veids
2. Aizkapa dzīve latviešu tautas tradīcijās	1936./37.	Viktors Grāvītis Velta Rūķe (fil.) Olga Krumešē Hugo Skrastiņš	I godalga Atzinība " "
1. Jaunākie virzieni Vecās Derības teoloģijā	1937./38.	Edmunds Šmits	II godalga 1 darbs bez godalgas
2. Kursas bīskapija		Kārlis Forstmanis	II godalga
1. Kārļa Bārta teoloģijas kritisks novērtējums	1938./39.	Edmunds Šmits	I godalga
2. Garīgais amats evaņģ. lut. uztverē		Jānis Smilškalns	II godalga 1 darbs bez godalgas
Pareiztic. nodaļā: Liturģijas vēsturiskā veidošanās un soterioloģiskā nozīme			

Godalgoto starpā ir arī daži filoloģijas un filozofijas fakultātes studenti. Arī atsevišķi teoloģijas fakultātes studenti ieguvuši godalgas par citu fakultāšu izsludinātiem sacensības tematiem, kā: Jānis Meisters 1930./31. māc. gadā otro godalgu Ķīrijas fakultātē par uzdevumu „Sakrāt datus par Latvijas tautas dziedniecībā lietotajām drogām”.

Godalgoto studentu vidū izceļas vēlākie mācības spēki un pie Universitātes atstātie.

4. Fakultātes studentu biedrības. Fakultātes mācības spēki no sākta gala ir centušies uzturēt ciešus personiskus sakarus ar studentiem, mazākais ar viņu kodolu. Jau pirmajā mācības gadā viņi sanāca kopā ar studentiem vienā vai otrā privatā dzīvoklī uz pārrunām un referātiem; vēlāk, kad fakultāte pati ieguva plašākas telpas, sanāksmes notika Universitātes telpās, ar 1925. g. fakultātes seminarā, Baznīcas ielā 5, dz. 6. No šīm sanāksmēm izveidojās jau 1920. g. pulciņš, kas pēc trim gadiem izauga par fakultātes studentu biedrību. Daļa studentu tomēr neapmierinājās ar zinātniski sabied-

risko biedrības raksturu un nodibināja 1925. g. rudenī savu slēgtu šaurāku organizāciju, „Brālību Betāniju“, kas 1939. g. pārdēvējās un pārveidojās par LU teoloģijas studentu biedrību „Ausekli“.

a) Teoloģijas fakultātes studentu biedrība. 1923. gada 19. martā Teoloģijas fakultātes studentu pulciņu (dibin. 1920. g.) pārorganizēja par biedrību ar nosaukumu Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes studentu biedrība. Mērķis palikt tas pats: ar aktīvu pašdarbību padziļināt biedru teoloģiskās zinātnes izpratni un izkopt iekšējo reliģisko pasauli, kā arī savstarpēji tuvināt biedrus un sniegt viņiem moralisku un pēc iespējas materiālu pabalstu.

Biedrība no 1923. līdz 1928. gadam organizēja akadēmiskus dievkalpojumus Vecajā un Jaunajā Ģertrūdes, Pāvila un citās baznīcās. Dievkalpojumos sprediķoja fakultātes mācības spēki, absolventi un arī studenti. Sarīkoja arī svētbrīžus un garīgus koncertus (Doma baznīcā 1923. g. 2. decembrī un zālēs). Katru studiju gadu rudenī sāka un pavasarī beidza ar garīgu aktu, referātu un kopgaldu. Regulāri notikuši eglītes vakari ar svētbrīdi, koncerta programmu un apdāvināšanos pie tējas vai vakariņu galda. Šais sarīkojumos atsaucīgi piedalījušies fakultātes mācības spēki un arī studenti, kas nav biedrības biedri.

Fakultātes vadība aicinājusi biedrību kopā ar to vai patstāvīgi noorganizēt teoloģijas fakultātes gada svētkus katra gada 4. februārī. Tie sākušies ar dievkalpojumu Vecajā vai Jaunajā Ģertrūdes, Pāvila vai Doma baznīcās vai arī Universitātes lielajā aulā. Dievvārdus teikuši archibīskaps, fakultātes dekans un mācības spēki, arī studenti. Dievkalpojumos muzikālo kuplinājumu daļā dziedājuši Prezidiju konventa, Dziesmuvaras, G. Klaustiņa un fakultātes kori, un uzstājušies solisti no mākslinieku un pašu studentu vidus.

Svētku turpinājumā, visbiežāk fakultātes semināra telpās, Baznīcas ielā 5, dz. 6, notikā svētku akts — dekāna runa un fakultātes sekretāra ziņojums. Kāds no studentiem nolasijs sava tai mācības gadā godalgotā sacensības darba izvilkumu (Edg. Ķiploks, K. Bilzēns, E. Šmits, V. Grāvītis u. c.). Svētku internā daļa ar apsveikumiem noslēdzās pie tējas galda.

Bez šiem oficiālajiem un regulārajiem sarīkojumiem notikuši referātu vakari, piemiņas sarīkojumi (J. Poruka 1923. g. 6. aprīlī, J. Neikena 1926. g., Gustava Adolfa 1933. g. 10. februārī) un muzikas un biedru vakari domu izmaiņai un tuvāka savstarpēja kon-

takta nodibināšanai. Rudens semestra sākumā uzmanību piegriez jaunajiem komilitoņiem: iepazīstina tos ar darbu fakultatē un palīdz tiem iekļauties fakultātes kopsaimē. Kopš pareizticīgo nodaļas nodibināšanas draudzīgs kontakts nodibinājies arī ar ortodoksajiem studentiem.

Referatus lasījuši mācības spēki. Profesors *L. Adamovičs*: 1927. gada 13. februārī — Ievērojamākie notikumi baznīcas dzīvē, 1930. g. pavasarī — K. Kundziņa sen. studiju gadi, sakarā ar viņa 50 g. darbības jubileju un 80 g. dzimšanas dienu, 1930. g. 14. oktobrī Lutera pilsētas, referats ilustrēts ar gaismas bildēm; 1931. g. 15. septembrī — Teoloģijas studenta gaitas universitatē; 1933. g. 15. sept. — Ideals un īstenība teologu studiju gaitā; 1936. g. 15. sept. — Studentu uzdevumi un pienākumi tagad un senāk Tērbatā; 1937. g. 17. martā — Latviskums mūsu dievkalpojumos; 1938. g. 19. maijā — Dziesmu grāmatas jaunais pielikums. Profesors *K. Kundziņš*: 1929. g. rudenī; 1932. g. 23. sept. — Studiju gaitas pagātnē; 1933. g. 8. martā — Vecās Derības problēma. Profesors *V. Maldonis*: 1923. g. 6. aprīlī — J. Poruks; 1931. g. 25. sept. un 22. oktobrī — Vispasaules baznīcu miera konference un Iespaidi Londonā un Parīzē, 1933. g. 15. septembrī. Vecākais docents *G. Menšings*: 1927. g. 23. martā — Praviētis reliģiju vēsturē; 1931. g. 28. janvarī — Liturģiskā kustība. Vecākais docents *Alb. Freijs*: 1933. g. 18. oktobrī — Dievturības reliģijas mācības; 1936. g. 18. martā — Rozenberga 20. g. s. mīts. Vec. docents *E. Rumba*: 1931. g. 28. janvarī — Iespaidi Zviedrijā. Docents *F. Treijs*: 1928. g. 17. sept., 1929. g. 21. martā, 1932. g. 21. oktobrī, 1935. g. 20. novembrī — Studentu dzīve Francijā. Privatdocents *V. Rozenieks*: 1934. g. 28. septembrī — Studentu dzīve senajā Tērbatā. Profesors *L. Bērziņš*: 1938. g. 19. maijā — Dziesmu grāmatas jaunais pielikums, un profesors *J. Plāķis*: 1930. g. 4. decembrī — Notikumi Meksikā un dažādas antikristīgās organizācijas. Par dažiem jautājumiem sarīkoti lekciju cikli, piem., par konfesijām un sektām, studentu stāvokli un dzīvi ārzemēs un Latvijā. 1928. gada rudenī Teoloģijas fakultātes studentu biedrība kopā ar Kristīgo studentu biedrību Universitatē rīkoja garīgo audzināšanas nedēļu jeb dzīves problēmu nedēļu. 1931. gadā, viesojoties misionarei Annai Irbei Rīgā, notikuši priekšlasījumu vakari par misijas darbu Indijā (7. un 14. oktobrī). Notikušas arī sanāksmes sakarā ar aktualiem baznīcas dzīves jautājumiem.

Referatus lasījuši arī biedri: *F. Treijs* 8. X 1930. — Vecais Sten-

ders kā teologs; A. Treijs 1931. g. 30. martā — Iespaidi Lietuvā; 1933. g. 24. februārī — Aizliegtā un jaunatnei kaitīgā literatūra; 1936. g. 10. oktobrī — Ceļojuma iespaidi Ungārijā; P. Detlavs 29. sept. — Akademiskā dzīve Vakareiopā, 1929. g. 17. septembrī — Jaunatnes darbs ārzemēs, 1937. g. 15. martā — Pieredzējumi iekšmisijas darbā; L. Ceimere 1923. g. 13. septembrī — Brāļu draudzes dzīve; A. Birnbaums 1928. g. 6. martā, M. Eiche 1928. g. 23. aprīlī, A. Pone 1929. g. 27. novembrī — Sieviete un teologs, R. Laiviņš un A. Veinbergs 1931. g. 22. oktobrī — Brāļu draudze Latvijā, K. Avotiņš 1932. g. 3. martā — Pareizticības kustība Latvijā, A. Vecmanis 1936. g. 4. novembrī — Ceļojuma iespaidi Palestīnā, V. Augstkalns 1936. g. 25. nov. — Mācītāju tipi latviešu literatūrā. Visi referāti te nav uzdoti.

Biedrība rīkojusi arī ekskursijas uz Jelgavu (1928. g. 13. V), Siguldu (1931. g. 11. X), Ogrī (1932. g. 8. V), Ķemeriem (1932. g. 9. X), Koknesi un Pļaviņām (1932. g. 21. V), Baldoni (1933. g. 24. IX), Kandavu un Sabili (1935. g. 6. X), Bausku, Rundāli un Mežotni (1936. g. 11. X), divreiz uz Cēsīm un to apkārtni (1933. g. 5. III un 1934. g. 21. X), divreiz uz Tērbatu Igaunijā (1931. g. maija beigās un 1937. g. 5.—7. V) un tvaikonī uz Roņu salu (1936. g. 21. V). Ar igauņu teologiem nodibināta draudzība.

Rīkotas arī Rīgas baznīcu apskates, apmeklētas izstādes, Baznīcas ģimnazija un citu konfesiju dievkalpojumi ar attiecīgiem paskaidrojumiem priekš un pēc ekskursijām. Uz mācītāju mājām un Rīgas tuvāko apkārtni notikuši mazāki izbraukumi.

Kopš biedrības dibināšanas pie tās pastāv arī bibliotēka, kurā tagad 370 grāmatu, visvairāk par specialām teoloģijas disciplinām. Jaunu grāmatu iegādē ievēro teoloģijas fakultātes mācības spēku norādījumus un to, lai studentiem būtu pieejama vajadzīgā un jaunākā literatūra eksameniem un semināriem. Daudz grāmatu dāvājis prof. L. Adamovičs (70 eks.), prāvests R. Meijers un mācīt. B. Feders (kopā ap 140 eks.), Baznīcas virsvalde un citi.

Līdz ar biedrības noorganizēšanos pie biedrības nodibinājās toreizējā studenta, vēlākā mācības spēka Ed. Zicāna vadībā un vairākus gadus pastāvēja teoloģijas studentu koris.

Biedrība gādājusi arī statutos paredzēto materiālo atbalstu saaviem biedriem. Lekciju naudas samaksai un iztikai piešķirti pabalsti un aizdevumi. Šim nolūkam biedrība vāc līdzekļus un 1933. g. 22. novembrī nopirka Dailes teatrī Raiņa lugas Jāzeps un viņa

brāļi izrādi. Kādas ģimenes atbalstam biedrība ziedojuši savu dievkalpojumu kolektes, rīkoto vakaru un koncertu atlikumus. Teoloģijas studenti piedalījušies ziedojumu vākšanā par labu Studentu namam, fakultātes ērģelēm (1926. g.), Universitātes lielās aulās ērģelēm (1934. g.) un labdarīgām organizācijām.

Biedrība rīkojusi godinājuma vakarus prof. I. Bencingeram, sakarā ar viņa 60 gadiem (1925. g.) un, atzīmējot 100. semestri viņa akadēmiskajās gaitās (1934. g.), prof. L. Adamovičam, sakarā ar promociju (1929. g.), mācītājam P. Bērentam, K. Beldavam un T. Grīnbergam, sakarā ar Dr. theol. h. c. piešķiršanu (1929. g.), T. Grīnbergam, sakarā ar ievēlēšanu par archibīskapu (1932. g.), prof. V. Maldonim, sakarā ar teoloģijas goda doktora promociju (1939. g.) un citiem.

Biedrības goda biedri (uzņemšanas kārtībā): prof. L. Adamovičs, mācītājs Edg. Bergs, prof. P. Dāle, prof. K. Kundziņš, prof. V. Maldonis, prof. J. Plāķis, privatdocents J. Sanders, vecākais docents G. Menšings (Mensching), prof. J. Rezevskis, archibīskaps profesors T. Grīnbergs, prof. Ed. Zicāns, vecākais docents Alb. Freijs, mācītājs J. Ozols (Jaunpiebalgā), prāvests privatdocents Vilh. Rozeniēks, mācītājs E. Stange, māc. A. Voitkus un Universitātes bijušais rektors, vēlākais Izglītības ministrs prof. J. Auškāps.

Teoloģijas fakultātes studentu pulcīņam bij 1920. g. 21 biedrs, 1921. g. 37 b., 1922. g. 27 b. Pārvērsties par studentu biedrību, biedru skaits pieauga.

1923. g.	42 biedri	1931. g.	84 biedri
1924. g.	42 "	1932. g.	95 "
1925. g.	38 "	1933. g.	95 "
1926. g.	45 "	1934. g.	95 "
1927. g.	30 "	1935. g.	83 "
1928. g.	30 "	1936. g.	94 "
1929. g.	25 "	1937. g.	94 "
1930. g.	47 "	1938. g.	73 "

Biedrības priekšnieki: O. Kraulis (1923. g.), A. Treicis (1923./24. g.), T. Valters (1924./25. g.), J. Janelsītis un K. Madernieks † (1925./26. g.), A. Čops (1926./27. g.), O. Kleinbergs (1927./28. g.), P. Detlavs (1928./29. un 1929./30. g.), A. Treijs un A. Piebalgs (1930./31. g., pēdējais arī 1931./32. g.), N. Ozols (1932./33. g.), A. Lūsis (1933./34. g.), P. Langins (1934./35. g.), R. Zariņš (1935./36. g.),

V. Ozols un A. Gulbis (1936./37. g.), N. Ozols un R. Zariņš (1937./38. g., pēdējais arī 1938./39. g.).

Fakultates mācības spēki vadījuši ekskursijas un bijuši klāt gandrīz katrā sarīkojumā un sekmējuši katra pasākuma labo izdošanos.

b) LU teoloģijas studentu biedrība Auseklis ir bijušās LU teoloģijas studentu biedrības Brālība Betānija darbības tālākturpinātāja, tās īpašumu un tradīciju pārņēmēja.

Brālība Betānija dibināta 1925. g. 24. novembrī, dibināšanas aktu parakstījuši tā paša gada 1. decembrī 7 teoloģijas studenti. Starp dibinātājiem vēlākais mācības spēks Alberts Freijs. No toreizējiem fakultates mācības spēkiem, kas kopā ar dekanu V. Maldoni piedalījās atklāšanas svinībās, prof. K. Kundziņš vēlāk ievēlēts par goda biedru. Jaunā b-ba pamatojās uz Kristus vārdiem Mateja ev. 5, 49, spraužot par mērķi reliģiski-ētiskas personības izveidošanu. Pirmais b-bas prezidijs sastādījās šādi: sēžu vadītājs A. Treicis, sekretars O. Sakārnis un viņa palīgs A. Freijs. Par b-bas pirmo priekšnieku (prioru) ievēlēja A. Treici. Pēc viņa Betānijas pastāvēšanas laikā biedrību vadījuši šādi priekšnieki (priori): Oskars Sakārnis, Adolfs Čops, Voldemārs Mežraups, Roberts Priede, Haralds Biezais, Ansis Eglītis, Aleksandrs Veinbergs, Voldemārs Lorbergs, Adolfs Švalbe, Didriķis Eizengrauds, Raimonds Skrābāns, Jānis Melbārdis, Eduards Lamberts, Eduards Alsters, Jānis Valters, Edgars Sēnals un Hugo Kalmiņš.

Ausekļa statusus parakstījuši Betānijas konventa ievēlētie statutu komisijas locekļi: vecbiedri (seniori) Leons Čuibe, Arvīds Kauliņš un Ernests Spekmanis un studenti biedri (brāļi) Eriks Lamberts, Valdis Štelmachers un Jānis Valters. Statuti reģistrēti Sabiedrisko lietu ministrijā 1939. g. 24. martā. Biedrības mērķis ir: vienot Latvijas Universitātes teoloģijas studentus reliģiski-ētiskās personības izkopšanai un kristīgi latviska gara veicināšanai latviešu tautā un baznīcā. Biedrības valde: priekšnieks un valdes priekšsēdētājs vecbiedrs Alfrēds Indriksons, priekšnieka biedrs no vecbiedriem vecbiedrs Alberts Freijs, priekšnieka biedrs no aktīviem biedriem Jānis Cvibelis, sekretars aktīvais biedrs Valdis Štelmachers, kasieris vecbiedrs Ernests Spekmanis, biedrzinis aktīvais biedrs Hugo Kalmiņš un mantzinis vecbiedrs Adolfs Švalbe. Biedrības darbu nosaka pilna biedru sapulce, b-bas pārvaldē darbojas

aktīvo biedru sanāksme (konvents) un vecbiedru sanāksme, kas savukārt padotas b-bas priekšniekam. B-bā tagad ir apvienoti aktīvie biedri studenti ar vecbiedriem teoloģijas kandidātiem, kuru starpā netrūkst arī Augstskolas mācības spēku, lai tā sekmīgāki veiktu tos uzdevumus, ko uzliek Ausekļa mērķis — personības audzināšana un kristīga latviska gara kultūra.

Betānijas biedru skaits bijis:

1927. g.	19 biedri	1933. g.	31 biedri
1928. g.	23 "	1934. g.	26 "
1929. g.	25 "	1935. g.	21 "
1930. g.	30 "	1936. g.	23 "
1931. g.	27 "	1937. g.	20 "
1932. g.	30 "	1938. g.	23 "

3. LU Teoloģijas fakultātes absolventu biedrības dibināšanas sapulce notika 1930. g. 18. jūnijā. Biedrība apvienojusi līdz šim pāri par 80 personu. Katru rudeni oktobra brīvdienās biedrība notur savu kārtējo sanāksmi ar mācības spēku un citu biedru referātiem par aktīviem teoloģijas un baznīcas dzīves jautājumiem. Valdē darbojas kopš biedrības dibināšanas priekšnieks virsmācītājs A. Mitulis, kasieris vec. doc. A. Freijs, sekretars doc. F. Treijs un locekle teoloģijas kandidāte E. Ozoliņa. Piektais loceklis bij agrāk doc. E. Rumba, tagad mācītājs V. Šēfers.

4. Fakultātes bibliotēka un kolekcijas.

1. Teoloģijas fakultātes bibliotēkas sākumiem iepirka jau pirmajā darbības gadā teoloģisku literatūru, kas bij toreiz dabūjama lielākajos Rīgas grāmatu veikalos. Pats pirmais iepirkums bij V. Larfelda Griechische Synopse der vier neutestamentlichen Evangelien, kurai visā drīzumā sekoja A. Hauka-Hercoga Realencyklopädie für protestantische Theologie und Kirche ar saviem 24 sējumiem u. c. Rīgas krājumi nebij tomēr lieli, un fakultātei nācās meklēt sakarus ar ārzemju izdevējiem un grāmatu veikaliem, kamēr neradās iespēja izrakstīt vajadzīgās grāmatas un žurnālus caur latviešu grāmatniecībā Rīgā. Pēdējā laikā fakultāte izlieto ār-

zemju pasūtījumiem LU Studentu Padomes grāmatnīcas starpniecību.

Drīz vien fakultatei sāka piedāvāt mirušo mācītāju bibliotēkas. Lielākā daļa no tām deva maz zinātnisku grāmatu, bet pa starpām varēja arī atrast tādas, kas fakultatei bij labi noderīgas. Tā fakultate nopirka virkni grāmatu no mācītāja A. Ekharta (Eckhardt), Klēmaņa (Cleemann) u. c. bibliotēkām un visā pilnībā R. Auniņa bibliotēku, kur bij sakopoti vērtīgi seni latviešu izdevumi un reliģijvēsturiskas grāmatas.

Bibliotēka saņēmusi arī dažas dāvanas: no atsevišķiem mācības spēkiem, angļu sabiedrības, Liepājas ārsta G. Kaires Universitātei novēlētās bibliotēkas u. c. Viss lielais grāmatu vairums tomēr iepirkts ar budžeta kārtībā atļautajiem līdzekļiem „zinātnes un mākslas priekšmetu iegādei“, kuri fakultātes vajadzībām piešķirti 20 gados kopsummā Ls 48.998,19, kas samērā ar tai pašā laikā fakultātes inventāram izdotajiem Ls 10.741,04 ir diezgan liela summa. Daļa zinātnes un mākslas priekšmetu iegādāta arī fakultātes kolekcijām, kā, piem., Hamurapija likumu staba un Mešas akmens (no Luvras) un Salmansara II melnā obeliska (no Britānijas muzeja) nolējumi u. c.

Teoloģijas fakultātei budžeta kārtībā piešķirtie līdzekļi zinātnes un mākslas priekšmetu iegādei sadalās šādi pa atsevišķajiem budžeta gadiem:

Budžeta gads	Izdotā summa Ls	Budžeta gads	Izdotā summa Ls
1920./21.	440	1933./34.	1.060
1921./22.	960	1934./35.	1.672
1922./23.	1.000	1935./36.	1.870
1923./24.	2.770	1936./37.	1.757
1924./25.	3.500		+ 720
1925./26.	3.600		2.630
1926./27.	4.000	1937./38.	pareiztic.
1927./28.	4.700		nod.
1928./29.	4.700		5.000
1929./30.	4.700		3.238
1930./31.	4.660	1938./39.	pareiztic.
1931./32.	2.360		nod.
1932./33.	1.740		2.600

Teoloģijas fakultātes bibliotēkas iegūto grāmatu skaits pa budžeta gadiem.

Budžeta gadi	Inventara numuri budžeta gadā	Budžeta gadi	Inventara numuri budžeta gadā
1920./21.	1.523	1930./31.	282
1921./22.	691	1931./32.	169
1922./23.	994	1932./33.	149
1923./24.	2.471	1933./34.	160
1924./25.	501	1934./35.	271
1925./26.	653	1935./36.	463
1926./27.	481	1936./37.	682
1927./28.	616	1937./38.	1.412
1928./29.	183	1938./39.	690
1929./30.	250	1939./40. (līdz 3. jūlijam) .	174
		Kopā	12.815

Bibliotēkas telpas bij no 1922. līdz 1925. g. Universitātes galvenās ēkas otrā stāvā 13. klausītavā, kur noturēja arī fakultātes seminarus. Ar 1925. g. fakultāte varēja iekārtot bibliotēku viņai ierādītajā 6. dzīvoklī Baznīcas ielā Nr. 5. Augdama augumā bibliotēka ar lasītavu aizņēma pašreiz gandrīz visas dzīvokļa istabas.

Bibliotēku kārtoja sākumā doc. L. Adamovičs pa atsevišķām teoloģijas nozarēm. Prof. I. Bencingers, saņemdam bibliotēku savā vadībā, pārkārtoja to pēc Universitātes Centrālās bibliotēkas sistēmas, kas blakus lietišķam sadalījumam ievēro arī hronoloģisko. Bibliotēkai ir savs inventūras saraksts, alfabētisks kartiņu katalogs un arī lietu (saukļu) katalogs uz kartiņām, ko nodibinājis Bencingers. Kopš 1935. g. 1. marta bibliotēkas pārzinis ir docents, vēlāk prof. J. Rezevskis.

Bibliotēkas tehniskos darbus izpilda fakultātes subasistenti, pa daļai arī darbvedis. Lielāko darba vairumu veikuši ilggadīgie subasistenti F. Treijs un E. Ķiploks.

Studenti dabū grāmatas lasīšanai bibliotēkas lasītavā un līdzņemšanai uz mājām (kārtēji uz vienu mēnesi). Fakultāte izstrādājusi īpašus bibliotēkas grāmatu lietošanas noteikumus 1921. g. 22. aprīlī, 1922. g. 6. oktobrī un 1924. g. 4. oktobrī, kas regulē grāmatu saņemšanu, atdošanu un atprasīšanu (piem., revīzijai vai mācības spēku vajadzībām). Studenti izmanto grāmatas diezgan čakli, visvairāk gan tās, kas noder eksāmenu sagatavošanai.

2. Fakultates zinātniskās kolekcijas. Fakultates Padomes 1922. gada 14. marta lēmums iegādāties diapozitīvu kolekciju Palestīnas ģeografijā lika pamatu fakultates zinātniskajām kolekcijām, kas vairāk gan domātas apmācības nekā pētniecības nolūkiem. Tā paša gada rudenī (22. IX) nopirktais projekcijas aparats deva iespēju izmantot kolekcijas priekšlasījumos un seminaros.

Ar laiku fakultate sagādājusi ap 1200 gaismas bilžu (diapozitīvu) kolekciju nevien Palestīnas ģeografijā, bet arī Israēļa reliģijas, Jaunās Derības laikmeta reliģijas, vispārīgā reliģiju un baznīcas vēsturē. Daļa ir pirktā ārzemēs, daļa gatavota mehanikas fakultates fotolaboratorijā; dažas kolekcijas dāvājis I. Bencingers.

Ar 1928./29. g. budžetā uzņemtajiem Ls 1000,— fakultate lika pamatus reliģijvēsturiskam muzejam, iepērkot attiecīgo pieminekļu nolējumus no Luvras muzeja Parīzē, Britānijas muzeja Londonā, Berlīnes valsts muzeja u. c. I. Bencingera 1929. g. septembrī dāvātie Palestīnas kultūras vēstures priekšmeti (skaitā 28) un 358 oriģinālfotografijas bij vērtīgs papildinājums. Vairāki nolēmumi ienāca arī kā Vācijas valdības dāvana (1929.). Fakultate ieguva vēl nolējumus no ievērojamākiem seno austrumu un Israēļa kultūras vēstures pieminekļiem un dažus oriģinālpriekšmetus no budisma un tālo austrumu (Ķīnas, Japānas, Tibetas) reliģiju vēstures. Muzejā pavisam 90 priekšmetu, neskaitot monētas, un ap 500 fotografiju.

Muzeju pārzināja prof. I. Bencingers no 1928. līdz 1935. g. un pēc viņa nāves, kopš 1935. g. prof. E. Zicāns.

Fakultates mācības līdzekļiem jāpieskaita arī 1928. g. iegādātās Palestīnas un Jeruzalemes reliefkartes un lielāks harmonijs, kas ar Saimniecības Padomes atbalstu 1926. g. iegādāts baznīcas muzikas un dziedāšanas demonstrēšanai.

5. Pareizticīgās teoloģijas nodaļa.

1. Nodibināšanās. Saziņā ar Valdību Latvijas pareizticīgās baznīcas metropolīts Augustīns un sinode iesniedza 1936. g. 17. augustā Latvijas Universitātes rektoram un teoloģijas fakultātes dekanam rakstu, ar ko ierosināja noorganizēt pie fakultātes pareizticīgās teoloģijas nodaļu, ko „vēlāk pēc vajadzības varētu pārvērst par fakultāti”. Rakstā bij atzīmēts, ka vienu daļu priekšmetu pa-

reizticīgie studenti varētu klausīties kopā ar citiem studentiem, bet viņiem būtu vajadzīgi vēl arī 8 konfesionali priekšmeti pie pareizticīgiem mācības spēkiem.

Fakultates Padome savā 28. augusta sēdē, iepazīsies ar iesniegumu, atzina priekšlikumu principā par pieņemamu, bet uzskatīja tā praktisku realizēšanu par atkarīgu no konkrētiem datiem par mācāmajiem priekšmetiem un katedrām un uzdeva dekanam V. Maldonim un sekretaram K. Kundziņam kārtot lietu tālāk. Arī Universitātes vadība gaidīja šai lietā konkrētus teoloģijas fakultātes priekšlikumus.

Fakultate saņēma vēlāk vēl 8. oktobrī un 12. novembrī pareizticīgās sinodes rakstus ar tuvākiem principāliem un praktiskiem priekšlikumiem. Sinodes pārstāvji sarunās ar fakultātes dekanu bij priv.-docents J. Bērziņš un Pāvils Dāvis. Pamatojoties uz visām pārrunām un pārdomām Teoloģijas Fakultātes Padome 1937. g. 12. martā nolēma iesniegt Universitātes Padomei priekšlikumu par pareizticīgās nodaļas dibināšanu pie fakultātes, paredzot tai 2 štata profesorus, 2 štata docentus (no tiem vienu vecāko), 1 privatdocentu un 1 subasistentu; budžetu 1937./38. saimniecības gadam aplēsa par Ls 39.994.

Universitātes Padome savā 17. marta sēdē pieņēma fakultātes priekšlikumu un iesniedza to Izglītības Ministrijai. Fakultātes Padomes 16. aprīļa sēdē dekanis ziņoja, ka Ministru Kabinets apstiprinājis pareizticīgās teoloģijas nodaļu, un fakultāte varēja stāties pie mācības spēku izvēles.

Pareizticīgās sinodes aprindas izvirzīja kandidātus, un fakultāte pārbaudīja viņu zinātnisko kvalitāti. Izrādījās, ka latviešu pareizticīgo vidū ir diezgan maz teoloģijas kandidātu ar garīgās akadēmijas izglītību, bet krievu tautības kandidāti likās sinodei sākumam nevēlami. Pārrunas beidzot apstājās pie diviem kandidātiem: virspriestera Jāņa Jansona un vēstures skolotāja Pāvila Dāvja, kas abi bij beiguši Pēterpils Garīgo Akadēmiju ar maģistranda gradu, bet maģistra gradu nebij ar disertāciju ieguvuši. Tā kā abiem kandidātiem bij maz zinātnisku teoloģisku publikāciju un viņi nevarēja arī iesniegt tūlīt habilitācijas rakstus, tad Fakultātes Padome ievēlēja viņus par pirmās šķiras lektoriem: *Pāvilu Dāvi* pie sistematiskās teoloģijas un *Jāni Jansonu* pie praktiskās teoloģijas katedras. Ievērojot Dekanu Padomes aizrādījumus piemērot šai gadījumā LU satversmes 60. panta piezīmi, fakultāte grozīja savu

lēmumu un 25. maija sēdē ievēlēja abus par docentiem pie tām pašām katedrām, skaitot ar 1. jūliju un dodot viņiem divus gadus laiku habilitācijas raksta iesniegšanai.

Izziņoja studentu uzņemšanu pareizticīgajā nodaļā. Pieteicās 16 personas (to starpā 12 vidusskolu absolventi un 4 citu fakultatu studenti), no kurām iestāju pārbaudījumus izturēja 14. Ar 2 docentiem un 12 studentiem pareizticīgā nodaļa iesāka savu darbību 1937. g. 15. septembrī. Visu mācības spēku un studentu kopsapulcē minētajā dienā dekans L. Adamovičs apsveica jaundibināto nodaļu, aizrādīdams uz saprašanās un mīlestības garu, kas nepieciešams turpmākajā kopdarbībā. Viņam atbildēja nodaļas vārdā docents P. Dāvis. Metropolīts Augustīns sarīkoja nodaļas atklāšanas dienas pievakarē svinīgu dievkalpojumu katedralē, kur piedalījās izglītības ministrs, Universitātes un fakultātes vadītāji un citi goda viesi. P. Dāvis nolasiya iestāju lekciju „Prāts un atklāsme teoloģijas zinātnē” (2. oktobrī) un J. Jansons „Jēzus Kristus — pastoralās kalpošanas pamats” (18. sept.). P. Dāvja pirmā mācības gada lekcijas bij „ievads pareizticīgās baznīcas teoloģijā” ar semināru par galvenajiem dogmatiskajiem jēdzieniem un J. Jansona — pastoralā teoloģija un liturģika ar homilētikas semināru. Vienu daļu priekšmetu pareizticīgās nodaļas studenti klausījās pie citiem fakultātes mācības spēkiem.

Fakultāte ievēlēja nodaļai vēl savu subasistentu Dimitriju Nesadomovu (1937. g. 12. XI). Radās izdevība vienu no jaunajiem studentiem Pēteri Briedi sūtīt jau 15. oktobrī izglītības turpināšanai uz Rumāniju, kur Rumānijas baznīca bij piešķīrusi latviešu teologam stipendiju.

Nodaļas bibliotēkas dibināšanai valdība bij atvēlējusi Ls 5000,—, par ko arī varēja sākt iepirkt pareizticīgās teoloģijas literatūru, kas līdz tam samērā maz bij reprezentēta fakultātes bibliotēkā.

2. Jauni mācības spēki. Fakultātes Padome savā 1937. g. 26. novembra sēdē fiksēja 4 katedras pareizticīgajā nodaļā: Sv. Rakstu teoloģijas, pareizticīgās baznīcas vēstures un kanonisko tiesību, sistematiskās teoloģijas un praktiskās teoloģijas.

Metropolīts Augustīns dzīvi interesējās par jaunu mācības spēku pieaicināšanu un nāca klajā ar saviem priekšlikumiem (1937. g. 7. sept. vēstulē).

Jau 1938. g. 28. janvarī fakultate ievēlēja Latvijas Konservatorijas profesoru *Paulu Saksu* par privatdocentu pareizticīgās baznīcas muzikā un dziedāšanā.

Otrā pareizticīgās nodaļas darbības gadā vairāki gribētāji pie-teicās paši. Fakultate izvēlēja trīs.

Teoloģijas kandidats, inženieris, skolotājs *Michails Feodorovskis* iesniedza habilitācijas rakstu „Dievišķais saturs Svētajos Rakstos”, ko fakultate atzina par kondicionāli pieņemamu. Pēc nolasītās parauglekcijas „Galatiešu vēstules 3. nodaļas 20. panta ekse-geze” Fakultātes Padome 1938. g. 16. septembrī nolēma likt Feodo-rovski priekšā ievēlēšanai par privatdocentu, un Universitātes Pa-dome 21. sept. steigu kārtībā ievēlēja viņu par privatdocentu pie Sv. Rakstu katedras. Ar iestāju lekciju „Pasaules un cilvēka radī-šana” (21. okt.) viņš iesāka viņam uzticēto obligāto Sv. Rakstu ek-segezi un seminaru.

Vēsturnieks *Antonijs Pommers* iesniedza 1939. g. pavasarī ha-bilitācijas rakstu „Pareizticība Latvijā” un nolasīja parauglekciju „Pareizticīgās eparchijas vikariāta nodibināšana Rīgā 1836. g.”. Fa-kultātes Padome nolēma 26. maijā stādīt viņu Universitātes Pado-mei priekšā ievēlēšanai par privatdocentu pie pareizticīgās baz-nīcas vēstures un kanonisko tiesību katedras, un vēlēšanas Uni-versitātes Padomes 1. jūnija sēdē deva pozitīvu iznākumu. A. Pom-mers skaitas par privatdocentu ar 1. jūliju un fakultātes uzdevumā lasa 1939./40. māc. g. vispārīgo pareizticīgās baznīcas vēsturi ar seminaru. Iestāju lekcija „Baznīca apustuļu laikos” 23. sept.

Habilitācijas rakstu iesniedza arī LU tiesību zinātņu kandidats *Jānis Zariņš*, bet Fakultātes Padome, nenogaidot raksta formālo no-vērtēšanu, nolēma 26. maijā likt autoru Universitātes Padomei priek-šā ievēlēšanai par ārštata I šķiras lektoru pareizticīgās baznīcas tiesību zinātnē. Universitātes Padome ievēlēja viņu 1. jūnijā šai ama-tā uz 1 gadu, skaitot ar 1. jūliju, un fakultāte uzticēja viņam lekci-jas pareizticīgās baznīcas kanoniskajās tiesībās 1939./40. māc. gadā.

Fakultāte nevarēja izlietot prof. M. V. Zizikina un V. Preobra-ženska piedāvājumus lasīt lekcijas krievu valodā.

P. Dāvis vadīja 1938./39. m. g. seminaru morāles teoloģijā un J. Jansons patoloģijā.

3. Pagaidu mācības plāni. Pareizticīgās nodaļas mācības plānu izstrādāšanai fakultāte iepazinās ar bijušo Krievijas garīgo akade-

miju, Bukarestas Universitātes teoloģijas fakultātes, Atēnu Universitātes teoloģijas fakultātes un Belgrades Universitātes teoloģijas fakultātes paraugiem. Īpašai komisijai (dekanam L. Adamovičam un pareizticīgajiem mācības spēkiem P. Dāvim un J. Jansonam) uzticēja sastādīt projektu, ko tad Fakultātes Padome apsprieda sakarā ar savu mācības plānu pārkārtojumu un atkarībā no tā. Mācības plānu nolēma uzskatīt par pagaidu plānu, un šādā veidā to apstiprināja arī Universitātes Padome.

Priekšmeti sadalīti vispārīgajos, ko nodaļas studenti klausas kopā ar visiem fakultātes studentiem, un konfesionalajos, ko viņiem lasa viņu pašu mācības spēki.

Pareizticīgās teoloģijas nodaļas pagaidu mācības plāns.

(Apstiprināts Fak. Pad. sēdē 1938. g. 16. dec. un Univ. Pad. sēdē 1939. g. 22. febr.)

a) Kopējie priekšmeti:

1. Vispārīgā reliģiju vēsture ar semināru	8 stundas
2. Ebrēju valoda un Vecās Derības kursoriska lasīšana	8 "
3. Israēļa literatūras vēsture	4 "
4. Israēļa tautas vēsture	4 "
5. Israēļa reliģijas vēsture	6 "
6. Jaunās Derības koinē gramatika	4 "
7. Jaunās Derības literatūras vēsture	6 "
8. Jēzus dzīve un apustuļu laikmets	8 "
9. Pirmkristīgā reliģija	8 "
10. Baznīcas vēsture I un II	8 "
11. Ievads filozofijā	4 "
12. Vispārīgā psiholoģija	4 "
13. Reliģijas filozofijas un ētikas vēsture	6 "
14. Reliģijas psiholoģija	3 "
15. Reliģijas filozofija	6 "

Nedēļas stundas semestrī kopā 87 stundas

b) Konfesionalie priekšmeti:

1. Vecās Derības eksegeze ar semināru	12 stundas
2. Jaunās Derības eksegeze ar semināru	18 "
3. Vispārīgā pareizticīgās baznīcas vēsture ar semināru	10 "
4. Pareizticīgā baznīca Latvijā	2 "
5. Pareizticīgās baznīcas kanoniskās tiesības un Latvijas pareizticīgās baznīcas satversme ar semināru	12 "
6. Fundamentālā teoloģija ar apoloģetiku un semināru	12 "
7. Dogmatika ar konfesiju mācību un sektoloģiju un semināru	12 "
8. Morālteoloģija	4 "
9. Patroloģija un agioloģija	6 "
10. Pastoralā teoloģija	6 "

11. Liturģika ar seminaru	10 stundas
12. Homilētika	5 "
13. Katehētika un reliģijas mācības metodika	4 "
14. Baznīcas dziedāšana	12 "
15. Draudzes apkopšana (fakultatīvi)	4 "

Nedēļas stundas semestrī kopā 125+4 fakult.

Konfesionalie priekšmeti sadalīti starp 4 katedrām: 1) Svēto Rakstu teoloģijas katedru (priekšm. 1.—2.), 2) Pareizticīgās baznīcas vēstures un kanonisko tiesību katedru (priekšm. 3.—5.), 3) Sistematiskās teoloģijas katedru (priekšm. 6.—8.) un 4) praktiskās teoloģijas katedru (priekšm. 9.—15.).

4. Studenti. Pareizticīgās nodaļas studentu skaits nav liels. Viņu vidū pārsvars ir krieviem. Divi vecāki priesteri ir studējuši agrāk krievu pareizticīgajā akadēmijā Parīzē.

Mācības gads	Aspiranti	Uzņemtie	Studentu kopskaits	Latviešu studentu skaits
1937./38.	16	12	12	6
1938./39.	12	11	21	9
1939./40.	7	6	—	—

6. Reliģijas zinātņu biedrība.

Teoloģijas Fakultates Padomes sēdē 1922. g. 19. maijā dekans V. Maldonis ierosināja dibināt pie fakultates teoloģiski-filozofisku biedrību. Padome nolēma dibināt šādu biedrību un pieņēma arī priekšā liktos statutus. Universitātes Padome 1922. gadā 18. oktobrī apstiprināja „Teologu un filozofu biedrību“, vēlāk grozot nosaukumu — par „Filozofijas un reliģijas zinātņu biedrību“. Biedrības dibināšanas un atklāšanas sapulci noturēja 1922. g. 31. oktobrī, un pirmo priekšlasījumu lasīja prof. K. Kundziņš par tematu: „Vēsturiskais Jēzus un Kristus kults“. Šinī sapulcē ievēlēja arī pirmo valdi šādā sastāvā: priekšnieks V. Maldonis, viņa biedrs P. Dāle, mantzinis E. Bergs, rakstvedis L. Adamovičs.

Biedrības darbība g. k. izpaudusies referātu vakaru sarīkošanā. 1922. gadā referātus nolasa V. Frosts (par labā ideju) un V. Maldonis (par R. Otto grāmatu „Das Heilige“).

1923. gadā referātus nolasa L. Adamovičs („R. Šteiners un antroposofija“), Jūl. Students („Šteineru gnozeoloģija“), J. Sanders („Kulta reforma“), P. Zālīte („Latviešu tautas dvēsele“), K. Kundziņš

un A. Mačulāns (abi par A. Harnaka un K. Bārta tezēm, sakarā ar teoloģijas un zinātnes, reliģijas un kulturas attiecībām).

1924. gadā referatus nolasa L. Bērziņš (par N. Sēderblūma grāmatu „Das Werden des Gottesglaubens“), L. Adamovičs („Senlatviešu senču reliģija“), V. Reiznieks („Dievs kā nemitīgs dzīves faktors“), V. Maldonis („Paula Natorpa dzīve un darbi“), P. Dāle („Reliģija un filozofija“), V. Reiznieks („Sakars ar Dievu“), E. Mēklers („Reliģija un māksla“).

1925. gadā referatus nolasa M. Paļeviča-Bite („H. Bergsona metafizikas nozīme reliģijā“), V. Reiznieks („Kulturas jaunpiedzimšana“), V. Maldonis (par Stokholmas oikumenisko konferenci on Life and Work), J. Lecis („Domas par senlatviešu dievticību“), V. Reiznieks („Labais, ļaunais un netikums“).

1926. gadā referatus nolasa J. Lecis („Senāriešu ticība, kristīgā baznīca un senlatviešu ticība“), N. Feijerabends („Saddhu Sundar Singh und die Hinduisierung des Christentums“), J. Students („Grieķu un kristianisma ētika“), M. Paļeviča-Bite („Fallija reliģiski ētiskās idejas“).

1927. gadā — V. Sanders („Jaunās testamentes filozofija“), K. Kundziņš (par IV moraliskās audzināšanas kongresu Romā), V. Reiznieks („Vērtības, cilvēks, reliģija“), L. Adamovičs („Starptautiskais kristianisma kongress Parīzē“), G. Menšings („Katoļisms un protestantisms reliģiju vēsturē“), M. Zīverte („Sievietes loma antīkos kultos“).

1928. gadā — L. Adamovičs („Brāļu draudzes darba sagatavošana Vidzemē 18. g. s.“).

1929. gadā — V. Maldonis („Idejiskas līnijas intelektualistu konferencē Prāgā“), G. Menšings („Die Analyse des Symbolbegriffs“), V. Maldonis („Der Gottesbegriff in den lettischen Volksliedern und den Märchen“), L. Adamovičs („Pietisma nodibināšanās Dienvidusvidzemē“).

1930. gadā — E. Šmits („Augustina atgriešanās pārdzīvojumi“).

1931. gadā — P. Lejiņš („Viljama Džēmsa reliģijas psiholoģija un tās kritika“), B. Forells („Mahatma Gandi“ un „Die Reformbewegungen d. Hinduismus und d. Christentums“).

1933. gadā — M. Zīle („Pasaules uzskata nozīme ārstniecībā“), M. Paļeviča-Bite („H. Bergsona grāmata — Divi reliģijas un morales avoti“).

1935. gadā — J. Lapiņš („Humanisma problema latviešu literatūrā”), V. Šubarts („Budisma elementi kristietībā”).

1936. gadā — Alb. Freijs (par A. Rozenberga grāmatu „Mythus d. XX. Jahrhunderts”), Edm. Šmits („Tikumisko vērtību filozofija un reliģija”).

1937. gadā — V. Maldonis („Reliģiskās kustības Latvijā”).

1939. gadā (līdz 1. IX) — L. Adamovičs („Dažas dainu Dieva dziesmas jaunā apgaismojumā”), Alb. Freijs („Annas Brigaderes kristīgā pārliecība”), E. Ķiploks („Latviešu teologi 19. g. s. I pusē”), K. Kundziņš („Kristus Έρώ εἶμι vārdi”).

Biedrība izdevusi piecus „Reliģiski-filozofisku rakstu” krājumus: I kr. — 1925., II — 1928., III — 1930., IV — 1933., V — 1936. Trešais krājums veltīts Dr. theol. h. c. Kārlim Kundziņam viņa 80. dzimundienā un ceturtais krājums — prof. J. Vitolam viņa 70. dzimundienā. Šinis rakstu krājumos ar rakstiem piedalījušies L. Adamovičs, K. Kundziņš, V. Maldonis, P. Dāle, V. Frosts, J. Rezevskis, I. Bencingers, G. Menšings, E. Zicāns, Alb. Freijs, E. Šmits, M. Ziverte-Zālīte, E. Mēklers, R. Rudzītis, Alb. Vītols, H. Biezais, Jānis Siliņš.

1939. gadā biedrība reģistrēta ar jaunu nosaukumu: „Reliģijas zinātņu biedrība” (lēmums pieņemts 1938. gada 16. maijā). Jaunajos statutos biedrības mērķi izteic 2. §, un tas skan: „Biedrības mērķis — nodarboties ar reliģijas pētniecību un reliģiskās dzīves veicināšanas jautājumiem”. Biedrības pastāvēšanas laikā tās priekšnieki bijuši V. Maldonis, P. Dāle, K. Kundziņš, L. Adamovičs, un valdes locekļi — Edg. Bergs, A. Mitulis, J. Rezevskis, A. Freijs, M. Ziverte-Zālīte. Pēc pārreģistrēšanas 1939. g. 19. maija sapulcē ievēlēta valde šādā sastāvā: biedrības priekšnieks L. Adamovičs, viņa vietnieks K. Kundziņš, rakstvedis P. Dāle, viņa vietnieks Alb. Freijs, kasieris Edg. Bergs. Biedru skaits 1939. g. 25 personas, to vidū visi fakultātes mācības spēki.

7. Atskats.

Divdesmitpieci gadi šķir tagadni no tā laika, kad noskaidrojās, vai būt, vai nebūt teoloģijas fakultātei Latvijas Augstskolā. Zīmīga toreizējā stāvokļa liecība ir šā raksta sākumā (811. lp.) minētais mācītāju iesniegums Pagaidu Valdībai 1919. g. augustā.

IZGLĪTĪBAS MINISTERIJAI.

Latviešu ev. lūt. mācītāju apspriedes (6. 7. VIII. 1919) vārdā un uzdevumā lūdzam Ministeriju nodibināt Latvijas augstskolā teoloģisko fakultāti.

Trīs ceturtdaļas latvju tautas ir evaņģeliski luterticīga. Gandrīz 400 gadus, sākot no reformācijas laikiem, mūsu draudzes vadījuši augstskolā izglītoti mācītāji. Mūsu draudžu garīgais un laicīgais kultūras stāvoklis ir ar to ciešā sakarā. Bez Glūka un Vecā Stendera mūsu kultūra nemaz nav domājama.

Ja tagad mācītāju izglītošanu izstumtu iz augstskolas, tad draudžu ticīgā daļa sajustu to kā visai sāpīgu sitienu no Valdības puses un ieskatītu tādā rīcībā mūsu ticības novārtā likšanu pašā principā.

Reliģija ir tautas spēks un valsts iekārtas stiprinātāja. Taisni tagad, Latvijai jaunā vēsturiskā gaitā stājoties, ir svarīgi uzturēt mācītāju izglītību līdzšinējā augstā līmenī, lai nākamie mācītāji nebūtu spiesti meklēt parasto augstskolas izglītību ārzemēs, tādā ceļā piesavinājoties dažkārt Latvijai svešu un naidīgu garu.

Esam dziļi pārliecināti, ka mācītāju vienbalsīgi taisītais spriedums, kurā arī ietilpst ticīgo draudzes locekļu nelokamā griba, tiks no Valdības ievērots.

Mēs lūdzam Ministeriju iecelt doc. K. Kundziņu par fakultātes dekānu un uzticēt viņam fakultātes organizēšanu un skolotāju aicināšanu.

Paraksti: K. Beldaus, Valm. Valmiermuižas mācītājs.

K. Kundziņš, Smiltenes mācītājs.

Vold. Maldons, māc. Cēsīs.

Šķiet, nebij toreiz pavisam bez iemesla bažas, ka varētu arī citādi iznākt, nekā iesniegumā lūgts, ka varētu palikt Latvijas evaņģeliskā baznīca bez savas akadēmiskas teoloģiskas mācības iestādes, bez akadēmiski izglītotiem mācītājiem un ticības mācības skolotājiem. Vēl pagaidu dekāns savā atklāšanas lekcijā ar nolūku izcēla reliģijas socioo vajadzību (sk. 9. lpp.). Arī vēlāk Latvijas evaņģ. luteriskās baznīcas vispārīgajā sinodē, it kā no otras puses, pacēlās balsis pret fakultāti.

Tagad, pēc divdesmit gadu darba, fakultāte var uzrādīt pozitīvas darba sekmes, kas liecina, ka viņa centusies godam pildīt savus īpašos uzdevumus un ar to laidusi stipras saknes Latvijas akadēmiskās izglītības un pētniecības laukā. Tie 160 fakultātes absolventi, kas atrodas pašreiz Latvijas evaņģelisko latviešu draudžu darbinieku rindās, ir jau $\frac{3}{5}$ visu šo draudžu mācītāju un savā skaitā ļoti spēcīgs faktors baznīcas dzīvē. Viņi top par baznīcas dzīves noteicējiem un veidotājiem. Arī augstāko skolu (vidusskolu utl.) ticības mācības stundas atrodas bijušo fakultātes audzēkņu rokās. Pie tam fakultāte pielikusi visus spēkus, lai dotu nevien krietnus

mācītāja amata kandidatus, bet arī apzinīgus un dedzīgus tautas locekļus un darbiniekus, latviskas baznīcas idejas iedzīvinātājus.

Fakultates zinātniskais pētniecības darbs arī bijis diezgan ražīgs. Mācības spēku zinātnisko publikāciju skaits bijis samērā kupls, un dažas viņu atziņas devušas jaunus ierosinājumus vispārīgajai teologu pasaulei. Visvairāk izkoptas tās teoloģijas nozares, kas tieši pieskaras Latvijai un latviešiem. Likti pamati senlatviešu reliģijas vēsturei, un Latvijas baznīcas vēsture izveidojusies par pilntiesīgu zinātnisku disciplīnu. Latviešu dvēseles reliģiskās tikumiskās kustības ir tapušas par zinātnisku pētījumu priekšmetu. Pat vispārīgos teoloģijas priekšmetos (pirmkristīgās reliģijas vēsturē) latviešu teologs ienesis jaunus principus un devis uz savu pētījumu pamata jaunas vērtīgas atziņas. Tuvāki norādījumi par to atrodami grāmatā „Zinātne tēvzemei divdesmit gados” teoloģijai veltītās no daļas L. Adamoviča, A. Freija un E. Rumbas referatos.

Fakultate vairākkārt piedalījusies dažādās Latvijas evaņģeliskās baznīcas svinībās. Jāatzīmē tās, kas stāv sakarā ar bijušā seniora K. Kundziņa, archibīskapa T. Grīnberga un prāvesta K. Avota cildināšanu jubilejas gadījumos.

Teoloģijas fakultate var visumā būt mierā ar saviem darbiem un darbu sasniegumiem un cer turpmāk ar Dieva palīgu, tautas gribu un Valdības atbalstu stāvēt tai vietā Latvijas kulturas dzīvē, kur viņu nostādījis latviešu tautas likteņa lēmējs.

1. pielikums.

LU TEOLOĢIJAS FAKULTATES STUDIJU GAITA UN PĀRBAUDIJUMU KĀRTĪBA.

Dabiskais ceļš uz teoloģijas fakultāti ved caur humanitārām vidusskolām: klasisko ģimnaziju un ģimnaziju. Iestājoties fakultatē, jāuzrāda oficiāla atzīme reliģijas mācībā un latīņu valodā vidusskolas kursa apmērā.

Studentiem, kas nav absolvējuši klasiskās ģimnazijas kursu, iegūdami tur atzīmi par grieķu valodas kursa nobeigšanu, jāabsolvē studiju 1. gadā grieķu valodas elementārais kurss Universitatē.

1. Studiju priekšmeti.

Studiju priekšmeti sadalas obligatoriskos un fakultatīvos.

A. Obligatoriiskie priekšmeti. I. *Vispārīgā reliģiju vēsture*: 1. *Vispārīgā salīdzināmā reliģiju vēsture*, 2. viens specials kurss vispārīgajā reliģiju vēsturē (studentu izvēlei): a) Priekšāzijas reliģijas, b) Klasiskās senatnes reliģijas un sinkretisms, c) Ģermāņu un slavu reliģijas, d) Indijas reliģijas, e) Austrumāzijas reliģijas vai f) Senlatviešu reliģijas vēsture un 3) Seminars. — II. *Israēļa reliģijas vēsture un Vecās Derības eksegeze*: 1. Ebrēju valoda un Vecās Derības kursoriska lasīšana, 2. Israēļa literatūras vēsture, 3. Israēļa tautas vēs-

ture, 4. Israēļa reliģijas vēsture, 5. Protojezajas eksegeze, 6. Deuterojezajas eksegeze, 7. Izvēlētu psalmu eksegeze, 8. Izvēlētu mazo praviešu eksegeze un 9. Seminars. III. *Pirmkristīgās reliģijas vēsture un Jaunās Derības eksegeze*: 1. Jaunās Derības kursoriska lasīšana un koinē gramatika, 2. Pirmkristīgās literatūras vēsture, 3. Jēzus dzīve (ieskaitot laikmeta vēsturi), 4. Apustuļu laikmets, 5. **Pirmkristīgā reliģija** (J.D. teoloģija)*, 6. Mateja evaņģelija eksegeze, 7. Jāņa evaņģelija eksegeze, 8. Romiešu vēstules eksegeze, 9. I Korintiešu, gūstniecības vai pastoralo vēstuļu eksegeze un 10. Seminars. IV. *Baznīcas vēsture*: 1. Baznīcas vēsture I (senie laiki), 2. Baznīcas vēsture II (viduslaiki), 3. Baznīcas vēsture III (reformacija un pretreformacija), 4. Baznīcas vēsture IV (jaunākie laiki), 5. Latvijas baznīcas vēsture, 6. Dogmatu vēsture, 7. Salīdzināmā konfesiju mācība un 8. Seminars. V. *Filozofiskie priekšmeti* (apliekami fil. un filoz. fakultatē): 1. Ievads filozofijā, un 2. Vispārīgā psiholoģija. VI. *Sistematiskā reliģijas zinātne*: 1. Reliģijas filozofijas un ētikas vēsture, 2. Jaunāko laiku dogmatikas vēsture, 3. Reliģijas psiholoģija, 4. Reliģijas filozofija I (vispārīgā daļa), 5. Reliģijas filozofija II (**evaņģeliskā dogmatika**)*, 6. Ētika, un 7. Seminars. VII. *Praktiskā teoloģija*: 1. Reliģijas mācības un ētikas metodika, 2. **Kulta mācība** (liturģika ar himnoloģiju)*, 3. Homiletika, 4. Katehetika un jaunatnes darbs*, 5. Poimenika un psihoterapija, 6. Misijas zinātne, 7. Kibernētika un pastorālā disciplīna, 7. Praktika iekšmisijā, 8. Seminars homilētikā, un 9. Seminars katehētikā.

Piezīme: Mācības gaita iekārtota ne pēc kursu, bet pēc priekšmetu sistēmas. Ar * apzīmētie priekšmeti ietelp gala pārbaudījumos. Pieteicoties gala pārbaudījumiem, pārējiem (iepriekšējiem) priekšmetiem jābūt absolvētiem, kā arī jābūt iesniegtam un par pietiekamu atzītam zinātniskam darbam. Fakultātes darbu gaitā katrs priekšmets atkārtojas ne vēlāk kā pēc 3 gadiem (6 semestriem). Semināri atkārtojas biežāki, bet katram studentam obligāts tikai viens katrā arodā.

B. Ieteiktie priekšmeti: 1. Ievads teoloģijas studijās, 2. Bībeles archeoloģija, 3. Jēzus laikmets, 4. Baznīcas archeoloģija, 5. Latviešu brāļu draudzes vēsture, 6. Latviešu garīgās rakstniecības vēsture, 7. Latvijas baznīcas satversme, 8. Sektu vēsture, 9. Apoloģētika, 10. Reliģiskās mākslas vēsture, 11. Baznīcas muzika un citi.

Semināri. Katrā teoloģijas nozarē, t. i. vispārīgajā reliģiju vēsturē, Israēļa reliģijas vēsturē, pirmkristīgās reliģijas vēsturē, baznīcas vēsturē un sistematiskajā reliģijas zinātnē obligāti jāapmeklē semināri 1 semestri un jānolasa viens par pietiekamu atzīts referāts. Praktiskajā teoloģijā obligāti jāapmeklē 2 semināri (homilētikā un katehētikā resp. reliģijas mācības metodikā) un iekšmisijas praktika.

Bez tam studiju laikā jāuzraksta zinātnisks darbs vienā no teoloģijas arodiem, kura temats izvēlams saziņā ar attiecīgā priekšmeta mācības spēku un kas autoram jāizstāvē eksaminācijas komisijas sēdē.

No obligātajiem priekšmetiem ieteicams vispirms absolvēt Israēļa reliģijas vēstures (Vecās Derības), vispārīgās reliģiju vēstures un pirmkristīgās reliģijas vēstures iepriekšējos priekšmetus, kā arī filozofijas ievadu un psiholoģiju, un tad pāriet uz baznīcas vēsturi un sistematisko teoloģiju.

Teoloģijas fakultātes mācības gaita (ideāla shēma).

	I semestris		II semestris		Piezīmes
	Lec.	Semin.	Lec.	Semin.	
I. mācības gads:					
Grieķu valodas elementarais kurss	6	—	6	—	Tikai tiem, kam nav atzīmes ģimn. apliecībā
Militārā apmācība	2	—	2	—	
Fiziskā audzināšana	2	—	2	—	
Vispārīgā psiholoģija vai Ievads filozofijā	3	—	3	—	
Vispārīgā salīdzināmā reliģiju vēsture	(2)	—	(2)	—	
Speciāls kurss vispār. reliģ. vēsturē	4	—	4	—	
Seminars vispār. reliģiju vēsturē	—	—	2	—	
Israēļa tautas vēsture	2	—	2	—	
Ebrēju valoda	4	—	4	—	
Jēzus dzīve	4	—	2	—	
Apustuļu laikmets	—	—	2	—	
Reliģijas filozofijas un ētikas vēsture	3	—	3	—	
Jaunās Derības kursoriska lasīšana	4	—	—	—	Tiem, kas absolvējuši grieķu valodu ģimnaz.
Kopā	27—30	—	21—28	2	Kopā 23—30
II mācības gads:					
Militārā apmācība	2	—	2	—	
Ievads filozofijā vai	2	—	2	—	
Vispārīgā psiholoģija	(3)	—	(3)	—	
Israēļa literatūras vēsture	2	—	2	—	Tiem, kas absolvējuši ebrēju valodu
Protojezajas eksegeze	4	—	—	—	
Deuterojezajas eksegeze	—	—	3	—	
Jaunās Derības kursoriska lasīšana	4	—	—	—	Tiem, kas grieķu valod. kursu absolvē I māc. gadā
Pirmkristīgās literatūras vēsture	3	—	3	—	
Viena no evaņģēliju eksegezēm	—	—	5	—	
Jaunās Derības seminars	—	2	—	—	
Baznīcas vēsture I un II daļa	4	—	4	—	
Reliģijas psiholoģija	3	—	—	—	
Jaunāko laiku dogmatikas vēsture	—	—	2	—	
Misijas zinātne	—	—	4	—	
Kopā	22—27	2	27—28	—	Kopā 24—29
III mācības gads:					
Militārā apmācība	2	—	2	—	
Israēļa reliģijas vēsture	3	—	3	—	

Tabulas turpinājums.

	I semestris		II semestris		Piezīmes
	Lec.	Sem.	Lec.	Sem.	
Izvēlētu mazo praviešu eksegeze	4	—	—	—	
Izvēlētu psalmu eksegeze	—	—	3	—	
Seminars Vecajā Derībā	—	—	—	2	
Otra evaņģēlija eksegeze	5	—	—	—	
Viena vēstuļu eksegeze	—	—	4	—	
Baznīcas vēsture III un IV	5	—	4	—	
Dogmatu vēsture	4	—	3	—	
Reliģijas filozofija I	3	—	3	—	
Reliģijas mācības un ētikas metodika	2	—	2	—	
Homilētika	—	—	2	—	
Kulta mācība	2	—	2	—	
	30	—	28	2	
			Kopā 30		
IV mācības gads:					
Militārā apmācība	2	—	2	—	
Pirmkristīgā reliģija	4	—	4	—	
Viena vēstuļu eksegeze	2	—	2	—	
Salīdzināmā konfesiju mācība	4	—	2	—	
Sēminars baznīcas vēsturē	—	2	—	—	
Latvijas baznīcas vēsture	—	—	4	—	
Reliģijas filozofija II (dogmatika)	6	—	—	—	
Seminars sistem. reliģ. zinātnē	—	—	—	2	
Ētika	—	—	6	—	
Katehētika un jaunatnes darbs	4	—	—	—	
Poimenika un psihoterapija	—	—	4	—	
Seminars homilētikā	—	3	—	—	
Seminars katehētikā	—	—	—	2	
Kibernētika un pastorālā disciplīna	3	—	—	—	
Praktika iekšmisijā	—	—	—	2	
	25	5	24	6	
	Kopā 30		Kopā 30		
V mācības gads:					
	Zinātn. darbs		—		
	diploma iegūšanai.		—		

Piezīme: Ja kādā mācības gadā nelasa priekšmetu, uz ko studentam pēc ideālās schēmas būtu jāpierakstas, tad viņš pierakstas uz tiem iepriekšējā mācības gada rubrikā minētajiem priekšmetiem, kurus viņš nav noklausījis, un, ja iespējams, arī uz viņa studiju sekmēm atbilstošajiem nākamā mācības gada rubrikas priekšmetiem.

Uz homilētiku un katehētiku var pierakstīties tikai tie studenti, kas absolvējuši 2 Jaunās un 2 Vecās Derības eksegezes.

Kas grib iegūt skolotāja tiesības, tam obligatoriski jāabsolvē vēl: loģika un atziņas teorija, vispārīgā pedagoģija ar didaktiku vai pedagoģijas vēsture, pusaudžu un jaunekļu psiholoģija un mācības priekšmeta metodika.

Katra semestra sākumā jāpierakstas pie fakultātes dekāna uz visiem priekšmetiem, ko tai semestrī var un grib klausīties, un semestra beigās jādabū no attiecīgā mācības spēka paraksts studiju grāmatīņā par lekciju apmeklēšanu.

Minimalais studiju ilgums 4 $\frac{1}{2}$ gadi jeb 9 semestri. Ieteicams pierakstīšanos uz lekcijām iekārtot tā, lai 9. semestrī vairs nevajadzētu kārtējās lekcijas apmeklēt.

II. Minīma noteikumi.

Otrā mācības gadā par studentu var būt tikai tas, kas līdz mācības gada sākumam izturējis pārbaudījumu grieķu valodas elementārā kursa pilnā apmērā un vienā no vēsturiskajiem teoloģijas priekšmetiem (piem.: Jēzus dzīve, pirmkristīgās literatūras vēsture, Israēļa tautas vēsture un kāds no specialajiem kursiem vispārīgajā reliģiju vēsturē).

Piezīme: Klasiskajā ģimnazijā absolvētu grieķu valodas elementāro kursu pilnā apmērā ieskaita Universitatē pārbaudījuma vietā.

Trešajā mācības gadā par studentu var būt tikai tas, kas izturējis turklāt pārbaudījumu ebrēju valodā, vienā no filozofiskajiem priekšmetiem (filozofijas ievadā vai vispārīgajā psiholoģijā) un vēl otrā no iepriekšminētajiem teoloģijas vēsturiskajiem priekšmetiem.

Ceturtajā mācības gadā par studentu var būt tikai tas, kas izturējis pārbaudījumus 4 teoloģijas priekšmetos, to starpā vienā Jaunās Derības, vienā Vecās Derības priekšmetā un vienā baznīcas vēstures daļā.

Sākot ar 7. studiju semestri, studentam katru semestri jāveic kāds noteikts darbs, kas iekļaujas studiju gaitā (t. i. jādabū atzīme jeb ieskaitījums kādā priekšmetā) vai veicina viņa zinātnisko pašdarbību, piem., zinātnisks darbs, iepazīšanās ar zinātnisku literatūru etc.

Tos teoloģijas studentus, kas saņem Latvijas Kreditbankas aizdevumus normas studiju gaitas nodrošināšanai, fakultāte atzīst par *sekmīgiem* tikai tad, ja viņi iegūst mācības gadā mazākais 5—10 ieskaitījumus, sekojot studiju gaitā noteiktajai priekšmetu secībai un fakultātes minīma prasībām. Ieskaitījumu starpā var būt arī kāds zinātnisks darbs. Vērtējot ieskaitījumu skaitu, ievēros priekšmetu vienas apmērus un dos priekšroku tiem studentiem, kam mazākais puse ieskaitījumu atestēta ar atzīmi labi vai ļoti sekmīgi.

III. Pārbaudījumu kārtība.

Pārbaudījumi sadalās iepriekšējos un gala pārbaudījumos (teoloģijas kandidāta grāda iegūšanai).

A. Iepriekšējie pārbaudījumi. Tajos ietelp visi priekšmeti, izņemot ar zvaigznīti * apzīmētos trekniem burtiem iespiestos un punktā B. minētos ieteiktos priekšmetus.

Kārtīga pierakstīšanās uz studiju priekšmetiem un viņu noklausīšanās dod studentiem tiesības pieteikties uz pārbaudījumiem šais priekšmetos.

Pārbaudījumus izdara attiecīgais mācības spēks, bet studentiem ir arī tiesība prasīt eksamenu komisijā, ko tad fakultate ieceļ. Pārbaudījumu laiku noteic eksaminators vai fakultate resp. komisija. Pārbaudījumi notiek rakstu darbiem un mutes vārdiem.

Ja students trīs reizes pārbaudīts kādā priekšmetā, bet pārbaudījumu nav izturējis, tad viņš zaudē tiesības turpmāk skaitīties par fakultātes studentu.

B. Gala pārbaudījumi. Tais ietelp: pirmkristīgā reliģija (Jaunās Derības teoloģija), evaņģeliskā dogmatika un kulta mācība.

Absolventam, kas grib likties pārbaudīties kandidata grāda iegūšanai, jāiesniedz pierādījumi par to, ka: a) noklausīti visi vajadzīgie priekšmeti un izturēti tie pārbaudījumi, kas neietelp gala pārbaudījumos; b) viņš piedalījies visos paredzētos semināros un praktiskos darbos un iesniedzis studiju laikā sarakstītu un par pietiekamu atzītu zinātnisko darbu. Šie pierādījumi līdz ar pieteikšanās rakstu jāiesniedz fakultātes dekanam ne vēlāk kā 1 mēnesi priekš noliktā pārbaudījuma laika.

Pārbaudīšanu izdara fakultātes izvēlēta komisija.

Papriekš jāiztur pārbaudījumi rakstos. Tiem seko pārbaudījumi mutes vārdiem un zinātniskā darba aizstāvēšana. Ja komisija atzīst par vajadzīgu, pārbaudījumi mutes vārdiem noturami arī tais priekšmetos, kur eksaminānds jau pārbaudīts rakstos.

Kandidata grāda pārbaudījums (gala eksamens) notiek katra semestra beigās un sākumā. Pārbaudījumu sesijai sākoties, noteic terminus pārbaudījumiem visos atsevišķos priekšmetos.

Ja eksaminānds neiztur pārbaudījumu vienā vai divos priekšmetos, vai ja slimība vai kāds cits iemesls, ko komisija atzīst par svarīgu, aizkavē eksaminānda ierasties uz pārbaudījumu noteiktajā termiņā, tad fakultāte var dot eksamināndam tiesības, ja viņš iesniedz attiecīgu lūgumu, nākt uz pārbaudījumu nākamajā sesijā, kur viņam tad ieskaita arī iepriekšējā sesijā izturētos pārbaudījumus.

Personas, kas izturējušas akadēmiskos gala pārbaudījumus un aizstāvējušas par pietiekamu atzītu zinātnisku darbu, iegūst teoloģijas kandidata grādu ar visām likumos noteiktajām tiesībām. Par iegūto grādu izsniedz kandidata diplomu, atzīmējot, ka kandidāts beidzis studijas sekmīgi.

Atzīmi „ļoti sekmīgi” iegūst tie kandidāti, kam $\frac{2}{3}$ pārbaudījumu priekšmetu atestētas ar atzīmi „ļoti sekmīgi” (atzīmēm „ļoti sekmīgi” pie tam pieskaita arī pusi atzīmju „labi”) un kas iesniedz ne vēlāk kā gada laikā pēc studiju beigšanas īpašu kandidata rakstu par tematu, ko viņš izvēlējis saziņā ar kādu no fakultātes obligatorisko priekšmetu mācības spēkiem. Terminu raksta iesniegšanai Fakultātes Padome svarīgu iemeslu dēļ var pagarināt, bet ne ilgāk par trim (3) gadiem. Iesniedzamajam zinātniskajam darbam jābūt patstāvīgam un tas jānodod fakultātei vismaz vienā eksemplarā iespiests jeb uz mašīnas rakstīts. Par rakstu dod savu atsauksmi attiecīgais mācības spēks un pēc tam Fakultātes Padome lemj par darba pieņemšanu jeb nepieņemšanu. Ja kan-

didats savu fakultātes pieņemto rakstu sekmīgi aizstāvējis fakultātes priekšā, tad fakultāte piešķir viņam galīgi kandidāta grādu ar atzīmi „ļoti sekmīgi”.

Piezīme: Ar Ministru Kabineta 1939. g. 27. septembrī pieņemtiem grozījumiem LU satversmē, teoloģijas kandidāta grāda vietā piešķir teoloģijas licenciāta grādu, bet tikai tiem, kas iesniedz pietiekamu zinātnisku darbu. Pārējie absolventi iegūst tikai apliecību par kursa beigšanu.

2. pielikums.

TEOLOĢIJAS DOKTORA GRADA PIEŠĶIRŠANAS KĀRTĪBA.

1. Personām, kas vēlas iegūt teoloģijas doktora grādu Latvijas Universitātes teoloģijas fakultātē, jāiesniedz šai lietā fakultātei rakstīts lūgums, pievienojot tam: a) curriculum vitae un iespiestos zinātniskos darbus; b) diplomu par LU teoloģijas fakultātes pirmā zinātniskā grāda ieguvumu;

Piezīme. Ārzemju augstskolu diplomus var pieņemt, ja Fakultātes Padome, atsevišķi par to katrā gadījumā lemjot, atzīst tos par pieņemamiem.

c) disertāciju, kurai jābūt patstāvīgam pētījumam vienā no teoloģijas nozarēm;

Piezīme. Disertācija iesniedzama valsts valodā 8 eksemplāros, kas var būt arī rokrakstā.

d) kvīti par Universitātes Saimniecības Padomes kasē iemaksātu pārbaudījuma maksu, kuras lielumu nosaka Universitātes Padome.

2. Saņēmusi doktoranda iesniegumu, Fakultātes Padome savā tuvākajā sēdē uzdod ne mazāk kā diviem pilntiesīgiem fakultātes locekļiem novērtēt disertāciju. Sevišķos gadījumos fakultātei ir tiesība pieaicināt novērtēšanas komisijā citu LU fakultātu locekļus vai arī citu augstskolu mācības spēkus, kā arī ievākt citu augstskolu mācības spēku rakstītas atsauksmes par disertāciju.

3. Tiklīdz komisija pārbaudījusi disertāciju, bet ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc disertācijas iesniegšanas, viņa iesniedz Fakultātes Padomei rakstītu atzinumu, pieliekot klāt disertāciju ar savāktām atsauksmēm. Disertācijai jābūt pēc tam viena mēneša laikā pieejamai pārējiem fakultātes locekļiem, kas vēlas ar to iepazīties. Pēc tam Fakultātes Padome vienā no nākamajām sēdēm lemj par disertācijas pieņemšanu. Kad Fakultātes Padome atzinusi disertāciju par pietiekamu teoloģijas doktora grāda iegūšanai, doktorands iesniedz to fakultātei iespiestu 25 eksemplāros, un Fakultātes Padome nosaka viņam pārbaudījuma laiku mutes vārdiem.

4. Pārbaudījumi mutes vārdiem notiek pilnā fakultātes sēdē tanīs priekšmetos, kas ietilpst doktoranda izvēlētajā teoloģijas nozarē. Pārbaudījumiem liek par pamatu doktoranda iesniegtu un Fakultātes Padomes apstiprinātu programmu. Pārbaudījums jāiztur viena gada laikā.

5. Pārbaudījumu programma atsevišķās teoloģijas nozarēs aptver šādus 4 priekšmetus:

I. Vispārīgajā reliģiju vēsturē: vispārīgā reliģiju vēsture, sešmitu reliģiju specialā vēsture, āriešu reliģiju specialā vēsture un senlatviešu mitoloģija un reliģija.

II. Israēļa reliģijas vēsturē: Vecās Derības ekseģeze, Israēļa literatūras vēsture, Israēļa vēsture un arheoloģija un Israēļa reliģijas vēsture.

III. Pirmkristīgās reliģijas vēsturē: Jaunās Derības ekseģeze, Jaunās Derības kanona un literatūras vēsture, Jaunās Derības laikmeta vēsture un pirmkristīgā reliģija.

IV. Baznīcas vēsturē: baznīcas vēstures historiografija, baznīcas vēsture, dogmatu vēsture un kristīgās ticības vēsture Latvijā.

V. Sistematiskajā reliģijas zinātnē: dogmatika, ētika, reliģijas filozofija un reliģijas psiholoģija.

VI. Praktiskajā teoloģijā: kulta mācība, homilētika, kibernetika un pastoralā disciplīna un misija.

6. Ja Fakultātes Padome atzinusi pārbaudījumu rezultātus par pietiekamiem, doktorāndam disertācija jāaizstāv publiski fakultātes noteiktā laikā. Par kārtējiem oponentiem Fakultātes Padome ievēlē blakus doktorānda izvēlētais teoloģijas nozares pārstāvim vēl 2 citus pilntiesīgus fakultātes locekļus.

Piezīme: Fakultātei ir tiesība aicināt par kārtējiem oponentiem arī citu LU fakultāšu locekļus. Publiskā disputā var uzstāties ar iebildumiem un jautājumiem doktorāndam arī personas, kas nav fakultātes un Universitātes mācības spēki.

7. Tieši pēc disertācijas publiskās aizstāvēšanas Fakultātes Padome lemj, vai doktorāndam piešķirams teoloģijas doktora grāds. Fakultātes lēmumu tūlīt publiski paziņo.

8. Ja Fakultātes Padome nav pieņēmusi disertāciju vai nav atzinusi disertācijas aizstāvēšanu par sekmīgu, tad jaunu disertāciju doktorānds var iesniegt ne agrāk kā pēc viena gada. Ja pārbaudījums mutes vārdiem nav bijis sekmīgs, tad doktorānds var stāties pie tā atkal ne agrāk kā pēc viena gada.

Noteikumi izņemti Teoloģijas Fakultātes Padomē 1922. g. 15. decembrī ar papildinājumiem 1923. g. 16. martā, 27. aprīlī un 11. maijā, un 1938. g. 13. maijā. Apstiprināti Universitātes Padomē 1923. un 1938. g.

3. pielikums.

FAKULTĀTES ABSOLVENTI.

a) Chronoloģiskā kārtībā.

1921.

1. Oskars Strīdters, m. 849. 1. VII, 1. s. (ar akadēmiskajām tiesībām): Die Eschatologie des Tritojesaja.

1923.

2. Zenta Brauere, m. 952, 26. IX, 1. s.: Jesu Stellung zum Gesetz.

3. Pauls Bušs, m. 3576, 26. IX, 1. s.: Über die zweite Gefangenschaft des Apostels Paulus.

4. Aleksandrs Mitulis, m. 1020, 26. IX, 1. s.: Lutera raksts „De captivitate Babylonica ecclesiae praeludium” un viņa nozīme Lutera reformatora attīstībā un darbā.

5. Richards Savarijs, m. 3058, 26. IX, s.: Sabbath und Sonntag.

6. Jānis Teriņš, m. 1469, 26. IX, s.: Jezuitu ordenis.
 7. Hanss Tizenhauzens, m. 999, 26. IX, s.: Beurteilung und Darstellung der Schrift Luthers „Von der Freiheit eines Christenmenschen“.

1924.

8. Augusts Grigors, m. 726, 24. V, s.: Atgriešanās un atdzimšana; † 1926.
 22. VII.
 9. Leopolds Roze, m. 833, 24. V, s.: Par svētumu.
 10. Roberts Slokenbergs, m. 1052, 24. V, s.: Brāļu draudzes atspoguļojums latviešu dailīliteratūrā.

1925.

11. Vinfrīds Bēlings, m. 2409, 13. I, s.: Buddhistische Parallelen zu den Aussprüchen der Bergpredigt.
 12. Justs Dītrichs, m. 2546, 13. I, 1. s.: Was ist Anschauung, Gefühl und Erlebnis in Schleiermachers „Reden über die Religion“. 1925. 5. VI k. r.: Die Individualität in Schleiermachers „Reden“ und „Monologen“.
 Justs Dītrichs, 1925. 5. VI k. r., sk. 12. nr.

1926.

13. Josefs Erhardts, m. 2667, 12. X, s.: Metaphysik nach dem Buche James-Wobbermin „Die religiöse Erfahrung in ihrer Mannigfaltigkeit“.
 14. Alberts Birnbaums, m. 5623, 21. XII, s.: Radikāli mitoloģiskais uzskats Jēzus dzīves pētniecībā.
 15. Alberts Freijs, m. 5800, 21. XII, 1. s.: Dievs un Laima mūsu tautas pasakās. 1927. 6. XII k. r.: Revelācija E. Trelča dogmatiskā sistēmā.
 16. Elza Gusarte, m. 4981, 21. XII, s.: Pētera primats Mt. 16, 17—20.
 17. Arvīds Treicis, m. 5100, 21. XII, s.: Latvju māģijas būtība.
 18. Eduards Zicāns, m. 4796, 21. XII, 1. s.: Ištāras nokāpšana pazemē. 1927.
 19. I k. r.: Vai Jezajas grāmatas pēdējā daļa no 56.—66. nodaļai ir viengabalains sacerējums?

1927.

- Eduards Zicāns, 19. I k. r., sk. 18. nr.
 19. Georgs Bekers, m. 4613, 17. V, s.: Die Forderung einer religionsgeschichtlichen Beurteilung des christlichen Absolutheitsanspruchs.
 20. Ludmila Ceimere, m. 5394, 17. V, s.: Brāļu draudzes vēstures un dzīves atspoguļojums latviešu literatūrā (sac. darbs).
 21. Hanss Venškevicis, m. 6852, 17. V, 1. s.: Sabiedriskā kristietība. 1927.
 28. X k. r.: Atzīšanas jēdziens Jāņa evaņģelijā.
 Hanss Venškevicis, 28. X k. r., sk. 21. nr.
 22. Kārlis Elerts, m. 2925, 20. XII, 1. s.: Atdzimšanas jēdziens Jaunā Derībā un hellenistiskās misteriju reliģijās.
 23. Nikolajs Feierabends, m. 3895, 20. XII, s.: Kontroverse par Sundara Singa personu un ticamību.
 Alberts Freijs, 6. XII k. r., sk. 15. nr.

1928.

24. Edgars Rumba, m. 4376, 15. V, 1. s.: Der Begriff der Pflicht in der Bhagavadgita. 1928. 15. XII k. r.: Pestīšanas jēdziens Bhagavadgītā.
25. Eizēns Brīskorns, m. 6871, 15. V, s.: Šleiermachera Dieva jēdziens.
26. Mārtiņš Eiche, m. 5387, 15. V, s.: Evaņģeliskās baznīcas un ticības dzīve Kurzemē XVII un XVIII g. s. pēc garīgās rakstniecības darbiem latviešu valodā (sac. darbs).

27. Ernests Putniņš, m. 7216, 15. V, s.: Marka evaņģelija sakari ar Jeruzalemes tradīciju.

28. Juliana Švānberga, m. 1363, 15. V, s.: Nacariešu evaņģelījs.

29. Kārlis Kociņš, m. 4818, 13. X, s.: Taisnošana un salīdzināšana Ričla teoloģijā.

Edgars Rumba, 15. XII k. r., sk. 24. nr.

30. Alfrēds Indriķsons, m. 7349, 18. XII, 1. s.: Reliģijas jēdziens Hēgeļa filozofijā. 1930. 28. V k. r.: Mandaisma un pirmkristietības vēsturiskās attiecības.

31. Edmunds Mačs, m. 7877, 18. XII, 1. s.: G. Bergmaņa sprediķu grāmata.

32. Vilma Pranka, m. 5496, 18. XII, s.: Spiritiskais uzskats par Jēzus augšāmcelšanos.

33. Viesturs Šēfers, m. 7522, 18. XII, s.: Latvju arāja tikums un vērtējums.

1929.

34. Edgars Jundzis, m. 9795, 17. V, 1. s.: Alberta Šveicera eschatoloģiskais uzskats par Jēzus dzīvi. 1932. 15. IX k. r.: Charismati pirmkristīgajā draudzē sakarā ar Pāvila teoloģiju.

35. Kārlis Arnolds Birznieks, m. 7303, 17. V, s.: Sodi un sodīšana no ētiskā viedokļa. 1938. 15. IX, 1. s., 1939. 9. I k. r.: Kārlis Beldavs, Mūža gājums un darbība.

36. Jānis Luksis, m. 8495, 17. V, s.: Apustuļa Pāvila psiholoģija.

37. Klāra Zoniņa, m. 7753, 17. V, s.: Attiecības starp Israeli un Moabu.

38. Agneze Pone, m. 949, 28. V, s.: Laulības problēma.

39. Jānis Billerts, m. 1815, 16. IX, s.: F. G. Mačevska Jaunā sprediķu grāmata.

40. Kārlis Būmanis, m. 6648, 16. IX, s.: Latviešu kara vīra ētika.

41. Osvalds Mednis, m. 5042, 16. IX, s.: Sv. Franciska reliģiski ētiskais ideāls un tā attiecības pret viduslaiku katoļu baznīcu.

42. Eberhards Michelsons, m. 5660, 18. IX, s.: Baznīcas un reliģijas tiesiskais stāvoklis USSR.

43. Ādolfs Zemnieks, m. 5138, 18. IX, s.: Jūdas Iskariota tēls.

44. Jānis Lapiņš, m. 117, 16. XII, s.: H. Grizāra jaunākie darbi par Luteru un reformāciju.

45. Elīne Ozoliņa, m. 4799, 16. XII, s.: Pāvila vēstule filipiešiem tulkota literārā valodā ar piezīmēm.

46. Eduards *Pavasars*, m. 8087, 16. XII, 1. s.: 1927. g. Lozannas konferences pamatlīnijas. 1932. 13. V k. r.: Jānis Neulands 1840.—1915.

47. Fēliks *Treijs*, m. 9098, 16. XII, 1. s.: Gothards Frīdrihs Stenders kā teologs (sac. darbs). 1931. 7. V k. r.: Jānis Kristītājs evaņģēliju tradīcijā.

1930.

48. Arvīds *Anševics*, m. 8471, 20. V, 1. s.: Šķīstības jēdziens Jēzus un rabinu izpratnē.

49. Ernests *Kronbergs*, m. 9839, 20. V, 1. s.: Parakleta vietas Jāņa evaņģēlijā. 1932. 11. XI k. r.: Apustulis Pāvils un mistika.

50. Paulis *Rozenbergs*, m. 7696, 20. V, 1. s.: Katoļu baznīcas viedoklis konfesiju apvienošanas jautājumā. 1934. 2. III k. r.: Pretreformācijas laikmets Vidzemē 1561.—1621.

51. Jānis *Rozentāls*, m. 7624, 20. V, 1. s.: Lūkas un Jāņa evaņģēlija radniecīgā viela. 1934. 20. IV k. r.: Efeziešu vēstules tulkojums un autora problēma.

52. Oskars *Sakārnis*, m. 5705, 20. V, 1. s.: Juris Neiķens kā teologs un baznīcas darbinieks (sac. darbs).

53. Milda *Ziverte*, m. 8021, 20. V, 1. s.: Sieviete antikās reliģijās.

54. Jānis *Janelsītis*, m. 6292, 20. V, s.: Jaunāko laiku kristīgi socialās kustības (galv. kārtā Vācijā).

55. Jānis *Ozoliņš*, m. 5701, 20. V, s.: Dāvana ētikas gaismā.

56. Haralds *Ulmanis*, m. 7236, 20. V, s.: Logia avota saturs un raksturojums.

Alfrēds *Indriksons*, 28. V k. r., sk. 30. nr.

57. Jūlijs *Vējiņš*, m. 8149, 11. IX, s.: G. F. Stendera Jaunā izskaidrotā dziesmu grāmata.

58. Mārtiņš *Šmits*, m. 15824, 16. XII, s.: The founding and progress of the first Baptist Church in Estonia.

1931.

59. Kristaps *Valters*, m. 7240, 15. I, s.: Jēzus kārdināšanas stāsts salīdzināmās reliģiju vēstures gaismā.

Fēliks *Treijs*, 7. V k. r., sk. 47. nr.

60. Zelmars *Cīrulis*, m. 10506, 18. V, s.: Lazdonas draudze 1770.—1930.

61. Richards *Zariņš*, m. 2444, 8. IX, s.: I Pētera vēstule tulkota literariskā latviešu valodā ar paskaidrojumiem.

62. Jēkabs *Kugrēns*, m. 7819, 11. IX, s.: Revelācija Kārļa Bārta dogmatiskā sistēmā.

63. Alfrēds *Sudars*, m. 11196, 18. XII, s.: Vecpiebalgas draudze.

64. Vilhelms *Millers*, m. 8184, 18. XII, s.: Das Auftreten des Baptismus in Kurland und seine weitere Entwicklung bis zur Jahrhundertwende (1900.).

65. Alfrēds *Goba*, m. 10298, 18. XII, s.: Cēsaines draudzes vēsture.

66. Pēteris *Zemītis*, m. 9082, 18. XII, 1. s.: Kas vainīgs Jēzus notiesāšanā?

1932.

- Eduards Pavašars, 13. V k. r., sk. 46. nr.
67. Helmutš Bernevics, m. 9487, 21. V, 1. s.: Die Auswirkungen der lettischen Revolution 1905/06 auf die evangelisch-lutherische Kirche Kurlands.
68. Hanss Valdmans, m. 11072, 21. V, s.: Vidzeme — Māras zeme.
69. Haralds Biezais, m. 12462, 9. IX, 1. s.: R. Oto reliģijas jēdziens. 1934. 27. IV k. r.: Kulturas un reliģijas problema R. Eukena filozofijā.
70. Ernests Sarkanbārdis, m. 9466, 9. IX, 1. s.: Ziemeļamerikas baznīcas un ticības dzīves raksturojums.
71. Kārlis Jaunzems, m. 11829, 9. IX, s.: Pestīšanas doma budismā un kristietībā.
- Edgars Jundzis, 15. IX k. r., sk. 34. nr.
- Ernests Kronbergs, 11. XI k. r., sk. 49. nr.
72. Aleksandrs Veinbergs, m. 9477, 16. XII, 1. s.: Brāļu draudze latviešu daiļliteratūrā.
73. Jānis Meisters, m. 11890, 16. XII, s.: Latviešu katķisma vēsture (sac. darbs).
74. Jānis Nusbaums, m. 8187, 16. XII, s.: Simbols kā reliģiskās atziņas līdzeklis.
75. Voldemārs Osis, m. 9221, 16. XII, s.: Līdzība par netaisno mājas pārvaldnieku (Lk. 16, 1—9).
76. Roberts Priede, m. 11307, 16. XII, s.: Friča Bārdas reliģija.
77. Armins Treijs, m. 10048, 16. XII, s.: Katoļu laiki Vidzemē.
78. Jānis Zunde, m. 10013, 16. XII, s.: Kārļa Bārta teoloģija.
79. Pauls Detlavs, m. 11219, 16. XII, s.: Daži jaunākie pētījumi par Jēzus parabolām.

1933.

80. Teodors Zīraks, m. 6623, 13. I, s.: Mācītājs un mācekļis rabinismā un Jaunajā Derībā.
81. Vilma Rudzīte, m. 9858, 13. I, s.: Raiņa ētika.
82. Arnolds Grosbachs, m. 13093, 19. V, 1. s.: Baiļošanās problema.
83. Edgars Lange, m. 13324, 19. V, 1. s.: Jānis Kristītājs Jaunajā Derībā.
84. Rainers Valters, m. 10975, 19. V, 1. s.: Elefantines jūdu draudze un viņas kults. 1935. 24. V k. r.: Vecās Derības sēru rītu un t. s. sēru rītu paskaidrojuma mēģinājums.
85. Emma Niedre-Niedrīte, m. 12163, 19. V, s.: Friča Bārdas reliģija; † 1936. 16. VIII.
86. Eduards Putniņš, m. 13333, 19. V, s.: Īpašums reliģiski-ētiskā vērtējumā.
87. Oskars Kleinbergs, m. 10236, 19. V, s.: Pirmo evaņģelisko dievkalpojumu salīdzināšana Rīgas un Kurzemes baznīcās.
88. Voldemārs Dūnis, m. 9381, 8. IX, s.: Divi ievērojami notikumi Valmieras draudzes dzīvē.
89. Jānis Kangars, m. 10303, 8. IX, s.: Lutriņu draudze.
90. Verners Zēcens, m. 11763, 8. IX, 1. s.: Jēdziena τὸ φῶς nozīme Jāņa rakstos.

91. Arturs *Piebalgs*, m. 11233, 8. IX. s.: Konversija katolicisma un protestantisma starpā Vācijā un Latvijā XX gadu simtenī.

92. Viktors *Ozoliņš*, m. 10853., 19. XII, s.: Latviešu pāriešana pareizticībā luteriešu un pareizticīgo apgaismojumā.

93. Jānis Emīls *Ozoliņš*, m. 12566, 19. XII, s.: Pestalocija reliģiski pedagogiskie principi un to tālākā izveidošanās teorijā un praksē.

1934.

Paulis *Rozenbergs*, 2. III k. r., sk. 50. nr.

Jānis *Rozentāls*, 20. IV k. r., sk. 51. nr.

Haralds *Biezais*, 27. IV k. r., sk. 69. nr.

94. Roberts *Akmentiņš*, m. 13500, 18. V, 1. s.: Jēzus pie krusta.

95. Edgars *Bergmanis*, m. 7069, 18. V, s.: Senlatviešu ticējumu pēdas Kurzemē 18. g. s. literaros rakstos.

96. Kārlis Oto *Bilzens*, m. 14282, 18. V, 1. s.: No jauna pārbaudīt sinedrija un Pontija Pilata lomu Jēzus notiesāšanā (sac. darbs). 1935. 24. V k. r.: Tagadnes cilvēks Dieva lemtajā gaitā ceļā uz kristīgo cilvēci.

97. Pauls *Brencis*, m. 5981, 18. V, s.: Palsmanes-Aumeisteru draudze 1665.—1934.

98. Arvīds *Kauliņš*, m. 14296, 18. V, s.: Elles priekšstats reliģiju vēsturē.

99. Voldemārs *Lorbergs*, m. 13152, 18. V, 1. s.: Labā gana simbols pirmkristietībā.

100. Vilhelms *Migla*, m. 12494, 18. V, s.: Ūsiņš jaunāko pētījumu gaismā.

101. Jānis *Romanis*, m. 8249, 18. V, s.: Ev.-lut. baznīcas sākumi Kurzemē un Zemgalē.

102. Marta *Šmite*, m. 12631, 18. V, 1. s.: Psihoanalizes loma psihoterapijā un tās novērtējums. 1939. 12. V k. r.: Tradīciju velns un kristīgo sātāns.

103. Voldemārs *Sproģis*, m. 11316, 18. V, s.: Pēterupes draudze 18. g. s.

104. Jānis *Turks*, m. 10327, 18. V, s.: Blīdenes draudze.

105. Teodors *Valters*, m. 6157, 18. V, s.: I Jāņa vēstules tulkojums, centrālā doma un attiecības pret Jāņa evaņģeliju.

106. Arturs *Briedis*, m. 14627, 14. XII, s.: Augustīna atgriešanās problēma jaunākā teoloģijā.

107. Ādolfs *Čops*, m. 9167, 14. XII, 1. s.: Bērns un viņa reliģiski-ētiskā attīstība ģimenes dzīves iespaidā.

108. Leons *Čuibe*, m. 14691, 14. XII, 1. s.: Vai Jaunajā Derībā mocekļu ciešanām un nāvei piešķirta soterioloģiska nozīme? (sac. darbs).

109. Andrejs Arvīds *Dzenītis*, m. 14636, 14. XII, s.: Nacionālsociālisms un vācu kristietība.

110. Jānis Arnolds *Ernstsons*, m. 14534, 14. XII, s.: Atmaksas jēdziens Jēzus ētikā.

111. Vilis *Goba*, m. 14065, 14. XII, 1. s.: Tradīcija par apustuļa Pāvila dzīves pēdējiem likteņiem.

112. Arnolds *Lūsis*, m. 13272, 14. XII, 1. s.: Pontija Pilata un sinedrija loma Jēzus notiesāšanā (sac. darbs).

113. Voldemārs *Mežaraups*, m. 11195, 14. XII, s.: D. Merežkovska darba „Nezinamais Jēzus” novērtējums un raksturojums.

114. Alfrēds *Oliņš*, m. 14558, 14. XII, s.: Misteriju kultī Romā.

115. Alfrēds *Skrodelis*, m. 1277, 14. XII, s.: Slimnieku dvēseļu kopšana.

116. Jūlijs *Vidulejs*, m. 13461, 14. XII, s.: Dvēseļu kopšana pie dzērājiem, kritušām sievietēm un cietumniekiem.

1935.

117. Volfgangs *Bekers*, m. 13507, 18. V, s.: Antikā medicina un Jēzus dziedināšanas brīnumi.

118. Konrads *Henzels*, m. 12353, 18. V, 1. s.: Izmeklējums par eucharistijas lūgšanām (Didachē 9. un 10. nod.). 1939. 22. IV k. r.: Didachē grāmatas eucharistiskās lūgšanas.

119. Kristaps *Hermanis*, m. 12931, 18. V, s.: Dievs un Pērkons.

120. Arturs *Krauklis*, m. 15731, 18. V, s.: Hernhutisma kustības izmeklēšanas komisija Valmierā 1743. gadā (sac. darbs).

121. Arnolds *Liepiņš*, m. 12156, 18. V, s.: Jāņa Husa mācība.

122. Arturs *Voitkus*, m. 13929, 18. V, s.: Indra un Pērkons.

123. Pauls *Žibeiks*, m. 14393, 18. V, 1. s.: Mat. 6, 13. — 1936. 7. II k, r.: Infinitiva sintakse sinoptiskos evaņģēlijos.

Rainers *Valters*, 24. V k. r., sk. 84. nr.

Kārlis Oto *Bilzens*, 24. V k. r., sk. 96. nr.

124. Ēvalds *Bērziņš*, m. 16237, 13. IX, s.: Draudzes priekšnieka pienākumi.

125. Augusts *Hincenbergs*, m. 11550, 13. IX, s.: Matīšu draudze.

126. Roberts *Kalderovskis*, m. 14779, 13. IX, s.: Akmens stabi jeb masebas kanaaniešu un israeliešu kultos.

127. Pēteris Auseklis *Laiviņš*, m. 6513, 13. IX, s.: Patronata vēsture un loma latviešu ev.-lut. draudžu dzīvē.

128. Pēteris Voldemārs *Nesaule*, m. 14964, 13. IX, s.: Katechumenata atbilstība un ziedu laiki.

129. Arturs *Čikste*, m. 10582, 13. IX, 1. s.: Pētera pilnvara.

130. Roberts *Feldmanis*, m. 14638, 13. IX, 1. s.: Apvienošanās iespējas modernajā protestantismā.

131. Volrads *Isaks*, m. 11161, 13. IX, 1. s.: Liktenīgais lūzums Jēzus dzīvē.

1936.

132. Egons *Kacenbergis*, m. 16718, 10. I, 1. s.: Vai Jaunajā Derībā mocekļu ciešanām un nāvei piešķirta soterioloģiska nozīme? (sac. darbs).

133. Lilija *Biteniece*, m. 13406, 10. I, s.: Reliģiozā dvēsele un viņas kopšana.

134. Mārtiņš *Bļodnieks*, m. 14837, 10. I, s.: Daba un reliģija K. G. Zontāga svētrunās.

135. Žanis *Kristbergs*, m. 16755, 10. I, s.: Katechumenats un baznīca.

136. Velta *Misiņa*, m. 10035, 10. I, s.: Baltijas brāļu draudzes vadoņu baznīcpolitiskie nodomi un rīcība, cik tālu tie izpaužas viņu konferenču protokolos.
137. Teodors *Vēdzele*, m. 9286, 10. I, s.: Jēzus Kristus K. G. Zontāga svētrunās.
Pauls *Žibeiks*, 7. II k. r., sk. 123. nr.
138. Ģertrūde *Alksne*, m. 11691, 22. V, 1. s.: Velna priekšstats reliģiju vēsturē.
139. Alfrēds *Cimdiņš*, m. 16374, 22. V, 1. s.: Patronāta vēsture un viņa nozīme un loma latviešu ev.-lut. draudžu iekārtā un dzīvē (sac. darbs).
140. Osvalds *Gulbis*, m. 12352, 22. V, 1. s.: Individualpsiholoģija.
141. Johanna *Ose*, m. 14306, 22. V, 1. s.: Jēzus mātes Marijas tēls Jaunajā Derībā.
142. Vēra *Akmeņkalēja*, m. 16436, 22. V, s.: Dieva valstības idejas izpratne jaunāko laiku teoloģijas gaismā.
143. Didriķis *Eizengrauds*, m. 12870, 22. V, s.: Galilejiskā krīze Jēzus darbībā.
144. Milija *Ose*, m. 14851, 22. V, s.: Ludviga Katerfelda dzīve un darbība iekšējās misijas laukā.
145. Edgars *Placis*, m. 11304, 22. V, s.: D. Baloža vadītā pāriešana pa-reizticībā Rīgā 1845. gadā.
146. Zenta *Biezuma*, m. 15589, 12. IX, s.: Vergi un verdzība Vecajā Derībā.
147. Olga *Rēdliche*, m. 17034, 12. IX, s.: Pūlis Jaunajā Derībā.
148. Elmārs *Rozītis*, m. 14719, 12. IX, s.: Dvēseles defekti Sprangera, Adlera un Freuda apgaismojumā.
149. Arturs *Treiverts*, m. 16878, 12. IX, s.: Jaunatnes dvēseles kopšana.
150. Eduards *Rubenis*, m. 6277, 12. IX, s.: Brāļu draudzes stāvoklis Vidzemē pēc mācītāju 1742. g. ziņojumiem.
151. Arvīds *Buģis*, m. 11530, 15. IX, s.: Tagadnes karakteroloģijas kritika.
152. Juris Osvalds *Vilāns*, m. 15639, 15. IX, s.: Ētikas problēmas A. Brigidēres darbos.
153. Teobalds *Aviks*, m. 13124, 18. XII, s.: Apustuļa Pāvila universalisms.
154. Voldemārs *Dekšenieks*, m. 14737, 18. XII, s.: Socialais jautājums Kārļa Zontāga sprediķos.
155. Jēkabs *Mekšs*, m. 13410, 18. XII, s.: Ētika K. D. Lenča sprediķos.
156. Augusts *Šēnbergs*, m. 12002, 18. XII, s.: F. N. Pauflera darbs baznīcas un skolu dzīvē.
157. Velta *Vitole*, m. 14307, 18. XII, s.: Pāvils kā dvēseļu kopējs.
158. Oskars *Blumbergs*, m. 14865, 18. XII, 1. s.: Meditācija budismā.
159. Vilhelms *Ozols*, m. 16301, 18. XII, 1. s.: Ev. baznīcas un mājas dzīves ideāls pēc Manceja sprediķu grāmatas.
160. Adolfs *Švalbe*, m. 15786, 18. XII, 1. s.: Literatūra par Vidzemes ev. baznīcas satversmi.

1937.

161. Vilis *Augstkalns*, m. 17152, 25. V, 1. s.: Svētdienas Rīts, Latv. ev. lut. baznīcas laikraksts.
162. Milda *Priedulāja*, m. 17602, 25. V, 1. s.: Fr. Moriaka „Jēzus dzīve”.
163. Vilhelms *Rozenieks*, m. 2556, 25. V, 1. s.: Ieslodzīto garīgā dzīve.
164. Leo *Kampe*, m. 16647, 25. V, s.: Baznīcas Vēstnesis.
165. Arnolds *Mangulis*, m. 18169, 25. V, s.: Jēzus pie krusta (krustā sišana un krusta vārdi).
166. Jānis *Pilmanis*, m. 17186, 25. V, s.: Pētera primats evaņģēlijos.
167. Klāvs *Siliņš*, m. 8806, 25. V, s.: Inspirācija psiholoģijas gaismā (sac. darbs).
168. Ernests *Spekmanis*, m. 17778, 25. V, s.: Svētrunai teksts Lk. 16, 1—9 (sac. darbs).
169. Jūlijs *Strubis*, m. 17295, 25. V, s.: Ētika K. Skalbes pasākās.
170. Arvīds *Ustups*, m. 15802, 25. V, s.: Junga psihoterapija un kristīgā dvēseles kopšana.
171. Antons *Abakuks*, m. 17969, 10. IX, s.: Latviešu misionari.
172. Elvīra *Blumenfelde*, m. 17803, 10. IX, s.: Poruka dievūztvere un domas par dzīvi pēc nāves.
173. Kārlis *Freimanis*, m. 13135, 10. IX, s.: Jēzus Kristus Jura Manceļa sprediķos.
174. Jūlijs *Gailis*, m. 17940, 10. IX, s.: Dvēseles kopšana kazuālrunās.
175. Jānis *Ozols*, m. 18424, 10. IX, s.: Jēzus kā dvēseļu kopējs.
176. Eduards *Plikšs*, m. 15832, 10. IX, s.: Meistars un mācekļi Jaunajā Derībā.
177. Valija *Bērziņa*, m. 13937, 10. IX, 1. s.: Alūksnes draudze 17. g. s. beigās un 18. g. s. sākumā.
178. Mārta *Ivane*, m. 14557, 10. IX, 1. s.: Apustuļa Pāvila I Korintiešu vēst. 13. nodaļa.
179. Edgars *Ķiploks*, m. 10234, 10. IX, 1. s.: Pirmie latviešu teologi. 1937. 10. IX k. r.: Latviešu katķisma vēsture (sac. darbs).
- Edgars *Ķiploks*, 10. IX k. r., sk. 179. nr.

1938.

180. Paulis *Birzulis*, m. 17208, 14. I, s.: Sakramenti konfirmandu mācībā.
181. Augusts *Briedis*, m. 11088, 14. I, s.: Israēlieši un edomieši.
182. Elmars *Caune*, m. 18759, 14. I, s.: Hernhūtisma idejas Jāņa Poruka darbos.
183. Vēra *Drešmane*, m. 17118, 14. I, s.: Ienaidnieku iznīcināšana Vecajā Derībā.
184. Jānis *Kovals*, m. 15131, 14. I, s.: Dvēseles kopšana draudzē.
185. Eduards *Lamberts*, m. 19203, 14. I, s.: Reliģiskie motīvi Ed. Treimaņa-Zvārguļa lirikā.
186. Jānis *Siliņš*, m. 13585, 14. I, 1. s.: Katechisms un reliģijas mācība.
187. Jānis *Džindža*, m. 18090, 20. V, s.: A. Adlera psihoterapija un kristīgā dvēseles kopšana.

188. Voldemārs *Frišenfelds*, m. 17226, 20. V, s.: Jēzus mesianitātes problēma jūdu autoru darbos.
189. Bernhards *Kasars*, m. 12759, 20. V, s.: Darbs — mūsu senču augstākais tikums.
190. Kārlis *Mārtinsons*, m. 16914, 20. V, s.: Ētika Bankava sprediķos.
191. Nikolajs *Plāte*, m. 17277, 20. V, s.: Diakonijas sākumi Latvijā.
192. Jānis *Sipols*, m. 14720, 20. V, 1. s.: Čūska Vecajā Derībā.
193. Arnolds *Zviņģis*, m. 13498, 20. V, 1. s.: Tritojesajas literariskā problēma. 1939. 26. V k. r.: Dekalogs, viņa izcelšanās un nozīme Israēļa reliģijā. Kārlis Arnolds *Birznieks*, 15. IX, 1. s., sk. 35. nr.
194. Oto Eduards *Ķerģis*, m. 18547, 15. IX, 1. s.: Israēļa tautas ienākšana un nostiprināšanās Kanaanā.
195. Jānis *Saulītis*, m. 17091, 15. IX, 1. s.: "Απορος επιποβιος (Mt. 6, 11).
196. Elmars *Mačs*, m. 15829, 15. IX, s.: Vecā Stendera reliģiski pedagoģiskie raksti.
197. Verners *Reķis*, m. 14312, 15. IX, s.: Dvēseles kopšana pie cilvēka, kas cieš.
198. Oļģerts *Robežnieks*, m. 18193, 15. IX, s.: Konkordijas formulas teoloģija.
199. Mārtiņš *Stefenhagens*, m. 13972, 15. IX, s.: Latvijas ev.-lut. baznīcas dziesmu grāmata 20. g. s.
200. Verners *Voitkus*, m. 13604, 15. IX, s.: Baznīcas un valsts attiecības.
201. Richards *Zariņš*, m. 16215, 15. IX, s.: Liturģisko reformu centieni mūsu baznīcā.

1939.

- Kārlis Arnolds *Birznieks*, 9. I k. r., sk. 35 nr.
202. Ansis *Kiršfelds*, m. 19199, 13. I, 1. s.: Kristība pirmkristietībā.
203. Arturs *Silķe*, m. 19738, 13. I, 1. s.: Apskatīt un kritiski novērtēt Filip. 2, 5—11 dažādos izpratnes veidus (sac. darbs). — 1939. 13. X k. r.: Pārstatījumu problēma Jāņa evaņģelijā; teoloģijas licenciāts.
204. Arturs *Dūmiņš*, m. 15309, 13. I, s.: Grēka jēdziens Jēzus evaņģelijā (pēc sinoptiķiem), salīdzinot ar Pāvila un johanneisko literatūru.
205. Jānis *Dzirnīs*, m. 20368, 13. I, s.: Ev.-lut. jaunatnes pulciņu attīstība Latvijā (1925.—1937.).
206. Kārlis *Forstmanis*, m. 20520, 13. I, s.: Dzīves formas.
207. Adolfs *Gaudiņš*, m. 13882, 13. I, s.: Sakramentu nozīme luteriskajā baznīcā.
208. Eduards *Grāvītis*, m. 18309, 13. I, s.: Grēka jēdziens Luterā teoloģijā.
209. Pēteris *Langins*, m. 14780, 13. I, s.: Māc. K. Beldava dzīve no 1888.—1908. g.
210. Gustavs *Straumanis*, m. 12903, 13. I, s.: Gribas brīvības problēma.
211. Alfons *Vecmanis*, m. 20048, 13. I, s.: Dažas problēmas par senlatviešu teiku Dievu kristīgā skatījumā.
- Konrads *Henzels*, 28. IV k. r., sk. 118. nr.
- Marta *Šmite*, 12. V k. r., sk. 102. nr.

212. Elza Bērziņa-Bērzīte, m. 18408, 20. V, s.: Jēzus ciešanas sinoptisko un Jāņa evaņģēlija uztverē.

213. Pauls Jaunzems, m. 13264, 20. V, s.: Das Wesen und die Bedeutung des Diesseits in der Bhagavadgita in Auseinandersetzung mit Hauer.

214. Olga Krumese, m. 18221, 20. V, s.: Aizkapa dzīve latviešu tautas tradīcijā (sac. darbs).

215. Richards Lībietis, m. 14464, 20. V, s.: Pneuma un agape attiecības Pāvila teoloģijā.

216. Milda Linderberga, m. 16550, 20. V, s.: Dieva mīlestība, sods un atmaksa sinoptiskajos evaņģēlijos.

217. Valija Šlesere, m. 14758, 20. V, s.: Kristīgā cilvēka pamattikumi Jaunajā Derībā.

218. Žanis Upīte, m. 14432, 20. V, s.: Svētdienas skola un bērnu dievkalpojums.

Arnolds Zviņģis, 26. V k. r., sk. 193. nr.

219. Jānis Bērziņš, m. 19176, 15. IX, 1. s.: Antons Austrīņš, viņa personība un darbi reliģiski-ētiskā aspektā.

220. Kārlis Egļītis, m. 17810, 15. IX, s.: Svarīgākās problēmas un galvenie sasniegumi evaņģēliskajā ārmisijā pēdējos desmit gados.

221. Alfrēds Gross, m. 14354, 15. IX, s.: Bērnu dievkalpojums.

222. Nikolajs Pētersons, m. 14120, 15. IX, s.: Jēzus kā dvēseļu kopējs.

223. Kārlis Rubenis, m. 20159, s.: Bīskapa Dr. theol. K. Irbes dzīve.

224. Jānis Kalvāns, m. 21408, 15. IX, 1. s.: Reformācija Lietuvā.

225. Jānis Melbārdis, m. 18985, 15. IX, 1. s.: Amats kristīgās ētikas apgaismojumā.

226. Kārlis Roze, m. 18416, 15. IX, 1. s.: Eschatoloģija ev.-lut. baznīcas dievkalpojumos.

227. Volfs Ginters Šnakenburgs, m. 16029, 15. IX, 1. s.: Vecā Derība Jaunās Derības (Pāvila) izpratnē.

228. Edmunds Šmits, m. 5052, 15. IX, 1. s.: Jaunākie virzieni Vecās Derības teoloģijā (sac. darbs). — 1939. 13. X k. r.: Nikolaja Hartmana ētikas principi kristīgās teoloģijas apgaismojumā (sac. darbs); teol. licenciāts.

Piezīme: Gala pārbaudījumus fakultatē izturējis vēl 1920. g. Elfrīds Ekerts pēc Tērbatas Universitātes teoloģijas fakultātes programmas ar studiju darbu Wohin die in den synoptischen Evangelien aufgezeichneten Erscheinungen aus einer übersinnlichen Welt zu verweisen? Kandidāta gradu viņam nepiešķīra (sk. augšā 11. lpp.). Viņš un Igaunijas pavalstnieks M. Šmits (sk. 58. numuru) uzskatāmi par fakultātes vienīgajiem *eksterniem*.

Paskaidrojumi: Pēc absolventa vārda uzdots mātrikulas numurs, kandidāta grāda piešķiršanas datums un iegūtā kopatzīme (s. = sekmīgi; 1. s. = ļoti sekmīgi); seko studiju darba temats. Kas ieguvuši galīgi teoloģijas kandidāta gradu ar atzīmi „ļoti sekmīgi”, pie to vārdiem minēts vēl kandidāta raksta aizstāvēšanas datums un temats.

b) *Alfabeta kārtībā.*
Skaitļi norāda uz kārtas numuru chronoloģiskajā sakārtojumā.

- A**bakuks, Antons 171.
Akmentiņš, Roberts 94.
Akmeņkalēja, Vera 142.
Alksne, Ģertrūde 138.
Anševičs, Arvīds 48.
Augstkalns, Vilis 161.
Aviks, Teobalds 153.
- B**ekers, Georgs 19.
— Volfgangs 117.
Bēlings, Vinfrīds 11.
Bernevics, Helmutš 67.
Bergmanis, Edgars 95.
Bērziņa, Valija 177.
Bērziņa-Bērziņa, Elza 212.
Bērziņš, Ēvalds 124.
— Jānis 219.
Biezais, Haralds 69.
Biezuma, Zenta 146.
Billerts, Jānis 39.
Bilzens, Kārlis Oto 96.
Birnbauks, Alberts 14.
Birznieks, Arnolds 35.
Bīrzulis, Paulis 180.
Bīteniece, Lilija 133.
Blumbergs, Oskars 158.
Blūmenfelde, Elvīra 172.
Bļodnieks, Mārtiņš 134.
Brauere, Zenta 2.
Brencis, Pauls 97.
Briedis, Arturs 106.
— Augusts 181.
Brīskorns, Eižens 25.
Būģis, Arvīds 151.
Būmanis, Kārlis 40.
Bušs, Pauls 3.
- Č**aune, Elmars 182.
Ceimere, Ludmila 20.
Cimdiņš, Alfrēds 139.
- C**īrulis, Zelmārs 60.
- Č**ikste, Arturs 129.
Čops, Adolfs 107.
Čuibe, Leons 108.
- D**ekšenieks, Voldemārs 154.
Detlavs, Pauls 79.
Dītrichs, Justs 12.
Drešmane, Vera 183.
Dūmiņš, Arturs 204.
Dūnis, Voldemārs 88.
Dzenītis, Andrejs Arvīds 109.
Dzirnis, Jānis 205.
Džindža, Jānis 187.
- E**glīte, Kārlis 220.
Eiche, Mārtiņš 26.
Eizengrauds, Didriķis 143.
Erhards, Jozefs 13.
Elerts, Kārlis 22.
Ernstsons, Jānis Arnolds 110.
- F**eierabends, Nikolajs 23.
Feldmanis, Roberts 130.
Forstmanis, Kārlis 206.
Freijs, Alberts 15.
Freimanis, Kārlis 173.
Frišenfelds, Voldemārs 188.
- G**ailis, Jūlijs 174.
Gaudiņš, Adolfs 207.
Goba, Alfrēds 65.
— Vilis 111.
Grāvītis, Eduards 208.
Grīgors, Augusts 8.
Grosbachs, Arnolds 82.
Gross, Alfrēds 221.
Gulbis, Osvalds 140.
Gusarte, Elza 16.

- Henzels, Konrāds** 118.
Hermanis, Kristaps 119.
Hincenbergs, Augusts 125.
Indriksons, Alfrēds 30.
Isaks, Volrads 131.
Ivane, Marta 178.
Janelsītis, Jānis 54.
Jaunzems, Kārlis 71.
 — Pauls 213.
Jundzis, Edgars 34.
Kacenbergas, Egons 132.
Kalderovskis, Roberts 126.
Kalvāns, Jānis 224.
Kampe, Leo 164.
Kangars, Jānis 89.
Kasars, Bernhards 189.
Kauliņš, Arvīds 98.
Kiršfelds, Ansis 202.
Kleinbergs, Oskars 87.
Kociņš, Kārlis 29.
Kovals, Jānis 184.
Krauklis, Arturs 120.
Kristbergs, Žanis 135.
Kronbergs, Ernests 49.
Krumese, Olga 214.
Kugrēns, Jēkabs 62.
Kērgis, Oto Eduards 194.
Ķiploks, Edgars 179.
Laiviņš, Pēteris Auseklis 127.
Lamberts, Eduards 185.
Lange, Edgars 83.
Langins, Pēteris 209.
Lapiņš, Jānis 44.
Lībietis, Richards 215.
Liepiņš, Arnolds 121.
Lindberga, Milda 216.
Lorbergs, Voldemārs 99.
Luksis, Jānis 36.
Lūsis, Arnolds 112.
Mačs, Edmunds 31.
 — Elmārs 196.
Mangulis, Arnolds 165.
Mārtinsons, Kārlis 190.
Mednis, Osvalds 41.
Meisters, Jānis 73.
Mekšs, Jēkabs 155.
Melbārdis, Jānis 225.
Mežaraups, Voldemārs 113.
Michelsons, Eberhards 42.
Migla, Vilhelms 100.
Millers, Vilhelms 64.
Misiņa, Velta 136.
Mitulis, Aleksandrs 4.
Nesaule, Pēteris Voldemārs 128.
Niedre-Niedrite, Emma 85.
Nusbaums, Jānis 74.
Ņoliņš, Alfrēds 114.
Ose, Johanna 141.
 — Millija 144.
Osis, Voldemārs 75.
Ozoliņa, Elīne 45.
Ozoliņš, Jānis 55.
 — Jānis Emīls 93.
 — Viktors 92.
Ozols, Jānis 175.
 — Vilhelms 159.
Pavasars, Eduards 46.
Pētersons, Nikolajs 222.
Piebalgs, Arturs 91.
Pilmanis, Jānis 166.
Placis, Edgars 145.
Plāte, Nikolajs 191.
Pliķšs, Eduards 176.
Pone, Agneze 38.
Pranka, Vilma 32.
Priede, Roberts 76.
Priedulāja, Milda 162.
Putniņš, Eduards 86.
 — Ernests 27.
Redliche, Olga 147.
Reķis, Verners 197.
Robežnieks, Oļģerds 198.
Romans, Jānis 101.
Roze, Kārlis 226.
 — Leopolds 9.

Rozenbergs, Paulis 50.
 Rozenieks, Vilhelms 163.
 Rozentāls, Jānis 51.
 Rozītis, Elmars 148.
 Rubenis, Eduards 150.
 — Kārlis 223.
 Rudzīte, Vilma 81.
 Rumba, Edgars 24.

Sakārnis, Oskars 52.
 Sarkanbārdis, Ernests 70.
 Saulītis, Jānis 195.
 Savarijs, Richards 5.
 Siliņš, Jānis 186.
 — Klāvs 167.
 Siļķe, Arturs 203.
 Sīpols, Jānis 192.
 Skrodelis, Alfrēds 115.
 Slokenbergs, Roberts 10.
 Spekmanis, Ernests 168.
 Sproģis, Voldemārs 103.
 Stefenhagens, Mārtiņš 199.
 Straumanis, Gustavs 210.
 Strīdters, Oskars 1.
 Strubis, Jūlijs 169.
 Sudars, Alfrēds 63.

Šēfers, Viesturs 33.
 Šēnbergs, Augusts 156.
 Šlesere, Valija 217.
 Šmite, Marta 102.
 Šmits, Edmunds 228.
 — Mārtiņš 58.
 Šnakenburgs, Volfs Ginters 227.
 Švalbe, Adolfs 160.
 Švānberga, Juliana 28.

Teriņš, Jānis 6.
 Tizenhauzens, Hanss 7.

Treicis, Arvids 17.
 Treijs, Armins 77.
 — Fēliks 47.
 Treiverts, Arturs 149.
 Turks, Jānis 104.

Ulmanis, Haralds 56.
 Upīte, Žanis 218.
 Ustups, Arveds 170.

Valdmans, Hanss 68.
 Valters, Kristaps 59.
 — Rainers 84.
 — Teodors 105.
 Vecmanis, Alfonss 211.
 Vēdzele, Teodors 137.
 Veinbergs, Aleksandrs 72.
 Vējiņš, Jūlijs 57.
 Venškevics, Hanss 21.
 Vidulejs, Jūlijs 116.
 Vilāns, Juris Osvalds 152.
 Vītole, Velta 157.
 Voitkus, Arturs 122.
 — Verners 200.

Zariņš, Richards 61.
 — Richards 201.
 Zēcens, Verners 90.
 Zemītis, Pēteris 66.
 Zemnieks, Adolfs 43.
 Zicāns, Eduards 18.
 Zīraks, Teodors 80.
 Zīverte, Milda 53.
 Zoniņa, Klāra 37.
 Zunde, Jānis 78.
 Zviņģis, Arnolds 193.

Žibeikis, Pauls 123.

c) Absolventu statistika.

Starp fakultātes 229 absolventiem galīgi piešķirts kandidata grāds ar atzīmi ļoti sekmīgi 22 personām, to starpā vienai sievietei (nr. 102). Absolventu vidū 30 sievietes (13%), no kurām 7 nav izlietojušas tiesības iegūt kandidata grādu ar atzīmi „ļoti sekmīgi” (sk. augšā 65. lpp.).

Absolventu vidū ir 23 vācieši un 1 igauņis; 4 Igaunijas un 1 Lietuvas pavalstnieks.

Latvijas ev. lut. baznīcas latviešu garīgo darbinieku sarakstā ar 250 personām (Baznīcas kalendarā 1939. g.) atrodami 150 ordinētu fakultātes absolventu vārdi, pēc saraksta sastādīšanas nākuši klāt vēl 10 ordinēti LU teoloģijas kandidāti; 2 no tiem ieguvuši vēlāk Dr. theol. grādu un ir arī fakultātes mācības spēki. Pavisam tā tad latviešu draudžu darbā strādā 160 fakultātes absolventu (61,5%). Pārējo baznīcas darbinieku vidū kādi 20 (nepilni 8%) ir bijuši ilgāku vai īsāku laiku fakultātes studenti vai hospitanti.

Vācu draudžu mācītāju sarakstā ar 60 personām ir 11 fakultātes absolventu un 2 bijušie studenti.

4. pielikums.

MIRUŠIE FAKULTĀTES STUDENTI UN BIJUŠIE STUDENTI.

No bijušajiem studentiem sarakstā uzņemti tie, kas arī pēc izstāšanās no Universitātes uzturējuši ar fakultāti sakarus.

1. Milda Eleonora *Pļaviņa*, m. 4649, † 30. 8. 1924. (26 g. veca).
2. Pēteris *Ķīors*, m. 185, † 6. 11. 1924. (25 g. vecs).
3. Georgs *Šmits*, m. 9521, † 21. 1. 1928. (21 g. vecs).
4. Alīde *Freimane*, m. 1280, † 24. 5. 1929. (41 g. veca).
5. Andrejs *Avotiņš-Avots*, m. 4022, † 27. 11. 1929. (51 g. vecs).
6. Milda *Dēliņa* (dzim. Pētersone), m. 8444, † 28. 5. 1930. (28 g. veca).
7. Alberts *Strauts* (Podiņš), m. 10904, † 1930. (23 g. vecs).
8. Jānis *Zellītis*, m. 16932, † 30. 5. 1935. (21 g. vecs).
9. Pauls *Kēse*, m. 18787, † 5. 6. 1935. (19 g. vecs).
10. Arnolds *Vilnītis*, m. 19168, † 24. 7. 1935. (21 g. vecs).
11. Krišjānis *Madernieks*, m. 156, † 29. 7. 1935. (41 g. vecs).
12. Jānis *Kalniņš*, m. 12402, † 16. 1. 1936. (31 g. vecs).
13. Voldemārs *Priedīte*, m. 19625, † 19. 1. 1937. (20 g. vecs).
14. Augusts *Briedis*, m. 22204, † 3. 12. 1937. (60 g. vecs).
15. Jānis Alfonss *Kalve*, m. 7717, † 6. 8. 1938. (20 g. vecs).

Saturs.

1. **Fakultates nodibināšana un izveidošanās** 3
 1. Fakultates priekšvēsture 3. lpp. 2. Fakultates izveidošanās pirmajos desmit gados 9. lpp. 3. Mācības plāni un studiju gaitas noteikumi 17. lpp. 4. Otrs gaddesmits fakultates vēsturē 22. lpp. 5. Fakultates amatpersonas 28. lpp.
 2. **Mācības spēki un viņu darbs** 31
 1. Mācības spēku izvēle 31. lpp. 2. Augšana zinātnē 35. lpp. 3. Jaunu mācības spēku sagatavošana 38. lpp. 4. Habilitācijas 39. lpp. 5. Promocijas 40. lpp. 6. Mācības spēku statistika 42. lpp. 7. Sakari ar starptautisko zinātnieku saimi 53. lpp. 8. Mācības spēku amati ārpus fakultates 58. lpp.
 3. **Studenti un viņu akadēmiskais darbs** 59
 1. Studentu paaudzes 59. lpp. 2. Studentu statistika 60. lpp. 3. Studentu sekmes 64. lpp. 4. Fakultates studentu biedrības 70. lpp.
 4. **Fakultates bibliotēka un kolekcijas** 76
 1. Teoloģijas fakultates bibliotēka 76. lpp. 2. Fakultates zinātniskās kolekcijas 79. lpp.
 5. **Pareizticīgās teoloģijas nodaļa** 79
 1. Nodibināšanās 79. lpp. 2. Jauni mācības spēki 81. lpp. 3. Pa­gaidu mācības plāni 82. lpp. 4. Studenti 84. lpp.
 6. **Reliģijas zinātņu biedrība** 84
 7. **Atskats** 86

Pielikumi: 1. Teoloģijas fakultates studiju gaita un pārbaudījumu kārtība 88. lpp. 2. Teoloģijas doktora grada piešķiršanas kārtība 94. lpp. 3. Fakultates absolventi — a) Chronoloģiskā kārtībā 95. lpp., b) Alfabeta kārtībā 106. lpp., c) Statistika 109. lpp. 4. Mirušie fakultates studenti 109. lpp.

Prof. L. Adamoviča grāmatas.

1. Kārlis Mülenbachs. Latviešu zinātnieka izglītības gaita, dzīve un mūža darbs, 24 lp.	Ls 0,50
2. Dzimtenes baznīcas vēsture, 1927., 108 lp.	,, 1,—
3. Vidzemes baznīca un latviešu zemnieks 1710.—1740., 1933., XVI + 659 lp.	,, 8,—
4. Latviešu brāļu draudzes sākumi un pirmie ziedu laiki 1739.—1743., 1934.	,, 1,—
5. Die lettische Brüdergemeine 1739—1860, 31 lp.	,, —
6. Latviskums mūsu dievkalpojumos 1939., 144 lp.	,, 1,40
7. Ceļā uz pilnību. Vispārīgās reliģiju vēstures un Israēļa reliģijas vēstures viela. Vidusskolas kurss, 1937 ³ ., 248 lp.	,, 2,20
8. Pilnības ideāls. Jaunās Derības viela, 1939 ² . A. 262 lp. B. 146 lp.	,, 2,40 ,, 1,50
9. Kristīgās baznīcas vēsture, 1937 ² ., 392 lp.	,, 3,20
10. Dzidrais avotiņš. Kristīgās ticības un tikumu mācības sākumi mājniecībai un pirmskolai, 1936 ²	,, 1,40
11/14. No Dzīvības Avota, I ⁴ , II ³ , III ⁴ , IV ² , kopā	,, 6,20
15. Bībeles laikmets. Ticības mācības grāmata arodskolām (iznāks 1939. g. novembrī).	